

Παραρτήματα

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: Κατάλογος προτάσεων και εισηγήσεων της GREVIO για την Ελλάδα

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΙΣΟΤΗΤΑΣ
ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

1η Έκθεση αξιολόγησης GREVIO σχετικά με νομοθετικά και άλλα μέτρα που θέτουν σε εφαρμογή τις διατάξεις της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Πρόληψη και την Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών και της Ενδοοικογενειακής Βίας (Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: Κατάλογος προτάσεων και εισηγήσεων της GREVIO¹

I. Σκοποί, ορισμοί, Ισότητα και μη διάκριση, γενικές υποχρεώσεις

B. Πεδίο εφαρμογής της σύμβασης και Ορισμοί (άρθρα 2 και 3)

1. Η GREVIO **ενθαρρύνει έντονα** τις ελληνικές αρχές να λάβουν μέτρα, μεταξύ άλλων σε νομοθετικό επίπεδο, για να διασφαλίσουν ότι θα επιλυθούν τυχόν ασυνέπειες στις εφαρμοστέες νομοθετικές διατάξεις για την ενδοοικογενειακή βία και ότι οι νομικοί ορισμοί των μορφών βίας κατά των γυναικών θα ευθυγραμμιστούν με εκείνους που προβλέπονται από τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης. (παράγραφος 8)
2. Η GREVIO **ενθαρρύνει σθεναρά** τις ελληνικές αρχές να λάβουν αποφασιστικά μέτρα για να διασφαλίσουν ότι οι νόμοι, οι πολιτικές και τα προγράμματά τους αντιμετωπίζουν επαρκώς όλες τις μορφές βίας που καλύπτονται από τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης. (παράγραφος 9)

C. Θεμελιώδη δικαιώματα, Ισότητα και απαγόρευση των διακρίσεων (άρθρο 4)

1. Ισότητα των φύλων και μη διάκριση

3. Η GREVIO **ενθαρρύνει** τις ελληνικές αρχές να εντείνουν τις προσπάθειες για

¹ Η μετάφραση των προτάσεων και εισηγήσεων της GREVIO πραγματοποιήθηκε από τη Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας και Συμβουλευτικών Υπηρεσιών της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας.

την εφαρμογή της νομοθεσίας και των δημόσιων πολιτικών για την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών και να διασφαλίσουν την πρακτική εφαρμογή της αρχής της ισότητας των φύλων. (παράγραφος 12)

2. Διατομεακές διακρίσεις

4. Η GREVIO **ενθαρρύνει έντονα** τις ελληνικές αρχές στην υιοθέτηση των κάτωθι: (παράγραφος 18)

α. να εντείνουν τη δράση τους για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών που είναι εκτεθειμένες σε διατομεακές διακρίσεις, λαμβάνοντας μέτρα για την εξάλειψη κάθε διάκρισης που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες Ρομά, οι γυναίκες LGBTI (Lesbian, Bisexual, Transgender, and Intersex women), οι αιτούσες άσυλο, οι γυναίκες πρόσφυγες και μετανάστριες και οι γυναίκες με αναπηρία,

β. στην ευαισθητοποίηση των θυμάτων που ανήκουν σε αυτές τις ομάδες γυναικών σχετικά με τα δικαιώματά τους σε υπηρεσίες προστασίας και υποστήριξης,

γ. στην ανάπτυξη και βελτίωση της πρόσβασης σε υπηρεσίες προστασίας και υποστήριξης για τις προαναφερθείσες ομάδες γυναικών,

δ. στην υποστήριξη της έρευνας σχετικά με τις μορφές βίας που βιώνουν συγκεκριμένες ομάδες γυναικών και κοριτσιών που κινδυνεύουν ή εκτίθενται σε διατομεακές διακρίσεις.

E. Πολιτικές ευαισθητοποιημένες ως προς το φύλο (άρθρο 6)

5. Η GREVIO **ενθαρρύνει σθεναρά** τις ελληνικές αρχές να διασφαλίσουν ότι η διάσταση της βίας κατά των γυναικών ως προς το φύλο ενσωματώνεται στην ανάπτυξη όλων των νόμων, των πολιτικών και των μέτρων που σχετίζονται με τη βία κατά των γυναικών. (παράγραφος 22)

II. Ολοκληρωμένες πολιτικές και συλλογή δεδομένων

A. Ολοκληρωμένες και συντονισμένες πολιτικές (άρθρο 7)

6. Η GREVIO **ενθαρρύνει σθεναρά** τις ελληνικές αρχές να διασφαλίσουν την αποτελεσματική εφαρμογή, σε ολόκληρη τη χώρα, των πολιτικών για την πρόληψη και την καταπολέμηση όλων των μορφών βίας που καλύπτονται από τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης, ιδίως με την προώθηση του αυξημένου συντονισμού και της μεγαλύτερης συνέπειας των πολιτικών και των μέτρων στα διάφορα εδαφικά επίπεδα. Οι προσπάθειες αυτές θα πρέπει να υποστηριχθούν με τη διάθεση των κατάλληλων οικονομικών πόρων. (παράγραφος 28)

B. Οικονομικοί πόροι (άρθρο 8)

7. Η GREVIO **προτρέπει** τις ελληνικές αρχές να εξασφαλίσουν κατάλληλους, βιώσιμους και μακροπρόθεσμους οικονομικούς πόρους για όλες τις πολιτικές, τα μέτρα και τη

νομοθεσία που αποσκοπούν στην πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας, καθώς και για τους θεσμούς που είναι επιφορτισμένοι με την εφαρμογή τους, ιδίως το Δίκτυο Δομών για την πρόληψη και την καταπολέμηση όλων των μορφών βίας κατά των γυναικών (παράγραφος 33).

Γ. Μη κυβερνητικές οργανώσεις και κοινωνία των πολιτών (άρθρο 9)

8. Η GREVIO **προτρέπει** τις ελληνικές αρχές να εξασφαλίσουν βιώσιμα επίπεδα χρηματοδότησης για τις ΜΚΟ που ασχολούνται με τα δικαιώματα των γυναικών και παρέχουν υπηρεσίες υποστήριξης σε γυναίκες θύματα όλων των μορφών βίας κατά των γυναικών ή τις υποστηρίζουν. Τέτοιες κατάλληλες ευκαιρίες χρηματοδότησης θα πρέπει να διασφαλίζονται, για παράδειγμα, μέσω μακροπρόθεσμων επιχορηγήσεων που βασίζονται σε διαφανείς διαδικασίες σύναψης συμβάσεων. (παράγραφος 38)
9. Η GREVIO **ενθαρρύνει έντονα** τις ελληνικές αρχές να εντείνουν τις διαβουλεύσεις με ένα φάσμα οργανώσεων για τα δικαιώματα των γυναικών, προκειμένου να συμπεριληφθούν οι απόψεις και οι εμπειρίες τους στον σχεδιασμό νόμων, πολιτικών και μέτρων για την πρόληψη και την καταπολέμηση όλων των μορφών βίας κατά των γυναικών. Οι αρχές θα πρέπει να αναγνωρίσουν πλήρως την αξία και την εμπειρογνωμοσύνη που προσφέρουν μέσω της έμφυλης προσέγγισης της βίας κατά των γυναικών με επίκεντρο τα δικαιώματα και τις ανάγκες των θυμάτων (παράγραφος 39).

Δ. Συντονιστικό όργανο (άρθρο 10)

10. Η GREVIO **ενθαρρύνει έντονα** τις ελληνικές αρχές να: (παράγραφος 47)

α. επεκτείνουν τις τρέχουσες προσπάθειες για τη στήριξη του έργου της Γενικής Γραμματείας ως εθνικού συντονιστικού οργάνου, διαθέτοντας τους αναγκαίους οικονομικούς πόρους για να διασφαλίσει τη βιωσιμότητα του έργου της,

β. εξασφαλίζουν, αφενός, τον συντονισμό και την εφαρμογή των πολιτικών και των μέτρων και, αφετέρου, την ανεξάρτητη παρακολούθηση και αξιολόγηση, ώστε να διασφαλίζεται η αντικειμενική αξιολόγηση των πολιτικών. Η παρακολούθηση και η αξιολόγηση θα πρέπει να διεξάγονται σε τακτική βάση, με τη χρήση συγκρίσιμων δεικτών και σε στενή διαβούλευση με έμπειρες οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών.

ΣΤ. Συλλογή δεδομένων και έρευνα (άρθρο 11)

1. Συλλογή διοικητικών δεδομένων

δ. Στατιστικά δεδομένα σχετικά με τη διαδικασία με τη διαδικασία ασύλου

11. Αναγνωρίζοντας τις προσπάθειες που καταβάλλουν οι ελληνικές αρχές για τη

βελτίωση της συλλογής δεδομένων, η GREVIO τις **ενθαρρύνει έντονα** να βελτιώσουν περαιτέρω τη συλλογή των διαθέσιμων διοικητικών δεδομένων για όλες τις μορφές βίας που καλύπτονται από τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης, ιδίως στους τομείς της δικαιοσύνης και της υγείας, μεταξύ άλλων με: (παράγραφος 57)

α. Τη δημιουργία συστημάτων για τη συλλογή δεδομένων σχετικά με τα θύματα βίας κατά των γυναικών που εμπλέκονται σε ποινικές και αστικές διαδικασίες, με ανάλυση κατά φύλο και ηλικία τόσο του θύματος όσο και του δράστη, το είδος της βίας, τη σχέση μεταξύ του θύματος και του δράστη και τη γεωγραφική τοποθεσία,

β. Τη διασφάλιση της συγκρισιμότητας των δεδομένων που συλλέγονται από τις αρχές επιβολής του νόμου και τις δικαστικές αρχές και καθιέρωση ενός συστήματος που θα επιτρέπει την παρακολούθηση των περιπτώσεων βίας κατά των γυναικών σε όλα τα στάδια των διαδικασιών επιβολής του νόμου και των δικαστικών διαδικασιών όπως η συλλογή δεδομένων για τις αποφάσεις σχετικά με τη επιμέλεια/επίσκεψη/διαμονή των παιδιών που έχουν λάβει ρητά υπόψη περιστατικά ενδοοικογενειακής βίας,

γ. Τη συλλογή δεδομένων σχετικά με τον αριθμό των αιτήσεων ασύλου για λόγου βίας κατά των γυναικών.

2. Έρευνες με βάση τον πληθυσμό

12. Η GREVIO **ενθαρρύνει** τις ελληνικές αρχές να παράσχουν επαρκείς οικονομικούς και ανθρώπινους πόρους για τη διεξαγωγή τακτικών ερευνών με βάση τον πληθυσμό σχετικά με όλες τις μορφές βίας κατά των γυναικών που καλύπτονται από τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης. (παράγραφος 60).

3. Έρευνα

13. Η GREVIO **ενθαρρύνει έντονα** τις ελληνικές αρχές να λάβουν περαιτέρω μέτρα για: (παράγραφος 64)
- α. τη διεξαγωγή έρευνας για όλες τις μορφές βίας κατά των γυναικών, μεταξύ άλλων σε σχέση με συγκεκριμένες ομάδες θυμάτων που ενδέχεται να υπόκεινται σε διατομεακές διακρίσεις, ιδίως τις γυναίκες Ρομά και τις γυναίκες LGBTI,
 - β. την υποστήριξη της έρευνας για τη μελέτη και την τεκμηρίωση των επιπτώσεων της ενδοοικογενειακής βίας στα παιδιά μάρτυρες,
 - γ. την επένδυση αξιολόγηση των υφιστάμενων πολιτικών, νόμων και πρακτικών για την εκτίμηση του επίπεδου εφαρμογής και ικανοποίησης των θυμάτων των παρεχόμενων υπηρεσιών, σε στενή συνεργασία με τις εξειδικευμένες υπηρεσίες υποστήριξης.

III. Πρόληψη

B. Ευαισθητοποίηση (άρθρο 13)

14. Η GREVIO **ενθαρρύνει σθεναρά** τις ελληνικές αρχές να προωθήσουν, σε τακτική βάση, την ευαισθητοποίηση και την κατανόηση από το γενικό πληθυσμό των διαφόρων μορφών βίας κατά των γυναικών που καλύπτονται από τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης και την έμφυλη διάσταση αυτής της βίας. Για να επιτευχθεί αυτό, οι ελληνικές αρχές θα πρέπει, ειδικότερα: (παράγραφος 71)

- α. Να οργανώνουν δραστηριότητες ευαισθητοποίησης που να απευθύνονται σε διάφορες ομάδες του πληθυσμού, συμπεριλαμβανομένων των ανδρών όλων των ηλικιών, με σκοπό να αλλάξουν οι υποκείμενες πατριαρχικές συμπεριφορές και να προωθήσουν την κατανόηση αυτού του είδους βίας,
- β. Να εμπλέξουν τη συμμετοχή των ΜΚΟ για τα δικαιώματα των γυναικών στο σχεδιασμό και την εφαρμογή των μέτρων ευαισθητοποίησης.

Γ. Εκπαίδευση (άρθρο 14)

- 15. Η GREVIO **ενθαρρύνει έντονα** τις ελληνικές αρχές να ενισχύσουν τις προσπάθειες για να διασφαλίσουν την πρακτική εφαρμογή της απαίτησης να περιλαμβάνονται στα σχολικά προγράμματα σπουδών ή να μεταδίδονται με άλλο τρόπο γνώσεις σχετικά με τα στοιχεία που απαριθμούνται στο άρθρο 14 της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης, συμπεριλαμβανομένων των διαφόρων μορφών βίας κατά των γυναικών και των κοριτσιών λόγω φύλου. (παράγραφος 79)
- 16. Η GREVIO **ενθαρρύνει** επίσης **σθεναρά** τις ελληνικές αρχές να θεσπίσουν σαφείς κατευθυντήριες γραμμές για τον εντοπισμό και την αναφορά όλων των θυμάτων βίας λόγω φύλου στο σχολείο και σε άτυπες εκπαιδευτικές εγκαταστάσεις, συμπεριλαμβανομένων των αθλητικών (παράγραφος 80).

Δ. Κατάρτιση επαγγελματιών (άρθρο 15)

17. Η GREVIO **προτρέπει** τις ελληνικές αρχές να λάβουν πρόσθετα μέτρα για να διασφαλίσουν ότι όλοι οι επαγγελματίες που εργάζονται με θύματα ή δράστες όλων των μορφών βίας κατά των γυναικών και ενδοοικογενειακής βίας που καλύπτονται από τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης, και ιδίως οι δικαστικοί λειτουργοί, λαμβάνουν συστηματική και υποχρεωτική αρχική και ενδοϋπηρεσιακή εκπαίδευση για τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση όλων των μορφών βίας κατά των γυναικών που καλύπτονται από τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης. Για το σκοπό αυτό, οι ελληνικές αρχές θα πρέπει, ειδικότερα: (παράγραφος 92)

- α. να διασφαλίσουν ότι η αρχική και η ενδοϋπηρεσιακή κατάρτιση για τη βία κατά των γυναικών που παρέχεται σε όλες τις επαγγελματικές κατηγορίες είναι σύμφωνη με τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης,
- β. να διασφαλίζουν ότι η παρεχόμενη κατάρτιση καλύπτει θέματα όπως τα έμφυλα στερεότυπα, η διαφορά μεταξύ σύγκρουσης και βίας, η ταυτοποίηση των θυμάτων, τα δικαιώματα και οι ανάγκες των θυμάτων, η πρόληψη της δευτερογενούς θυματοποίησης, ο αντίκτυπος της βίας στα παιδιά που εκτίθενται σε αυτήν και η βία κατά των γυναικών που εκτίθενται σε διατομεακές διακρίσεις,
- γ. να παρέχονται επαρκή κονδύλια για προγράμματα και πρωτοβουλίες κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που παρέχονται από ΜΚΟ,
- δ. να αξιολογούν τον αντίκτυπο των προγραμμάτων κατάρτισης για διάφορες επαγγελματικές ομάδες.

Ε. Προγράμματα προληπτικής παρέμβασης και θεραπείας (άρθρο 16)

1. Προγράμματα για τους δράστες ενδοοικογενειακής βίας

18. Η GREVIO **καλεί** τις ελληνικές αρχές να: (παράγραφος 96)

- α. να ενισχύσουν ουσιαστικά την ικανότητα και την εμβέλεια των προγραμμάτων για τους δράστες, μεταξύ άλλων με την εξάπλωση των προγραμμάτων σε ολόκληρη τη χώρα, την εισαγωγή τους σε χώρους κράτησης και τη διασφάλιση ότι ο αντίκτυπός τους αξιολογείται επαρκώς από ανεξάρτητους φορείς,
- β. να λάβουν τα αναγκαία νομοθετικά και άλλα μέτρα για την αύξηση του επιπέδου παρακολούθησης και του ποσοστού ολοκλήρωσης των προγραμμάτων για τους δράστες που διατάσσονται από τους εισαγγελείς στο πλαίσιο του μηχανισμού διαμεσολάβησης,
- γ. να αναπτύξουν κοινά ελάχιστα πρότυπα που εφαρμόζονται στα προγράμματα για τους δράστες, σύμφωνα με τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης, ιδίως όσον αφορά την ανάγκη για μια προσέγγιση με ευαισθησία ως προς το φύλο και την αποδόμηση των έμφυλων στερεοτύπων, καθώς και την ανάγκη να εξασφαλιστεί η ασφάλεια των θυμάτων κατά τη διαδικασία εφαρμογής των προγραμμάτων για τους δράστες,
- δ. να διασφαλίσουν ότι η αλληλεπίδραση μεταξύ των προγραμμάτων για τους δράστες και των ποινικών διαδικασιών δεν επηρεάζει αρνητικά το δικαίωμα των θυμάτων σε δίκαιες και δίκαιες νομικές διαδικασίες,
- ε. να διασφαλίζουν ότι τα θύματα ενδοοικογενειακής βίας ενημερώνονται και προστατεύονται επαρκώς κατά τη διάρκεια της διαδικασίας διαμεσολάβησης και ότι τα ίδια και τα παιδιά τους είναι ασφαλή.

2. **Προγράμματα για σεξουαλικούς παραβάτες**

19. Η GREVIO **ενθαρρύνει σθεναρά** τις ελληνικές αρχές να λάβουν μέτρα για να συμμορφωθούν με τις απαιτήσεις του άρθρου 16, παράγραφος 2, της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης σχετικά με την καθιέρωση θεραπευτικών προγραμμάτων για τους δράστες σεξουαλικών εγκλημάτων, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τις βέλτιστες πρακτικές που έχουν αναπτυχθεί διεθνώς και διασφαλίζοντας μια προσέγγιση βασισμένη στα ανθρώπινα δικαιώματα. (παράγραφος 98)

Στ. Συμμετοχή του Ιδιωτικού τομέα και των μέσων ενημέρωσης (άρθρο 17)

20. Λαμβάνοντας υπόψη τον σημαντικό ρόλο των μέσων μαζικής ενημέρωσης στην προώθηση της ισότητας μεταξύ γυναικών και ανδρών και στη μείωση του επιπέδου κοινωνικής αποδοχής της βίας κατά των γυναικών, η GREVIO **ενθαρρύνει** τις ελληνικές αρχές να προωθήσουν την ανάπτυξη ειδικών προτύπων αυτορρύθμισης για μια ισορροπημένη, μη σεξιστική και μη συναισθηματική κάλυψη της βίας κατά των γυναικών και να προωθήσουν την κατάρτιση των δημοσιογράφων σχετικά με τις διάφορες μορφές βίας κατά των γυναικών και της βίας λόγω φύλου και τον τρόπο αναφοράς τους στα μέσα ενημέρωσης. (παράγραφος 102)
21. Αναγνωρίζοντας τα σημαντικά μέτρα που έλαβαν οι ελληνικές αρχές για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών στον εργασιακό χώρο, η GREVIO τις **ενθαρρύνει** να λάβουν πρόσθετα μέτρα για να διασφαλίσουν ότι οι γυναίκες θύματα βίας και παρενόχλησης υποστηρίζονται επαρκώς και να αξιολογήσουν την εφαρμογή του νέου νομικού πλαισίου συλλέγοντας στοιχεία σχετικά με τον αριθμό των γυναικών θυμάτων σεξουαλικής παρενόχλησης στην εργασία, τις καταγγελίες που υποβάλλονται από τα

θύματα και την έκβασή τους. (παράγραφος 105)

IV. Προστασία και υποστήριξη

A. Γενικές υποχρεώσεις (άρθρο 18)

22. Η GREVIO **προτρέπει** τις ελληνικές αρχές να ενισχύσουν σημαντικά τον συντονισμό της αντιμετώπισης των αναγκών των γυναικών θυμάτων όλων των μορφών βίας που καλύπτονται από τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης, δημιουργώντας θεσμοθετημένες δομές συνεργασίας και συντονισμού μεταξύ όλων των αρμόδιων θεσμοθετημένων φορέων, ΜΚΟ και εξειδικευμένων υπηρεσιών υποστήριξης (παράγραφος 113).

B. Ενημέρωση (άρθρο 19)

23. Η GREVIO **ενθαρρύνει έντονα** τις ελληνικές αρχές να διασφαλίσουν την ευρύτερη διάδοση εύκολα προσβάσιμων και έγκαιρων πληροφοριών σχετικά με τις υπηρεσίες υποστήριξης και τα νομικά μέτρα που είναι διαθέσιμα στις γυναίκες θύματα όλων των μορφών βίας που καλύπτονται από τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης, σε γλώσσα που κατανοούν. Θα πρέπει επίσης να διασφαλίσουν ότι οι διαθέσιμες πληροφορίες φτάνουν στις γυναίκες που εκτίθενται ή κινδυνεύουν από διατομεακές διακρίσεις, όπως οι γυναίκες Ρομά, οι μετανάστριες, οι γυναίκες που ζητούν άσυλο και οι γυναίκες πρόσφυγες. (παράγραφος 120)

Γ. Γενικές υπηρεσίες υποστήριξης (άρθρο 20)

1. Κοινωνικές υπηρεσίες και στέγαση

24. Η GREVIO **ενθαρρύνει** τις ελληνικές αρχές να λάβουν περαιτέρω μέτρα για να διασφαλίσουν ότι οι γυναίκες θύματα βίας έχουν επαρκή πρόσβαση σε κοινωνικές υπηρεσίες που καλύπτουν τις ανάγκες τους και διευκολύνουν την ανάρρωσή τους από τη βία. Θα πρέπει επίσης να διασφαλίσουν την πρόσβαση όλων των γυναικών θυμάτων βίας, ιδίως των γυναικών Ρομά, των γυναικών με αναπηρία και των γυναικών μεταναστριών και προσφύγων, μεταξύ άλλων με την ευαισθητοποίηση των αρμόδιων επαγγελματιών σχετικά με τις ιδιαίτερες ανάγκες τους. (παράγραφος 125)

2. Υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης

25. Η GREVIO **ενθαρρύνει έντονα** τις ελληνικές αρχές να διασφαλίσουν ότι σε όλα τις δομές υγειονομικής περίθαλψης υπάρχουν ειδικά και ολοκληρωμένα πρωτόκολλα για τον εντοπισμό, τη θεραπεία και την περαιτέρω παραπομπή γυναικών θυμάτων βίας, συμπεριλαμβανομένων των θυμάτων ακρωτηριασμού γυναικείων γεννητικών οργάνων (ΑΓΓΟ), ανεξάρτητα από το καθεστώς διαμονής τους, και ότι παρέχεται επαρκής εκπαίδευση στο αρμόδιο προσωπικό για την εφαρμογή των εν λόγω πρωτοκόλλων. (παράγραφος 130)
26. Η GREVIO **ενθαρρύνει** τις ελληνικές αρχές να διασφαλίσουν ότι όλες οι γυναίκες

θύματα έμφυλης βίας έχουν ισότιμη πρόσβαση στις κρατικές υπηρεσίες υγείας, ανεξάρτητα από την κατάσταση τους. (παράγραφος 131)

Δ. Ειδικές υπηρεσίες υποστήριξης (άρθρο 22)

27. Η GREVIO **ενθαρρύνει σθεναρά** τις ελληνικές αρχές να υποστηρίξουν και να αναπτύξουν περαιτέρω το δίκτυο εξειδικευμένων υπηρεσιών υποστήριξης και να αντιμετωπίσουν επαρκώς τις ανάγκες όλων των γυναικών θυμάτων όλων των μορφών βίας που καλύπτονται από τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης σε ολόκληρη τη χώρα, μεταξύ άλλων με την ενίσχυση της συνεργασίας με ΜΚΟ που παρέχουν τέτοιες υπηρεσίες, καθώς και με την εντατικοποίηση των προσπαθειών για την παροχή μακροπρόθεσμων υπηρεσιών ψυχολογικής συμβουλευτικής προκειμένου να διευκολυνθεί η αποκατάσταση των θυμάτων. (παράγραφος 139)

Ε. Καταφύγια/Ξενώνες Φιλοξενίας (άρθρο 23)

28. Η GREVIO **καλεί** τις ελληνικές αρχές να επεκτείνουν τον αριθμό και τη δυναμικότητα των καταφυγίων για τις γυναίκες θύματα βίας σε όλη τη χώρα, να αντιμετωπίσουν την έλλειψη πόρων που διατίθενται για τέτοιου είδους υπηρεσίες και να άρουν κάθε εμπόδιο και περιττή προϋπόθεση που δυσχεραίνει τα θύματα πρόσβαση σε τέτοια καταφύγια, μεταξύ άλλων για γυναίκες που εκτίθενται ή κινδυνεύουν από διατομεακές διακρίσεις. Επιπλέον, θα πρέπει να ληφθούν μέτρα για να διασφαλιστεί ότι η διαμονή είναι διαθέσιμη για τις γυναίκες σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης. (παράγραφος 146)

ΣΤ. Τηλεφωνικές γραμμές βοήθειας (άρθρο 24)

29. Η GREVIO **ενθαρρύνει έντονα** τις ελληνικές αρχές να αυξήσουν τους ανθρώπινους και άλλους πόρους, μεταξύ άλλων μέσω της κατάλληλης κατάρτισης του προσωπικού της γραμμής βοήθειας για τις γυναίκες θύματα βίας, ώστε να μπορούν να παρέχουν πληροφορίες και βοήθεια, δωρεάν συμβουλές σε εμπιστευτική βάση και άλλες εξειδικευμένες υπηρεσίες (νομικές συμβουλές, συμβουλευτική σε κρίσεις) για όλες τις μορφές βίας κατά των γυναικών με βάση το φύλο που καλύπτονται από τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης, συμπεριλαμβανομένης της σεξουαλικής βίας και του ΑΓΓΟ. Είναι επίσης σημαντικό να παρέχεται πολύγλωσση βοήθεια και να διασφαλίζεται η προσβασιμότητα των υπηρεσιών αυτών σε γυναίκες με αναπηρία. (παράγραφος 151)

Ζ. Υποστήριξη των θυμάτων σεξουαλικής βίας (άρθρο 25)

30. Η GREVIO **προτρέπει** τις ελληνικές αρχές να λάβουν μέτρα για να συμμορφωθούν με τις απαιτήσεις του άρθρου 25 της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης, ιδίως με:

α. τη δημιουργία κέντρων βιασμού ή/και κέντρων παραπομπής για τη σεξουαλική

βία, τα οποία παρέχουν άμεση ιατρική περίθαλψη, υποστήριξη για την αντιμετώπιση του τραύματος, ιατροδικαστικές εξετάσεις και άμεση, βραχυπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη ψυχολογική βοήθεια από ειδικευμένους επαγγελματίες που μπορούν να παρέχουν εξετάσεις με ευαισθησία για τα θύματα, σύμφωνα με τα πρότυπα που ορίζει η Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης,

β. καθιέρωση τυποποιημένων πρωτοκόλλων για όλους τους επαγγελματίες υγείας σχετικά με τη θεραπεία γυναικών θυμάτων βιασμού/σεξουαλικής βίας, συμπεριλαμβανομένων πρωτοκόλλων για την παραπομπή τους σε εξειδικευμένες υπηρεσίες,

γ. λήψη μέτρων ώστε η πρόσβαση του θύματος σε διάφορες υπηρεσίες υποστήριξης να μην εξαρτάται από την προθυμία του να υποβάλει καταγγελία,

δ. τη λήψη πρόσθετων μέτρων για τη διασφάλιση της έγκαιρης πρόσβασης σε ιατροδικαστικές εξετάσεις σε ολόκληρη τη χώρα.

Η. Προστασία και υποστήριξη των παιδιών-μαρτύρων (άρθρο 26)

31. Η GREVIO **καλεί** τις ελληνικές αρχές να διασφαλίσουν ότι τα παιδιά που εκτίθενται στην ενδοοικογενειακή βία λαμβάνουν συμβουλές και υποστήριξη. Θα πρέπει επίσης να ληφθούν επείγοντως αποφασιστικά μέτρα, συμπεριλαμβανομένων νομοθετικών τροποποιήσεων, ανάλογα με την περίπτωση, για να διασφαλιστεί ότι τα παιδιά γυναικών θυμάτων βίας που διαμένουν σε καταφύγια δεν αντιμετωπίζουν εμπόδια στη λήψη εκπαίδευσης, υπηρεσιών υγείας και ψυχολογικής υποστήριξης. (παράγραφος 165)

Θ. Αναφορά από επαγγελματίες (άρθρο 28)

32. Υπενθυμίζοντας την αρχή της ενδυνάμωσης των γυναικών που διατρέχει τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης, η GREVIO **ενθαρρύνει** τις ελληνικές αρχές να διασφαλίσουν ότι η υποχρέωση αναφοράς που επιβάλλεται στους επαγγελματίες θα μετριάζεται από την παροχή πλήρους και ευαίσθητης πληροφόρησης στο θύμα, ώστε να μπορεί να λάβει τεκμηριωμένη απόφαση και να διατηρήσει την αυτονομία της. Για το σκοπό αυτό, η GREVIO **ενθαρρύνει** επίσης τις ελληνικές αρχές να επανεξετάσουν την υποχρέωση των επαγγελματιών να καταγγέλλουν περιπτώσεις βίας κατά των γυναικών και των παιδιών τους, εκτός από τις περιπτώσεις στις οποίες υπάρχουν βάσιμοι λόγοι να πιστεύεται ότι έχει διαπραχθεί μια σοβαρή πράξη βίας που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης και ότι αναμένονται περαιτέρω σοβαρές πράξεις. Αυτό μπορεί να απαιτήσει να εξαρτηθεί η υποχρέωση καταγγελίας από την προηγούμενη συγκατάθεση του θύματος, εκτός εάν το θύμα είναι παιδί ή δεν είναι σε θέση να προστατεύσει τον εαυτό του λόγω αναπηρίας. (παράγραφος 173)

V. Ουσιαστικό δίκαιο

A. Αστικό δίκαιο

1. **Αστικά ένδικα μέσα κατά του κράτους - διασφάλιση της δέουσας επιμέλειας (άρθρο 29)**

33. Η GREVIO **ενθαρρύνει έντονα** τις ελληνικές αρχές να βελτιώσουν το νομικό καθεστώς των αστικών και πειθαρχικών μέτρων που είναι διαθέσιμα για την απόδοση ευθυνών σε διάφορους κρατικούς αξιωματούχους που δεν συμμορφώνονται με τις υποχρεώσεις τους. (παράγραφος 178)
34. Η GREVIO **ενθαρρύνει** επίσης τους αρμόδιους φορείς να άρουν τα εμπόδια που περιορίζουν την πρόσβαση στους υφιστάμενους μηχανισμούς, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο των άδικων αποφάσεων στην απονομή της δικαιοσύνης. Η πρόοδος σε αυτόν τον τομέα πρέπει να μετρηθεί με τη συλλογή δεδομένων σχετικά με τον αριθμό των καταγγελιών που υποβάλλονται από τα θύματα και τα αποτελέσματά τους. (παράγραφος 179)

2. Αποζημίωση (άρθρο 30)

35. Η GREVIO **ενθαρρύνει έντονα** τις ελληνικές αρχές να λάβουν μέτρα για τη διευκόλυνση της πρόσβασης των γυναικών θυμάτων έμφυλης βίας σε αποζημίωση στο πλαίσιο αστικών και ποινικών διαδικασιών και να διασφαλίσουν ότι η αποζημίωση αυτή επιδικάζεται αμέσως και είναι ανάλογη με τη σοβαρότητα της βλάβης που υπέστησαν. Επιπλέον, η GREVIO **ενθαρρύνει** τις ελληνικές αρχές να συγκεντρώσουν στοιχεία σχετικά με τις αποζημιώσεις που καταβάλλουν οι δράστες σε γυναίκες θύματα έμφυλης βίας. (παράγραφος 184)
36. Επιπλέον, η GREVIO **ενθαρρύνει έντονα** τις ελληνικές αρχές να λάβουν μέτρα για την άρση των εμποδίων που εμποδίζουν τις γυναίκες θύματα έμφυλης βίας να έχουν πρόσβαση στο κρατικό σύστημα αποζημίωσης, το οποίο θα πρέπει να καλύπτει επαρκώς τα θύματα που έχουν υποστεί σοβαρές σωματικές βλάβες ή βλάβη της υγείας, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του άρθρου 30, παράγραφος 2, της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης. Η αποζημίωση στις γυναίκες θύματα έμφυλης βίας θα πρέπει να χορηγείται εντός εύλογου χρονικού διαστήματος, όπως απαιτεί το άρθρο 30 παράγραφος 3 της σύμβασης. (παράγραφος 185)

3. Επιμέλεια, δικαιώματα επίσκεψης και ασφάλεια (άρθρο 31)

37. Η GREVIO **καλεί** τις ελληνικές αρχές να λάβουν όλα τα αναγκαία πρακτικά και νομοθετικά μέτρα για: (παράγραφος 200)
- α. να βασίσουν τις πολιτικές και τις πρακτικές τους στην αναγνώριση ότι, σε ένα πλαίσιο ενδοοικογενειακής βίας, η κοινή γονική μέριμνα μπορεί να αποτελεί μέσο για τον δράστη να συνεχίσει να διατηρεί τον έλεγχο και την κυριαρχία επί της μητέρας και των παιδιών της και να ασκεί βία εναντίον τους,
 - β. να διασφαλίσουν ότι τα δικαστήρια υποχρεούνται να εξετάζουν όλα τα ζητήματα που αφορούν τη βία κατά των γυναικών και την ενδοοικογενειακή βία όταν λαμβάνουν οποιαδήποτε απόφαση σχετικά με την επιμέλεια και τα δικαιώματα επίσκεψης,
 - γ. να ενσωματώνουν διαδικασίες αξιολόγησης και διαχείρισης κινδύνου στον καθορισμό των δικαιωμάτων επιμέλειας και επίσκεψης και να περιορίζουν τα δικαιώματα αυτά όταν αυτό είναι απαραίτητο για να εγγυηθούν την ασφάλεια της μητέρας και του παιδιού,

δ. να τερματιστεί η πρακτική της αφαίρεσης των παιδιών από μη βίαιους γονείς ή του περιορισμού των γονικών τους δικαιωμάτων με την αιτιολογία του "συνδρόμου γονικής αποξένωσης" ή συναφών εννοιών,
ε. να αρθούν τα εμπόδια που εμποδίζουν τις γυναίκες θύματα και τα παιδιά τους να διαφύγουν από τη βία.

38. Επιπλέον, το GREVIO **καλεί** τις ελληνικές αρχές να διασφαλίσουν την παροχή κατάλληλης κατάρτισης και κατευθυντήριων γραμμών με στόχο την ευαισθητοποίηση των δικαστών και άλλων αρμόδιων επαγγελματιών σχετικά με τις βλαβερές συνέπειες της βίας στα παιδιά που εκτίθενται σε αυτήν και πως τα καθιστά θύματα από μόνα τους, καθώς και σχετικά με την έλλειψη επιστημονικής βάσης για το "σύνδρομο γονικής αποξένωσης" και παρόμοιες έννοιες, και την εξοικείωσή τους με τις απαιτήσεις των διατάξεων της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης σχετικά με την επιμέλεια και τα δικαιώματα επίσκεψης. (παράγραφος 201)
39. Η GREVIO **ενθαρρύνει σθεναρά** τις ελληνικές αρχές να αξιολογήσουν τις επιπτώσεις της τρέχουσας δικαστικής πρακτικής λήψης αποφάσεων σχετικά με την επιμέλεια και τα δικαιώματα επίσκεψης στην ασφάλεια των γυναικών θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας και των παιδιών τους, συμπεριλαμβανομένων των συνδέσεων με τις δολοφονίες γυναικών και των παιδιών τους που σχετίζονται με το φύλο, να αναλύσουν τη σχετική νομολογία και να συλλέξουν δεδομένα σχετικά με τη χρήση που κάνουν οι δικαστές για τον περιορισμό ή την ανάκληση των γονικών δικαιωμάτων ή των δικαιωμάτων επίσκεψης στο πλαίσιο της ενδοοικογενειακής βίας. (παράγραφος 202)

B. Ποινικό δίκαιο

1. Ενδοοικογενειακή βία, συμπεριλαμβανομένης της ψυχολογικής βίας (άρθρα 33 και 35)

40. Η GREVIO **ενθαρρύνει έντονα** τις ελληνικές αρχές να: (παράγραφος 209)

α. να εξετάσει το ενδεχόμενο δημιουργίας ενός ξεχωριστού αδικήματος ψυχολογικής βίας που θα λαμβάνει υπόψη όλα τα στοιχεία που προβλέπονται στο άρθρο 33 της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης, προκειμένου να ποινικοποιούνται αποτελεσματικά όλες οι πράξεις που πλήττουν σοβαρά την ψυχολογική ακεραιότητα ενός προσώπου,
β. να λάβει μέτρα αύξησης της ευαισθητοποίησης, μεταξύ άλλων μέσω της κατάρτισης δικαστών, υπηρεσιών επιβολής του νόμου και επαγγελματιών του νομικού τομέα, σχετικά με την έμφυλη φύση και τις συνέπειες της ψυχολογικής βίας και αύξηση της κατάρτισης σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να αποδειχθεί και να διωχθεί, μεταξύ άλλων όταν διαπράττεται στο ψηφιακό περιβάλλον.

2. Παρακολούθηση (άρθρο 34)

41. Η GREVIO **ενθαρρύνει** τις ελληνικές αρχές να συλλέξουν πληροφορίες σχετικά με τον αριθμό των περιπτώσεων παρενόχλησης που καταγγέλλονται και διερευνώνται και επιβάλλονται κυρώσεις βάσει της ποινικής διάταξης για την παρενόχληση. Επιπλέον, τις ενθαρρύνει να λάβουν μέτρα για την ευαισθητοποίηση και την

αύξηση της κατάρτισης που παρέχεται στους δικαστικούς λειτουργούς σχετικά με τη διάταξη αυτή. (παράγραφος 212)

3. Σεξουαλική βία, συμπεριλαμβανομένου του βιασμού (άρθρο 36)

42. Η GREVIO **ενθαρρύνει έντονα** τις ελληνικές αρχές να λάβουν όλα τα απαραίτητα μέτρα, συμπεριλαμβανομένων των νομοθετικών μέτρων, για: (παράγραφος 218)

α. να βελτιώσει περαιτέρω τη νομοθεσία που διέπει τα αδικήματα σεξουαλικής βίας με σκοπό την άρση των εναπομεινάντων εμποδίων που περιορίζουν την αποτελεσματικότητα του ορισμού του βιασμού που βασίζεται στην έννοια της ελεύθερης συναίνεσης,

β. να διασφαλίσει τις κατάλληλες κυρώσεις για όλες τις πράξεις σεξουαλικής φύσης που διαπράττονται χωρίς τη συναίνεση του θύματος, ακόμη και όταν το θύμα δεν αντιστέκεται και όταν οι περιστάσεις της υπόθεσης αποκλείουν την έγκυρη συναίνεση.

43. Επιπλέον, η GREVIO **προτρέπει** τις ελληνικές αρχές να εισαγάγουν εκπαίδευση και κατευθυντήριες γραμμές για όλους τους/τις αρμόδιους/ε επαγγελματίες του συστήματος ποινικής δικαιοσύνης, προκειμένου: (παράγραφος 219)

α. να διασφαλιστεί η κοινή κατανόηση του βιασμού και της σεξουαλικής βίας ως αδικήματα που βασίζονται στην απουσία συναίνεσης και όχι στη χρήση βίας, β. να εξασφαλίζουν τις κατάλληλες κυρώσεις για όλες τις σεξουαλικές πράξεις που διαπράττονται χωρίς τη συγκατάθεση του θύματος, ανεξάρτητα από τα προσωπικά χαρακτηριστικά του.

4. Εξαναγκαστικός γάμος (άρθρο 37)

44. Η GREVIO **ενθαρρύνει έντονα** τις ελληνικές αρχές να λάβουν τα κατάλληλα μέτρα για: (παράγραφος 224)

α. να επανεξετάσει τη νομοθεσία προκειμένου να διασφαλίσει ότι όλες οι μορφές συμπεριφοράς που καλύπτονται από το άρθρο 37 της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης ποινικοποιούνται,

β. να διασφαλίσουν ότι τα προστατευτικά μέτρα είναι διαθέσιμα στα θύματα εξαναγκαστικού γάμου και στις γυναίκες και τα κορίτσια που κινδυνεύουν από εξαναγκαστικό γάμο και ότι οι αρμόδιοι/ες επαγγελματίες του νομικού τομέα είναι κατάλληλα εκπαιδευμένοι/ες με σκοπό την εδραίωση της εφαρμογής του αδικήματος του εξαναγκαστικού γάμου.

5. Ακρωτηριασμός των γυναικείων γεννητικών οργάνων (άρθρο 38)

45. Η GREVIO **ενθαρρύνει** τις ελληνικές αρχές να τροποποιήσουν τον Ποινικό Κώδικα προκειμένου να διασφαλιστεί ότι το αδίκημα του ακρωτηριασμού των γυναικείων γεννητικών οργάνων είναι πλήρως ευθυγραμμισμένο με το άρθρο 38 της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης και με τον στόχο της Σύμβασης να διώκεται και να τιμωρείται το αδίκημα του ΑΓΓΟ και να υποστηρίζονται και να προστατεύονται τα θύματα. (παράγραφος 227)

46. Η GREVIO **ενθαρρύνει** επίσης τις ελληνικές αρχές να εντείνουν τις προσπάθειές τους για την ευαισθητοποίηση και την εκπαίδευση όλων των σχετικών επαγγελματιών για τον εντοπισμό και την παροχή υποστήριξης στα θύματα ακρωτηριασμού των γυναικείων γεννητικών οργάνων. (παράγραφος 228)

6. Εξαναγκαστική άμβλωση και αναγκαστική στείρωση (άρθρο 39)

47. Η GREVIO **ενθαρρύνει** τις ελληνικές αρχές να συλλέξουν πληροφορίες σχετικά με τον αριθμό των αμβλώσεων και των στείρωσεων που πραγματοποιούνται χωρίς συναίνεση μετά από ενημέρωση, ώστε να διαπιστωθεί η έκταση αυτών των μορφών βίας κατά των γυναικών και να ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα, συμπεριλαμβανομένων των νομικών μέτρων, ανάλογα με την περίπτωση. (παράγραφος 230)

7. Σεξουαλική παρενόχληση (άρθρο 40)

48. Η GREVIO **ενθαρρύνει σθεναρά** τις ελληνικές αρχές να λάβουν όλα τα απαραίτητα πρακτικά και νομοθετικά μέτρα για να διασφαλίσουν ότι όλες οι μορφές σεξουαλικής παρενόχλησης, σε όλους τους τομείς της ζωής, δημόσιους και ιδιωτικούς, μπορούν να διώκονται και να τιμωρούνται αποτελεσματικά και ότι η νομοθεσία για τη ρητορική μίσους περιλαμβάνει το φύλο ως σχετικό λόγο. (παράγραφος 236)

8. Κυρώσεις και μέτρα (άρθρο 45)

49. Η GREVIO **ενθαρρύνει έντονα** τις ελληνικές αρχές να διασφαλίσουν ότι οι ποινές και τα μέτρα που επιβάλλονται για αδικήματα ενδοοικογενειακής βίας και άλλες μορφές βίας κατά των γυναικών που καλύπτονται από το πεδίο εφαρμογής της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης είναι αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές. (παράγραφος 239)

9. Επιβαρυντικές περιστάσεις (άρθρο 46)

50. Η GREVIO **ενθαρρύνει έντονα** τις ελληνικές αρχές να λάβουν τα κατάλληλα μέτρα για να διασφαλίσουν ότι όλες οι επιβαρυντικές περιστάσεις που απαριθμούνται στο άρθρο 46 της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης ενσωματώνονται στο ελληνικό ποινικό δίκαιο και εφαρμόζονται αποτελεσματικά από τη δικαιοσύνη. (παράγραφος 241)

10. Απαγόρευση υποχρεωτικών διαδικασιών εναλλακτικής επίλυσης διαφορών ή καταδίκης (άρθρο 48)

51. Η GREVIO **ενθαρρύνει έντονα** τις ελληνικές αρχές να λάβουν όλα τα απαραίτητα μέτρα για να διασφαλίσουν ότι η χρήση της διαμεσολάβησης σε περιπτώσεις βίας κατά των γυναικών βασίζεται στον πλήρη σεβασμό των δικαιωμάτων, των αναγκών και της ασφάλειας των θυμάτων. Ειδικότερα, η διαμεσολάβηση θα πρέπει να

εφαρμόζεται μόνο σε γυναίκες θύματα βίας που είναι σε θέση να αποφασίσουν ελεύθερα αν θα δεχθούν ή θα αρνηθούν τη διαδικασία. Οι ελληνικές αρχές θα πρέπει να διασφαλίσουν ότι οι αστυνομικοί, οι εισαγγελείς, οι διαμεσολαβητές και όλα τα άλλα ενδιαφερόμενα μέρη στον τομέα της ποινικής δικαιοσύνης λαμβάνουν ειδικές κατευθυντήριες γραμμές και εκπαίδευση που εστιάζουν στην έμφυλη δυναμική της ενδοοικογενειακής βίας και στον αντίκτυπό της στην ικανότητα των θυμάτων να εισέλθουν σε μια διαδικασία διαμεσολάβησης επί ίσοις όροις με τον δράστη. (παράγραφος 248)

V. Έρευνα, δίωξη, δικονομικό δίκαιο και μέτρα προστασίας

A. Γενικές υποχρεώσεις, άμεση αντίδραση, πρόληψη και προστασία (άρθρα 49 και 50)

1. Αναφορά, άμεση ανταπόκριση και έρευνες από τις υπηρεσίες επιβολής του νόμου

52. Η GREVIO **ενθαρρύνει έντονα** τις ελληνικές αρχές να λάβουν περαιτέρω μέτρα για τη βελτίωση της ανταπόκρισης των αρχών επιβολής του νόμου στις γυναίκες θύματα όλων των μορφών βίας που καλύπτονται από τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης. Ειδικότερα θα πρέπει: (παράγραφος 261)

α. να παρέχει σε όλες τις αρμόδιες αρχές επιβολής του νόμου τους πόρους, τις γνώσεις και τις εξουσίες για να ανταποκρίνονται άμεσα, κατάλληλα και με ευαισθησία ως προς το φύλο σε όλες τις μορφές βίας που καλύπτονται από τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης, συμπεριλαμβανομένης της σεξουαλικής βίας, του αναγκαστικού γάμου και της παρενόχλησης,

β. να αναπτύξει τυποποιημένες διαδικασίες λειτουργίας για τους υπαλλήλους των υπηρεσιών επιβολής του νόμου όσον αφορά όλες τις μορφές βίας κατά των γυναικών που καλύπτονται από το πεδίο εφαρμογής της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης, με βάση την αξιολόγηση της εφαρμογής στην πράξη των υφιστάμενων κατευθυντήριων γραμμών για την ενδοοικογενειακή βία,

γ. να εντοπίσουν και να αντιμετωπίσουν τυχόν παράγοντες που συμβάλλουν στα χαμηλά ποσοστά καταγγελιών σεξουαλικής βίας,

δ. να εξετάσει το ενδεχόμενο τροποποίησης των υφιστάμενων πρακτικών ώστε να επιτρέπεται η ιατροδικαστική εξέταση και η συλλογή αποδεικτικών στοιχείων σε περιπτώσεις σεξουαλικής βίας και βιασμού, ανεξάρτητα από το αν το θύμα καταγγέλλει το περιστατικό στην αστυνομία.

2. Αποτελεσματική έρευνα και δίωξη- ποσοστά καταδίκης

53. Η GREVIO **καλεί** τις ελληνικές αρχές να λάβουν πρόσθετα μέτρα για να καταστεί δυνατή η άμεση και κατάλληλη διεκπεραίωση των ερευνών και των ποινικών διαδικασιών σε περιπτώσεις βίας λόγω φύλου, που θα βασίζονται σταθερά στην έμφυλη κατανόηση της βίας κατά των γυναικών, και να διασφαλίσουν ότι οι δράστες όλων των μορφών βίας που καλύπτονται από τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης θα

λογοδοτήσουν. Για τον σκοπό αυτό, θα πρέπει: (παράγραφος 268)

- α. να αναπτύξει τυποποιημένες διαδικασίες λειτουργίας για τη δίωξη όλων των μορφών βίας κατά των γυναικών που καλύπτονται από το πεδίο εφαρμογής της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης,
- β. να παρέχουν σε όλους τους αρμόδιους επαγγελματίες την κατάλληλη κατάρτιση σχετικά με τη βία κατά των γυναικών λόγω φύλου,
- γ. να αξιολογήσει την πρόοδο στον τομέα αυτό μέσω της κατάλληλης συλλογής δεδομένων, συγκρίσιμων σε όλη τη δικαστική αλυσίδα, και μέσω ανάλυσης του χειρισμού των ποινικών υποθέσεων από τις αρχές επιβολής του νόμου, τις εισαγγελικές αρχές και τα δικαστήρια, ώστε να διαπιστωθεί πού παρατηρείται φθορά των υποθέσεων και να εντοπιστούν πιθανά κενά στη θεσμική αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών.

B. Εκτίμηση και διαχείριση κινδύνων (άρθρο 51)

54. Η GREVIO **προτρέπει** τις ελληνικές αρχές να διασφαλίσουν ότι: (παράγραφος 277)
- α. οι συστηματικές, ευαίσθητες ως προς το φύλο εκτιμήσεις κινδύνου και η διαχείριση του κινδύνου να γίνουν συνήθεις διαδικασίες σε όλες τις περιπτώσεις βίας κατά των γυναικών που καλύπτονται από τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης,
 - β. η εκτίμηση κινδύνου να επαναλαμβάνεται σε όλα τα σχετικά στάδια της ποινικής διαδικασίας,
 - γ. οι εκτιμήσεις κινδύνου να βασίζονται σε μια αποτελεσματική διωπηρεσιακή προσέγγιση, με τη συμμετοχή εξειδικευμένων υπηρεσιών και ΜΚΟ, προκειμένου να μετριάσουν οι κίνδυνοι για την ασφάλεια των θυμάτων.
55. Η GREVIO **ενθαρρύνει έντονα** τις ελληνικές αρχές να εισαγάγουν ένα σύστημα αναδρομικής επανεξέτασης των περιπτώσεων δολοφονιών γυναικών με βάση το φύλο και να αξιολογήσουν κατά πόσον τα κενά στη θεσμική ή/και δικαστική αντίδραση συνέβαλαν στη μοιραία έκβαση, με στόχο την πρόληψή τους στο μέλλον και να λογοδοτήσουν τόσο οι δράστες όσο και οι θεσμοί που έρχονται σε επαφή με τα θύματα και τους δράστες. (παράγραφος 278)

Γ. Εντολές επείγουσας απαγόρευσης (άρθρο 52)- Εντολές περιορισμού ή προστασίας (άρθρο 53)

56. Η GREVIO **καλεί** τις ελληνικές αρχές να λάβουν τα νομοθετικά και πολιτικά μέτρα που απαιτούνται για να ευθυγραμμιστεί το ελληνικό νομικό πλαίσιο και η ελληνική πρακτική με τα άρθρα 52 και 53 της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης, ιδίως με: (παράγραφος 287)
- α. Τη διασφάλιση της διαθεσιμότητας των επείγουσών διαταγών απαγόρευσης σε όλες τις γυναίκες θύματα ενδοοικογενειακής βίας,
 - β. Τη διασφάλιση ότι οι εντολές προστασίας είναι διαθέσιμες και προσιτές στα θύματα όλων των μορφών βίας κατά των γυναικών που καλύπτονται από τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης,

- γ. Την ενίσχυση της παρακολούθησης και της εκτέλεσης των εντολών προστασίας, μεταξύ άλλων με τεχνικά μέσα, όπως η ηλεκτρονική παρακολούθηση,
- δ. Τη διασφάλιση ότι εφαρμόζονται αποτελεσματικά, αναλογικά και αποτρεπτικά ποινικές ή άλλες κυρώσεις για την παραβίαση των εντολών προστασίας στην πράξη,
- ε. Τη συλλογή δεδομένων σχετικά με τον αριθμό των διαταγών προστασίας που εκδόθηκαν (σε ποινικές και αστικές διαδικασίες), τον αριθμό των παραβιάσεων και τις κυρώσεις που επιβλήθηκαν ως αποτέλεσμα των παραβιάσεων αυτών.

Δ. Διαδικασίες *ex parte* και *ex officio* (άρθρο 55)

1. Διαδικασίες *ex parte* και *ex officio*

57. Η GREVIO **ενθαρρύνει** τις ελληνικές αρχές να λάβουν όλα τα απαραίτητα μέτρα για να διασφαλίσουν ότι η εφαρμογή του άρθρου 344 του Ποινικού Κώδικα δεν θα έχει ως αποτέλεσμα την άσκηση πίεσης στα θύματα σεξουαλικής βίας για να αποσύρουν τις κατηγορίες κατά των δραστών. (παράγραφος 290)

2. Υποστήριξη των θυμάτων σε νομικές διαδικασίες

58. Η GREVIO **ενθαρρύνει** τις ελληνικές αρχές να συνεχίσουν τις προσπάθειες για να διασφαλίσουν ότι τα θύματα βίας λόγω φύλου λαμβάνουν την απαραίτητη υποστήριξη καθ' όλη τη διάρκεια της δικαστικής διαδικασίας, ώστε να ελαχιστοποιηθούν οι κίνδυνοι δευτερογενούς θυματοποίησης, υποστηρίζοντας παράλληλα πλήρως την ενδυνάμωσή τους. (παράγραφος 294)

Ε. Μέτρα προστασίας (άρθρο 56)

59. Η GREVIO **ενθαρρύνει σθεναρά** τις ελληνικές αρχές να αξιολογήσουν και να συμπληρώσουν τα υφιστάμενα μέτρα προστασίας για τα θύματα βίας λόγω φύλου, με σκοπό την καλύτερη ευθυγράμμισή τους με τις απαιτήσεις του άρθρου 56 της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης. Ειδικότερα, οι ελληνικές αρχές θα πρέπει να λάβουν αποφασιστικά μέτρα για την προώθηση της χρήσης οπτικοακουστικών μέσων στις δικαστικές ακροάσεις, σε ασφαλή δωμάτια και σε κεκλεισμένων των θυρών διαδικασίες, όπως απαιτείται, καθώς και των "σπιτιών των παιδιών" για τη συγκέντρωση των μαρτυριών ανήλικων κοριτσιών θυμάτων έμφυλης βίας. (παράγραφος 297)

Στ. Νομική συνδρομή (άρθρο 57)

60. Η GREVIO **ενθαρρύνει έντονα** τις ελληνικές αρχές να λάβουν τα απαραίτητα νομοθετικά και άλλα μέτρα για να διασφαλίσουν την αποτελεσματική πρόσβαση των γυναικών στη δικαιοσύνη μέσω οικονομικά προσιτής και υψηλής ποιότητας νομικής εκπροσώπησης, ιδίως με τον εντοπισμό και την εξάλειψη τυχόν διοικητικών ή διαδικαστικών εμποδίων για την απόκτηση δωρεάν νομικής συνδρομής και την εξασφάλιση της πρόσβασης σε νομική συνδρομή σε πρώιμο στάδιο της διαδικασίας. (παράγραφος 303)

VI. Μετανάστευση και άσυλο

A. Καθεστώς διαμονής (άρθρο 59)

61. Η GREVIO **ενθαρρύνει** τις ελληνικές αρχές να προβούν σε επίσημη επανεξέταση της νομοθεσίας και της πολιτικής τους προκειμένου: (παράγραφος 319)
α. να εξαλείψει κάθε εμπόδιο, νομικό και πρακτικό, συμπεριλαμβανομένου του υψηλού αποδεικτικού ορίου, που εμποδίζει τις μετανάστριες να έχουν πρόσβαση σε αυτόνομη άδεια διαμονής σε περίπτωση ιδιαίτερα δύσκολων περιστάσεων, όπως το γεγονός ότι είναι θύμα των μορφών βίας που καλύπτονται από το πεδίο εφαρμογής της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης, τις οποίες διέπραξε ή ανέχθηκε ο σύζυγος ή ο σύντροφος,
β. να διασφαλίσει ότι οι μετανάστριες θύματα έμφυλης βίας έχουν το δικαίωμα να τους χορηγηθεί αυτόνομη άδεια διαμονής σε περίπτωση απέλασης του βίαιου συζύγου ή συντρόφου.
62. Η GREVIO **καλεί** επίσης τις ελληνικές αρχές να διασφαλίσουν ότι η χορήγηση αυτόνομης ανθρωπιστικής άδειας διαμονής σε εξαρτημένες μετανάστριες θύματα ενδοοικογενειακής βίας παρέχει στις έγγαμες και στις άγαμες εξαρτημένες γυναίκες το ίδιο καθεστώς και τα ίδια δικαιώματα. (παράγραφος 320)

B. Αιτήσεις ασύλου με βάση το φύλο (άρθρο 60)

1. Διαδικασία προσδιορισμού ασύλου με γνώμονα το φύλο

63. Η GREVIO **προτρέπει** τις ελληνικές αρχές να αντιμετωπίσουν τις αρνητικές συνέπειες της εφαρμογής της Κοινής Υπουργικής Απόφασης για τις γυναίκες και τα κορίτσια που ζητούν άσυλο και είναι θύματα έμφυλης βίας και να διασφαλίσουν ότι δεν θα εκτεθούν σε περαιτέρω βία και επανατραυματισμό. Για το σκοπό αυτό, θα πρέπει να εξασφαλίσουν αποτελεσματική πρόσβαση στη διαδικασία ασύλου για τις γυναίκες και τα κορίτσια που ζητούν διεθνή προστασία στην Ελλάδα, μεταξύ άλλων με την άρση του διοικητικού τέλους που απαιτείται για την υποβολή μεταγενέστερων αιτήσεων διεθνούς προστασίας. Επιπλέον, οι ελληνικές αρχές θα πρέπει να λάβουν επείγοντως μέτρα για την επαρκή κάλυψη των 63. αναγκών στέγασης και υποστήριξης των γυναικών και κοριτσιών θυμάτων βίας που κρίνονται απαράδεκτες για διεθνή προστασία σύμφωνα με την Κοινή Υπουργική Απόφαση. (παράγραφος 336)
64. Η GREVIO **ενθαρρύνει σθεναρά** τις ελληνικές αρχές να διασφαλίσουν ότι οι επαγγελματίες που ασχολούνται με τις αιτήσεις διεθνούς προστασίας υποστηρίζονται ώστε να εφαρμόζουν επαρκώς τις σχετικές νομικές διατάξεις στις αιτήσεις διεθνούς προστασίας για λόγους βίας λόγω φύλου και ότι εκπαιδεύονται στην ερμηνεία όλων των λόγων δίωξης που προβλέπονται στο άρθρο 1Α(2) της Σύμβασης του 1951 για το Καθεστώς των Προσφύγων με γνώμονα το φύλο. (παράγραφος 337)
65. Η GREVIO **ενθαρρύνει έντονα** τις ελληνικές αρχές να λάβουν μέτρα για να διασφαλίσουν ότι οι γυναίκες και τα κορίτσια που ζητούν άσυλο θα λάβουν την καλύτερη δυνατή υποστήριξη κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ασύλου, ώστε να έχουν την ευκαιρία να αποκαλύψουν όλους τους λόγους για τους οποίους ζητούν διεθνή προστασία. Ειδικότερα, οι ελληνικές αρχές θα πρέπει να διασφαλίσουν ότι οι

υφιστάμενες διαδικαστικές εγγυήσεις με γνώμονα το φύλο εφαρμόζονται αποτελεσματικά και ότι οι γυναίκες και τα κορίτσια που ζητούν άσυλο έχουν πρόσβαση σε ποιοτική διερμηνεία και νομική βοήθεια. (παράγραφος 338)

2. Διαμονή

66. Η GREVIO **προτρέπει** τις ελληνικές αρχές να: (παράγραφος 354)
- α. να εξασφαλίσουν ασφαλή και επαρκή στέγαση για όλες τις γυναίκες και τα κορίτσια που ζητούν άσυλο, μεταξύ άλλων με την παροχή χώρων φιλοξενίας μόνο για τις γυναίκες, και να εξασφαλίσουν επαρκή υποστήριξη για την κάλυψη των βασικών αναγκών, συμπεριλαμβανομένης της κατάλληλης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη,
 - β. να δημιουργήσουν ένα αποτελεσματικό σύστημα ελέγχου των ευάλωτων σημείων των αιτούντων άσυλο κατά την άφιξη ή αμέσως μετά, με σκοπό τον εντοπισμό των αναγκών υποδοχής και των διαδικαστικών αναγκών που απορρέουν από εμπειρίες ή τον κίνδυνο βίας λόγω φύλου,
 - γ. να καθιερώσουν αποτελεσματικές οδούς παραπομπής για τις γυναίκες και τα κορίτσια θύματα βίας λόγω φύλου και να δημιουργήσουν ειδικά σημεία εστίασης για τη σεξουαλική και έμφυλη βία σε όλα τα κέντρα υποδοχής και ταυτοποίησης,
 - δ. να αναπτύξουν και να εφαρμόσουν ολοκληρωμένα τυποποιημένες διαδικασίες λειτουργίας ή κατευθυντήριες γραμμές για την υποδοχή των αιτούντων άσυλο με γνώμονα την ευαισθητοποίηση του φύλου και για την πρόληψη της έμφυλης βίας κατά των γυναικών και των κοριτσιών στους χώρους φιλοξενίας για την παροχή ασύλου,
 - ε. να αρθούν τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν σήμερα τα θύματα βίας κατά των γυναικών στην πρόσβαση σε εξειδικευμένες υπηρεσίες υποστήριξης και να υποστηριχθεί η πρόσβασή τους σε εξειδικευμένες ΜΚΟ με εμπειρία στην παροχή βοήθειας σε θύματα βίας λόγω φύλου, παρέχοντας σε όλες τις γυναίκες που ζητούν άσυλο σχετικές πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματά τους και τα υφιστάμενα ένδικα μέσα για περιπτώσεις βίας λόγω φύλου.

Γ. Μη επαναπροώθηση (άρθρο 61)

67. Η GREVIO **καλεί** τις ελληνικές αρχές να τηρήσουν την υποχρέωσή τους να σεβαστούν την αρχή της *μη επαναπροώθησης* των θυμάτων βίας κατά των γυναικών, μεταξύ άλλων όσον αφορά τις γυναίκες και τα κορίτσια που ζητούν άσυλο και φθάνουν μέσω θαλάσσης. Τις καλεί επίσης να λάβουν αποφασιστικά μέτρα για την πρόληψη πράξεων βίας με βάση το φύλο κατά γυναικών και κοριτσιών που ζητούν διεθνή προστασία στην Ελλάδα και να διερευνήσουν οποιοσδήποτε τέτοιες καταγγελίες. (παράγραφος 359)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II: Συστάσεις της Επιτροπής των Μερών της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης για την Ελλάδα

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ

ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΙΣΟΤΗΤΑΣ

ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Συστάσεις που περιλαμβάνονται στο κείμενο της Επιτροπής των Μερών της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης για την Ελλάδα, το οποίο υιοθετήθηκε στις 5 Δεκεμβρίου 2023¹

Επιτροπή των Μερών Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης
για την πρόληψη και την καταπολέμηση της Βίας κατά των γυναικών και
της ενδοοικογενειακής βίας (Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης)

15η συνάντηση Στρασβούργο, 5 Δεκεμβρίου 2023 –

Διαδικασία πρώτης (βασικής) αξιολόγησης

Σύσταση σχετικά με την εφαρμογή της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας από την Ελλάδα

Γραμματεία του μηχανισμού παρακολούθησης της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας

Η Επιτροπή των Μερών της Σύμβασης για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας (εφεξής "η Σύμβαση"), ενεργώντας σύμφωνα με το άρθρο 68 παράγραφος 12 της Σύμβασης,

Έχοντας υπόψη τους σκοπούς της Σύμβασης για την προστασία των γυναικών από όλες τις μορφές βίας, και την πρόληψη, τη δίωξη και την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας- τη συμβολή στην εξάλειψη όλων των

μορφών διακρίσεων κατά των γυναικών και την προώθηση της ουσιαστικής ισότητας μεταξύ γυναικών και ανδρών, μεταξύ άλλων με την ενδυνάμωση των γυναικών, τον

¹ Η μετάφραση των συστάσεων έγινε από τη Διεύθυνση Κοινωνικής Προστασίας και Συμβουλευτικών Υπηρεσιών της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας.

σχεδιασμό ενός ολοκληρωμένου πλαισίου, πολιτικών και μέτρων για την προστασία και την παροχή βοήθειας σε όλα τα θύματα βίας κατά των γυναικών και ενδοοικογενειακής βίας- την προώθηση της διεθνούς συνεργασίας με σκοπό την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας- και την παροχή στήριξης και βοήθειας σε οργανισμούς και υπηρεσίες επιβολής του νόμου για την αποτελεσματική συνεργασία προκειμένου να υιοθετηθεί μια ολοκληρωμένη προσέγγιση για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας,

Έχοντας υπόψη τις διατάξεις του άρθρου 66 παράγραφος 1 της Σύμβασης σχετικά με τον ελεγκτικό ρόλο της Ομάδας Εμπειρογνομόνων για τη δράση ενάντια στη βία κατά των γυναικών και την ενδοοικογενειακή βία (εφεξής "GREVIO"),

Έχοντας υπόψη τον εσωτερικό κανονισμό της Επιτροπής των Μερών,

Έχοντας υπόψη το έγγραφο επικύρωσης που κατέθεσε η Ελλάδα στις 18 Ιουνίου 2018,

Αφού εξέτασε την Έκθεση Βασικής Αξιολόγησης σχετικά με την εφαρμογή της Σύμβασης από την Ελλάδα, η οποία εγκρίθηκε από την GREVIO κατά την 31η συνεδρίασή της (23-26 Οκτωβρίου 2023), καθώς και τις παρατηρήσεις της Κυβέρνησης που ελήφθησαν στις 9 Νοεμβρίου 2023,

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικότερες προτεραιότητες που ορίζονται στο κεφάλαιο I της Σύμβασης (σκοποί και πεδίο εφαρμογής της Σύμβασης, ορισμοί, ισότητα και μη διάκριση, δέουσα επιμέλεια και πολιτικές ευαισθητοποιημένες ως προς το φύλο),

Λαμβάνοντας υπόψη την πρωταρχική σημασία των διατάξεων του κεφαλαίου II της Σύμβασης, ιδίως των υποχρεώσεων: (1) να διασφαλιστεί μια ολιστική αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών με την εκπόνηση ενός συνόλου ολοκληρωμένων και συντονισμένων πολιτικών που θα υλοποιούνται μέσω αποτελεσματικής συνεργασίας πολλών φορέων- (2) να θεσμοθετηθεί και να εξουσιοδοτηθεί πλήρως ένα ή περισσότερα συντονιστικά όργανα, όπως απαιτείται από το άρθρο 10 της Σύμβασης,

(3) να διατίθενται επαρκείς πόροι για τις πολιτικές, τα μέτρα και τις εντολές που θεσπίζονται για την πρόληψη και την καταπολέμηση όλων των μορφών βίας κατά των γυναικών, συμπεριλαμβανομένων των κυβερνητικών και μη κυβερνητικών υπηρεσιών εξειδικευμένης υποστήριξης- και (4) να συλλέγονται σχετικά στατιστικά στοιχεία, τα οποία να αναλύονται τουλάχιστον κατά φύλο, ηλικία, είδος βίας, σχέση του δράστη με το θύμα και γεωγραφική θέση,

Χαιρετίζοντας και αναγνωρίζοντας τα ληφθέντα μέτρα και την **πρόοδο** που σημείωσαν οι ελληνικές αρχές για την εφαρμογή της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης με έμφαση:

- στην υιοθέτηση **διαδοχικών εθνικών προγραμμάτων για την καταπολέμηση της βίας** κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας, ενταγμένων στην ευρύτερη πολιτική ισότητας και σε μια προσέγγιση «ευαίσθητη» ως προς το φύλο (με έμφυλη οπτική)
- στη συμπερίληψη της **διατομεακότητας/διαθεματικότητας** στα προγράμματα και τις πολιτικές για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών,
- στη **νομοθετική κατοχύρωση**, εντός του 2019, του **δικτύου δομών** για την πρόληψη και την καταπολέμηση όλων των μορφών βίας κατά των γυναικών, το οποίο περιλαμβάνει ξενώνες και συμβουλευτικά κέντρα που παρέχουν βασικές υπηρεσίες σε γυναίκες θύματα έμφυλης βίας,

- στα μέτρα για την **προσαρμογή του ελληνικού νομικού πλαισίου** στη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης, ιδίως μέσω της υιοθέτησης ενός ορισμού του βιασμού που βασίζεται στην έννοια της ελεύθερης συναίνεσης,

- στην **επικύρωση** το 2021 της σύμβασης **190 της ΔΟΕ** για τη βία και την παρενόχληση στον κόσμο της εργασίας και την ανάπτυξη του σχετικού εθνικού νομικού πλαισίου για την καταπολέμηση της σεξουαλικής παρενόχλησης στην εργασία,

- στα μέτρα βελτίωσης της αντιμετώπισης της βίας κατά των γυναικών από τις **αστυνομικές αρχές**, ιδίως μέσω της αυξημένης κατάρτισης της αστυνομίας, της δημιουργίας 74 εξειδικευμένων υπηρεσιών αντιμετώπισης Ενδοοικογενειακής Βίας, της θέσπισης ειδικών κατευθυντήριων γραμμών που περιγράφουν τη διαδικασία παρέμβασης της αστυνομίας σε περιπτώσεις ενδοοικογενειακής βίας και της ενισχυμένης συλλογής από την αστυνομία ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων σχετικά με την έμφυλη βία.

A. Συνιστά στην Ελληνική κυβέρνηση να λάβει τα κάτωθι μέτρα, όπως αυτά αποτυπώνονται και στην Έκθεση Αξιολόγησης της χώρας από την Επιτροπή GREVIO, αναλαμβάνοντας **άμεση δράση προκειμένου**:

1. να **διασφαλίσει** ότι οι **νομικοί ορισμοί** όλων των μορφών βίας κατά των γυναικών είναι σύμφωνοι με τους αντίστοιχους ορισμούς της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης και ότι τυχόν αστοχίες στις υφιστάμενες διατάξεις για την ενδοοικογενειακή βία θα αρθούν;

- να **διασφαλίσει** ότι οι νόμοι, οι πολιτικές και τα προγράμματα **αντιμετωπίζουν επαρκώς όλες τις μορφές βίας** που καλύπτονται από τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης και ότι ενσωματώνουν την έμφυλη διάσταση της βίας κατά των γυναικών (παράγραφοι 8, 9 και 22 της έκθεσης GREVIO),

2. να εντείνει τη δράση για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών που υφίστανται **διατομεακές διακρίσεις**, λαμβάνοντας μέτρα για την εξάλειψη κάθε διάκρισης εις βάρος αυτών των γυναικών, για την **ευαισθητοποίησή** τους σχετικά με τα δικαιώματά τους, για τη **βελτίωση της πρόσβασής** τους σε **υπηρεσίες προστασίας** και στήριξης και για τη στήριξη της έρευνας σχετικά με τις μορφές βίας που βιώνουν (παράγραφος 18 της έκθεσης GREVIO),

3. να διασφαλίσει την αποτελεσματική εφαρμογή των πολιτικών για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών, προωθώντας τον αυξημένο **συντονισμό** και τη **μεγαλύτερη συνοχή μεταξύ πολιτικών** και μέτρων σε κεντρικό και τοπικό επίπεδο (παράγραφος 28) και διαθέτοντας κατάλληλους **οικονομικούς πόρους** για τη βιώσιμη και μακροπρόθεσμη εφαρμογή των πολιτικών αυτών (παράγραφος 33);

-να διασφαλίσει βιώσιμη **χρηματοδότηση για τις γυναικείες οργανώσεις** που παρέχουν υπηρεσίες υποστήριξης σε γυναίκες θύματα βίας (παράγραφος 38), και να εντείνουν τις **διαβουλεύσεις με οργανώσεις για τα δικαιώματα των γυναικών**, προκειμένου να συμπεριληφθούν οι απόψεις και οι εμπειρίες τους στο σχεδιασμό νομοθεσίας, πολιτικών και μέτρων για την πρόληψη και την καταπολέμηση όλων των μορφών βίας κατά των γυναικών (παράγραφος 39),

4. να **υποστηρίξει** περαιτέρω το **έργο της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων** ως εθνικού συντονιστικού μηχανισμού για την παρακολούθηση της Σύμβασης, διαθέτοντας τους αναγκαίους οικονομικούς πόρους για τη βιωσιμότητα του έργου της- και να διασφαλίσει την ανεξάρτητη παρακολούθηση και αξιολόγηση των πολιτικών της σε τακτική

βάση (παράγραφος 47),

5. να βελτιώσει περαιτέρω τη συλλογή δεδομένων για όλες τις μορφές βίας, δημιουργώντας συστήματα συλλογής δεδομένων για τα θύματα βίας **με ανάλυση** ανά φύλο και ηλικία θύματος και δράστη, ανά μορφή βίας, ανά σχέση θύματος-δράστη και ανα γεωγραφική περιοχή;

-να εισαγάγει ένα σύστημα που θα επιτρέπει την **παρακολούθηση των περιστατικών** βίας κατά των γυναικών **σε όλα τα στάδια των διαδικασιών** από αστυνομικές και δικαστικές αρχές;

-να συλλέξει στοιχεία για τις **δικαστικές αποφάσεις** που έχουν λάβει ρητά υπόψη περιστατικά **ενδοοικογενειακής βίας** και αφορούν **ζητήματα επιμέλειας/δικαιώματος επίσκεψης/κατοικίας των παιδιών** ;

-να συλλέξει στοιχεία σχετικά με τον **αριθμό των αιτήσεων ασύλου για λόγους έμφυλης βίας** (παράγραφος 57).

-να διεξάγει **έρευνα για όλες τις μορφές βίας κατά των γυναικών**, μεταξύ άλλων σε σχέση με συγκεκριμένες ομάδες θυμάτων που ενδέχεται να υπόκεινται σε **διατομεακές διακρίσεις** και να επενδύσει στην αξιολόγηση των υφιστάμενων πολιτικών, νόμων και πρακτικών (παράγραφος 64),

6. να διασφαλίσει ότι όλοι οι επαγγελματίες που εργάζονται με θύματα ή δράστες, ιδίως οι δικαστικοί λειτουργοί, **λαμβάνουν** συστηματική και υποχρεωτική αρχική και ενδοϋπηρεσιακή **κατάρτιση** για τον εντοπισμό και το χειρισμό περιστατικών βίας κατά των γυναικών (παράγραφος 92),

7. να ενισχύσει την ικανότητα και την εμπέλεια των προγραμμάτων για τους δράστες, αναπτύσσοντας προγράμματα σε ολόκληρη τη χώρα -στη βάση κοινών ελάχιστων προτύπων- εισάγοντας τα σε χώρους κράτησης, διασφαλίζοντας ότι ο αντίκτυπός τους αξιολογείται επαρκώς και **ανξάνοντας τα ποσοστά παρακολούθησης και ολοκλήρωσης** των εν λόγω προγραμμάτων που διατάσσονται από τους εισαγγελείς στο πλαίσιο του μηχανισμού ποινικής διαμεσολάβησης;

- να διασφαλίσει ότι η αλληλεπίδραση μεταξύ των προγραμμάτων για τους δράστες και της ποινικής διαδικασίας δεν επηρεάζει αρνητικά το δικαίωμα των θυμάτων σε δίκαιη δίκη;

-να διασφαλίσει ότι τα θύματα ενδοοικογενειακής βίας λαμβάνουν επαρκή ενημέρωση και προστασία κατά τη διάρκεια της διαδικασίας διαμεσολάβησης (παράγραφος 96),

8. να εντείνει τον συντονισμό της ανταπόκρισης στις ανάγκες των γυναικών θυμάτων όλων των μορφών βίας, δημιουργώντας **θεσμοθετημένες δομές συνεργασίας και συντονισμού** μεταξύ όλων των σχετικών φορέων (παράγραφος 113);

9. να αυξήσει τον αριθμό και τη χωρητικότητα των ξενώνων φιλοξενίας γυναικών θυμάτων βίας, να αντιμετωπίσει την έλλειψη των **διατιθέμενων πόρων** και να εξασφαλίσει την απρόσκοπτη πρόσβαση σε αυτούς των θυμάτων;

-να διασφαλίσει την ύπαρξη δομών ασφαλούς φιλοξενίας γυναικών σε **καταστάσεις έκτακτης ανάγκης** (παράγραφος 146);

10. να δημιουργήσει ειδικά κέντρα Αντιμετώπισης Βιασμών και/ή κέντρα αντιμετώπισης σεξουαλικής βίας σύμφωνα με το άρθρο 25 της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης;

-να εισαγάγει **τυποποιημένα πρωτόκολλα για όλες/όλους τις/τους επαγγελματίες υγείας** για τη μεταχείριση γυναικών θυμάτων βιασμού/σεξουαλικής βίας;

-να διασφαλίσει ότι η πρόσβαση ενός θύματος σε υπηρεσίες υποστήριξης δεν εξαρτάται από την προηγούμενη υποβολή μήνυσης;

-να διασφαλίσει την **έγκαιρη πρόσβαση σε Ιατροδικαστικές υπηρεσίες** σε ολόκληρη τη χώρα (παράγραφος 158),

11. να διασφαλίσει ότι τα **παιδιά που εκτίθενται σε ενδοοικογενειακή βία** λαμβάνουν συμβουλευτικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες και ότι **τα παιδιά των γυναικών θυμάτων βίας που φιλοξενούνται σε ξενώνες έχουν ανεμπόδιστη πρόσβαση** σε εκπαίδευση, ιατρικές υπηρεσίες και ψυχολογική στήριξη (παράγραφος 165);

12. να διασφαλίσει ότι τα δικαστήρια θα εξετάζουν όλα τα ζητήματα που σχετίζονται με τη βία κατά των γυναικών και την ενδοοικογενειακή βία όταν λαμβάνουν οποιαδήποτε απόφαση σχετικά με την επιμέλεια και τα δικαιώματα επίσκεψης των παιδιών;

- να διασφαλίσει ότι τα δικαστήρια θα ενσωματώνουν **διαδικασίες αξιολόγησης και διαχείρισης του κινδύνου στον καθορισμό της επιμέλειας και των δικαιωμάτων επίσκεψης** των παιδιών και να περιορίζουν τα δικαιώματα αυτά όταν αυτό είναι απαραίτητο για την ασφάλεια της μητέρας και του παιδιού;

- να διασφαλίσει ότι τα δικαστήρια δε θα εφαρμόζουν την πρακτική της απομάκρυνσης παιδιών ή περιορισμού των δικαιωμάτων του μη κακοποιητικού γονέα στη βάση του λεγόμενου «συνδρόμου γονικής αποξένωσης»;

- να διασφαλίσει ότι θα παρέχεται **κατάλληλη κατάρτιση σε δικαστές/δικάστριες** σχετικά με τις απαιτήσεις και προβλέψεις της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης για την επιμέλεια και τα δικαιώματα επίσκεψης (παράγραφοι 200 και 201).

13. να εισαγάγει κατάρτιση και κατευθυντήριες οδηγίες για όλους/όλες τους/τις επαγγελματίες της ποινικής δικαιοσύνης, ώστε να **διασφαλιστεί κοινή κατανόηση του ορισμού του βιασμού και της σεξουαλικής βίας** ως αδικήματα που βασίζονται στην **απουσία συναίνεσης**, καθώς και οι **κατάλληλες κυρώσεις** για όλες τις σεξουαλικές πράξεις που διαπράττονται χωρίς τη συναίνεση του θύματος (παράγραφος 219),

14. να καταστήσει δυνατό τον άμεσο και κατάλληλο χειρισμό των ερευνών και των ποινικών διαδικασιών σε περιπτώσεις έμφυλης βίας, στη βάση της έμφυλης κατανόησης της βίας κατά των γυναικών, με την ανάπτυξη **τυποποιημένων διαδικασιών λειτουργίας για τη δίωξη όλων των μορφών βίας** κατά των γυναικών, με την παροχή **κατάλληλης κατάρτισης** σε όλες/όλους αρμόδιες/ιους επαγγελματίες, με την **αξιολόγηση μέσω της συλλογής κατάλληλων δεδομένων** και την ανάλυση του χειρισμού των ποινικών υποθέσεων από τις αρχές επιβολής του νόμου, τις εισαγγελικές αρχές και τα δικαστήρια για τον εντοπισμό πιθανών κενών στη θεσμική αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών (παράγραφος 268),

15. να εφαρμόσει συστηματική, ευαίσθητη ως προς το φύλο, εκτίμηση κινδύνου και διαχείριση ασφάλειας των γυναικών σε όλες τις περιπτώσεις βίας κατά των γυναικών, που να διατρέχουν όλα τα στάδια της ποινικής διαδικασίας και στη βάση μιας αποτελεσματικής διύπηρεσιακής προσέγγισης, συμπεριλαμβανομένων εξειδικευμένων υπηρεσιών και ΜΚΟ (παράγραφος 277),

16. να διασφαλίσει τη **διαθεσιμότητα επειγόντων μέτρων αποκλεισμού και περιοριστικών όρων** σε όλες τις γυναίκες θύματα ενδοοικογενειακής βίας;

- να παρακολουθεί και να επιβάλλει τις **αποφάσεις ασφαλιστικών μέτρων/διαταγών προστασίας**;

-να διασφαλίσει ότι εφαρμόζονται αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές ποινικές ή άλλες κυρώσεις για την παραβίαση των διαταγών προστασίας και να **συλλέγει δεδομένα** σχετικά με τον αριθμό των διαταγών προστασίας που εκδίδονται, των παραβιάσεών τους και των επιβληθεισών κυρώσεων (παράγραφος 287),

17. να αντιμετωπίσει τις **αρνητικές συνέπειες** για τις γυναίκες και τα κορίτσια που αιτούνται άσυλο και είναι θύματα έμφυλης βίας από την **εφαρμογή της κοινής υπουργικής απόφασης 42799/2021**, με την οποία η **Τουρκία** χαρακτηρίζεται ως "**ασφαλής τρίτη χώρα**" για τις αιτούσες άσυλο που προέρχονται από πέντε χώρες (Αφγανιστάν, Πακιστάν, Συρία, Μπαγκλαντές, Σομαλία)

-να διασφαλίσει την **αποτελεσματική πρόσβασή τους στη διαδικασία ασύλου** με την άρση του διοικητικού τέλους που απαιτείται για την υποβολή μεταγενέστερων αιτημάτων διεθνούς προστασίας

- να λάβει επείγοντα μέτρα για την **επαρκή κάλυψη των αναγκών στέγασης και υποστήριξης των γυναικών** και κοριτσιών θυμάτων βίας των οποίων οι αιτήσεις διεθνούς προστασίας κρίνονται **απαράδεκτες**, σύμφωνα με την κοινή υπουργική απόφαση (παράγραφος 336),

18. να εξασφαλίσει ασφαλή και επαρκή στέγαση για όλες τις γυναίκες και τα κορίτσια που αιτούνται άσυλο, καθώς και επαρκή υποστήριξη για την κάλυψη των βασικών τους αναγκών;

- να δημιουργήσει ένα αποτελεσματικό σύστημα **ελέγχου ευαλωτότητας των αιτουσών άσυλο** κατά την άφιξή τους, με σκοπό τον εντοπισμό των αναγκών υποδοχής και των λοιπών διαδικαστικών αναγκών που προκύπτουν από εμπειρίες έμφυλης βίας;

- να δημιουργήσει **αποτελεσματικά δίκτυα παραπομπής** για τις γυναίκες και τα κορίτσια θύματα έμφυλης βίας και **ειδικά σημεία αναφοράς για σεξουαλική και έμφυλη βία σε όλα τα κέντρα υποδοχής και ταυτοποίησης**;

-να αναπτύξει και να εφαρμόσει ολοκληρωμένες τυποποιημένες διαδικασίες λειτουργίας ή κατευθυντήριες γραμμές για την ευαίσθητη ως προς το φύλο υποδοχή των αιτουσών/αιτούντων άσυλο και για την πρόληψη της έμφυλης βίας σε όλα τα κέντρα υποδοχής και ταυτοποίησης;

- να άρει τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν σήμερα οι γυναίκες θύματα βίας στην πρόσβαση σε εξειδικευμένες υποστηρικτικές υπηρεσίες και να παράσχει σε όλες τις γυναίκες αιτούσες άσυλο πληροφορίες για τα δικαιώματά τους και τα υφιστάμενα ένδικα μέσα σε περίπτωση έμφυλης βίας (παράγραφος 354),

19. να σεβαστεί την **αρχή της μη επαναπροώθησης** γυναικών θυμάτων βίας, να λάβει αποτελεσματικά μέτρα πρόληψης περιστατικών έμφυλης βίας κατά γυναικών και κοριτσιών αιτουσών διεθνή προστασία και να διερευνήσει κάθε σχετική καταγγελία (παράγραφος 359).

B. Ζητά από την Κυβέρνηση της Ελλάδας να υποβάλει **έκθεση στην Επιτροπή των Μερών σχετικά με τα μέτρα που έχουν ληφθεί για την εφαρμογή της Σύμβασης στους προαναφερόμενους τομείς έως τις 5 Δεκεμβρίου 2026.**

Γ. Συνιστά στην ελληνική κυβέρνηση να λάβει μέτρα για την εφαρμογή των περαιτέρω συμπερασμάτων της έκθεσης αξιολόγησης της GREVIO.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: Πίνακας τροποποιήσεων Ν. 3500/2006

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ Ν. 3500/2006 (Α'232) ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΕΝΔΟΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΒΙΑΣ

- Ν. 4531/2018 (Α'62)
- Ν. 4855/2021 (Α'215)
- Ν. 5090/2024 (Α'30)
- Ν. 5172/2025 (Α'10)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	
Άρθρο 1 Ορισμοί Για τον παρόντα νόμο θεωρείται: 1. Ενδοοικογενειακή βία, η τέλεση αξιόποινης πράξης, σε βάρος μέλους της οικογένειας, σύμφωνα με τα άρθρα 6, 7, 8 και 9 του παρόντος και τα άρθρα 299 και 311 του Ποινικού Κώδικα. 2. α. οικογένεια ή κοινότητα που αποτελείται από συζύγους «ή πρόσωπα που συνδέονται με σύμφωνο συμβίωσης» ή γονείς και συγγενείς πρώτου και δεύτερου βαθμού εξ αίματος ή εξ αγχιστείας και τα εξ υιοθεσίας τέκνα τους. β. στην οικογένεια περιλαμβάνονται, εφόσον συνοικούν, συγγενείς εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι τετάρτου βαθμού και πρόσωπα των οποίων επιτρόπος, δικαστικός παραστάτης ή ανάδοχος γονέας έχει ορισθεί μέλος της οικογένειας, καθώς και κάθε ανήλικο πρόσωπο που συνοικεί στην οικογένεια. γ. οι διατάξεις του παρόντος νόμου εφαρμόζονται και στους μόνιμους συντρόφους και στα τέκνα, κοινά ή ενός εξ αυτών, στους τέως συζύγους, στα μέρη συμφώνου συμβίωσης που έχει λυθεί, καθώς και στους τέως μόνιμους συντρόφους. 3. Θύμα ενδοοικογενειακής βίας κάθε πρόσωπο της προηγούμενης παραγράφου σε βάρος του οποίου τελείται αξιόποινη πράξη κατά τα άρθρα 6, 7, 8 και 9 του παρόντος. Θύμα είναι και το μέλος, στην οικογένεια του οποίου τελέσθηκε αξιόποινη πράξη, κατά τα άρθρα 299 και 311 του Ποινικού Κώδικα, καθώς και ο ανήλικος κατά την παράγραφο 2, ενώπιον του οποίου τελείται μία από τις αξιόποινες πράξεις της παρούσας.	Άρθρο 1 Ορισμοί Για τον παρόντα νόμο θεωρείται: 1. Ενδοοικογενειακή βία, η τέλεση αξιόποινης πράξης, σε βάρος μέλους της οικογένειας ή σε βάρος προσώπου που δέχεται τις υπηρεσίες φορέα παροχής κοινωνικής μέριμνας στον οποίο ο δράστης εργάζεται, σύμφωνα με τα άρθρα 6, 7 και 9 του παρόντος και τα άρθρα 299, 311, 336 και 338 του Ποινικού Κώδικα. 2. α. Οικογένεια, η κοινότητα που αποτελείται από συζύγους ή πρόσωπα που συνδέονται με σύμφωνο συμβίωση ή γονείς και συγγενείς πρώτου και δεύτερου βαθμού εξ αίματος ή εξ αγχιστείας και τα εξ υιοθεσίας τέκνα τους. β. Στην οικογένεια περιλαμβάνονται, εφόσον συνοικούν, συγγενείς εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι τετάρτου βαθμού και πρόσωπα των οποίων επιτρόπος, δικαστικός συμπαραστάτης ή ανάδοχος γονέας έχει ορισθεί μέλος της οικογένειας, καθώς και κάθε ανήλικο πρόσωπο που συνοικεί στην οικογένεια. γ. Οι διατάξεις του παρόντος νόμου εφαρμόζονται και στους μόνιμους συντρόφους και στα τέκνα, κοινά ή ενός εξ αυτών, στους πρώην συζύγους, στα μέρη συμφώνου συμβίωσης που έχει λυθεί, καθώς και στους πρώην μόνιμους συντρόφους. *** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Κατά το άρθρο 21 παρ.2 Ν.5172/2025, ΦΕΚ Α 10/29.01.2025: "2. Για τις αξιόποινες πράξεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ν. 3500/2006 (Α'232), ως μέλη της οικογένειας θεωρούνται τόσο οι παρέχοντες όσο και οι αποδέκτες υπηρεσιών φορέα παροχής κοινωνικής μέριμνας." 3. Θύμα ενδοοικογενειακής βίας, κάθε πρόσωπο της προηγούμενης παραγράφου σε βάρος του οποίου

	τελείται αξιόποινη πράξη κατά τα άρθρα 6, 7, και 9 του παρόντος. Θύμα είναι και το μέλος, στην οικογένεια του οποίου τελέσθηκε αξιόποινη πράξη, κατά τα άρθρα 299, 311, 336 και 338 του Ποινικού Κώδικα, καθώς και ο ανήλικος κατά την παρ. 2, ενώπιον του οποίου τελείται μία από τις αξιόποινες πράξεις της παρούσας.» *** Το άρθρο 1 τροποποιήθηκε ως άνω δυνάμει των άρθρων 117 και 138 παρ.1 Ν.5090/2024, ΦΕΚ Α' 30/23.02.2024, με έναρξη ισχύος από την 1η.5.2024.
Άρθρο 2 Απαγόρευση χρήσης βίας Η άσκηση βίας κάθε μορφής μεταξύ των μελών της οικογένειας απαγορεύεται.	Άρθρο 2 Απαγόρευση χρήσης βίας Η άσκηση βίας κάθε μορφής μεταξύ των μελών της οικογένειας απαγορεύεται.
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	
Άρθρο 3 Η ενδοοικογενειακή βία ως τεκμήριο κλονισμού του γάμου Το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 1439 του Αστικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής: “Εφόσον ο εναγόμενος δεν αποδεικνύει το αντίθετο, ο κλονισμός τεκμαίρεται σε περίπτωση διγαμίας ή μοιχείας αυτού, εγκατάλειψης του ενάγοντος ή επιβουλής της ζωής του από τον εναγόμενο, καθώς και σε περίπτωση άσκησης από τον εναγόμενο ενδοοικογενειακής βίας εναντίον του ενάγοντος.	Άρθρο 3 Η ενδοοικογενειακή βία ως τεκμήριο κλονισμού του γάμου Το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 1439 του Αστικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής: "Εφόσον ο εναγόμενος δεν αποδεικνύει το αντίθετο, ο κλονισμός τεκμαίρεται σε περίπτωση διγαμίας ή μοιχείας αυτού, εγκατάλειψης του ενάγοντος ή επιβουλής της ζωής του από τον εναγόμενο, καθώς και σε περίπτωση άσκησης από τον εναγόμενο ενδοοικογενειακής βίας εναντίον του ενάγοντος."
Άρθρο 4 Σωματική βία σε βάρος ανηλίκων Επί ασκήσεως σωματικής βίας σε βάρος ανηλίκου, ως μέσου σωφρονισμού στο πλαίσιο της ανατροφής του, εφαρμόζεται το άρθρο 1532 του Αστικού Κώδικα.	«Άρθρο 4 Σωματική και ψυχολογική βία σε βάρος ανηλίκων Επί ασκήσεως σωματικής ή ψυχολογικής βίας σε βάρος ανηλίκου, στο πλαίσιο της ανατροφής του, εφαρμόζεται το άρθρο 1532 του Αστικού Κώδικα. Η 30ή Απριλίου κάθε χρόνου ορίζεται ως ημέρα κατά της σωματικής τιμωρίας ανηλίκων.» *** Το άρθρο 4, όπως είχε τροποποιηθεί με το άρθρο 16 παρ.2 Ν.3868/2010, ΦΕΚ Α 129, τροποποιήθηκε ως άνω δυνάμει των άρθρων 118 και 138 παρ. 1 Ν. 5090/2024, ΦΕΚ Α 30/23.02.2024 με έναρξη ισχύος από την 1η.5.2024.
Άρθρο 5 Χρηματική ικανοποίηση Η κατά το άρθρο 932 του Αστικού Κώδικα	«Άρθρο 5 Χρηματική ικανοποίηση Η κατά το άρθρο 932 του Αστικού Κώδικα

χρηματική ικανοποίηση, λόγω ηθικής βλάβης του παθόντος για μία από τις πράξεις του παρόντος νόμου, δεν μπορεί να είναι κατώτερη των χιλίων (1.000) ευρώ, εκτός αν ο ίδιος ο παθών ζήτησε μικρότερο ποσό.	Χρηματική ικανοποίηση, λόγω ηθικής βλάβης του παθόντος για μία από τις πράξεις του παρόντος νόμου, δεν μπορεί να είναι κατώτερη των δύο χιλιάδων (2.000) ευρώ, εκτός αν ο ίδιος ο παθών ζήτησε μικρότερο ποσό.» *** Οι λέξεις «χιλίων (1.000)» αντικαταστάθηκαν από τις λέξεις «δύο χιλιάδων (2.000)» δυνάμει των άρθρων 119 και 138 παρ.1 Ν.5090/2024, ΦΕΚ Α 30/23.02.2024 και το άρθρο 5 διαμορφώθηκε ως άνω με έναρξη ισχύος από την 1η.5.2024.
---	--

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 6 Ενδοοικογενειακή σωματική βλάβη 1. Το μέλος της οικογένειας το οποίο προξενεί σε άλλο μέλος αυτής σωματική κάκωση ή βλάβη της υγείας του, υπό την έννοια του εδαφίου α' της παρ. 1 του άρθρου 308 του Ποινικού Κώδικα, ή με συνεχή συμπεριφορά προξενεί εντελώς ελαφρά κάκωση ή βλάβη της υγείας του, με την έννοια του εδαφίου β' της παραπάνω διάταξης, τιμωρείται με φυλάκιση, τουλάχιστον, ενός έτους. 2. Αν η πράξη της πρώτης παραγράφου είναι δυνατόν να προκαλέσει στο θύμα κίνδυνο για τη ζωή του ή βαριά σωματική βλάβη, επιβάλλεται φυλάκιση, τουλάχιστον, δύο ετών. Αν επακολοιγήσει βαριά σωματική ή διανοητική πάθηση του θύματος, επιβάλλεται κάθειρξη μέχρι δέκα ετών. Αν ο υπαίτιος επεδίωκε ή γνώριζε και αποδέχθηκε το αποτέλεσμα της πράξης του, τιμωρείται με κάθειρξη. 3. Αν η πράξη της πρώτης παραγράφου τελέσθηκε σε βάρος εγκύου ή σε βάρος μέλους της οικογένειας το οποίο, από οποιαδήποτε αιτία, είναι ανίκανο να αντισταθεί, τιμωρείται με φυλάκιση, τουλάχιστον, δύο ετών και αν η πράξη τελέσθηκε ενώπιον ανήλικου μέλους της οικογένειας, τιμωρείται με φυλάκιση, τουλάχιστον, ενός έτους. 4. Αν η πράξη της πρώτης παραγράφου συνιστά μεθοδευμένη πρόκληση έντονου σωματικού πόνου ή σωματικής εξάντλησης, επικίνδυνης για την υγεία, ή ψυχικού πόνου, ικανού να επιφέρει σοβαρή ψυχική βλάβη, ιδίως με την παρατεταμένη απομόνωση του θύματος, επιβάλλεται κάθειρξη. Αν το θύμα είναι ανήλικος, επιβάλλεται κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών. 5. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων εφαρμόζονται αντίστοιχα και όταν ο δράστης εργάζεται σε φορέα παροχής κοινωνικής μέριμνας, η δε πράξη του στρέφεται σε βάρος προσώπου, το	«Άρθρο 6 Ενδοοικογενειακή σωματική βλάβη 1. Το μέλος της οικογένειας το οποίο προξενεί σε άλλο μέλος αυτής σωματική κάκωση ή βλάβη της υγείας του, υπό την έννοια του εδαφίου α' της παρ. 1 του άρθρου 308 του Ποινικού Κώδικα, ή με συνεχή συμπεριφορά προξενεί εντελώς ελαφρά κάκωση ή βλάβη της υγείας του, με την έννοια του εδαφίου β' της παραπάνω διάταξης, τιμωρείται με φυλάκιση, τουλάχιστον ενός (1) έτους. 2. Αν η πράξη της πρώτης παραγράφου είναι δυνατόν να προκαλέσει στο θύμα κίνδυνο για τη ζωή του ή βαριά σωματική βλάβη, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον δύο (2) ετών. Αν επακολοιγήσει βαριά σωματική ή διανοητική πάθηση του θύματος, επιβάλλεται κάθειρξη μέχρι δέκα (10) ετών. Αν ο υπαίτιος επεδίωκε ή γνώριζε και αποδέχθηκε το αποτέλεσμα της πράξης του, τιμωρείται με κάθειρξη. 3. Αν η πράξη της παρ. 1 τελέσθηκε σε βάρος εγκύου ή σε βάρος μέλους της οικογένειας, το οποίο, από οποιαδήποτε αιτία, είναι ανίκανο να αντισταθεί ή αν η πράξη τελέσθηκε ενώπιον ανήλικου μέλους της οικογένειας, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο (2) ετών και αν φέρει και τα χαρακτηριστικά του πρώτου εδαφίου της παρ. 2 με φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) ετών. 4. Αν η πράξη της πρώτης παραγράφου συνιστά μεθοδευμένη πρόκληση έντονου σωματικού πόνου ή σωματικής εξάντλησης, επικίνδυνης για την υγεία, ή ψυχικού πόνου ικανού να επιφέρει σοβαρή ψυχική βλάβη, ιδίως με την παρατεταμένη απομόνωση του θύματος, επιβάλλεται κάθειρξη. Αν το θύμα είναι ανήλικος, επιβάλλεται κάθειρξη τουλάχιστον δέκα (10) ετών. 5. [Καταργείται].»
---	---

οποίο δέχεται τις υπηρεσίες του φορέα αυτού.	*** Το άρθρο 6 τροποποιήθηκε ως άνω δυνάμει των άρθρων 120 και 138 παρ.1 Ν.5090/2024, ΦΕΚ Α 30/23.02.2024 με έναρξη ισχύος από την 1η.5.2024. *** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Βλ. άρθρο 10 Ν. 5172/2025, ΦΕΚ Α 10/29.01.2025 αναφορικά με τη διαδικασία υποβολής καταγγελίας βίας κατά των γυναικών ή εξ οικείων βίας. *** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Βλ. παρ. 1 του άρθρου 227 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 34 Ν.5172/2025, ΦΕΚ Α 10, σχετ. με διορισμό και παράσταση πραγματοποιώμονα κατά την εξέταση ως μάρτυρα του ανήλικου θύματος των πράξεων του παρόντος άρθρου.
Άρθρο 7 Ενδοοικογενειακή παράνομη βία και απειλή 1. Το μέλος της οικογένειας το οποίο εξαναγκάζει άλλο μέλος χρησιμοποιώντας βία ή απειλή με σπουδαίο και άμεσο κίνδυνο σε πράξη, παράλειψη ή ανοχή χωρίς το θύμα να υποχρεούται προς τούτο τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών, ανεξάρτητα από το αν το απειλούμενο κακό στρέφεται εναντίον του ίδιου του θύματος ή κάποιου από τους οικείους του υπό την έννοια της περίπτωσης β' του άρθρου 13 του Ποινικού Κώδικα. 2. Το μέλος της οικογένειας το οποίο προκαλεί τρόμο ή ανησυχία σε άλλο μέλος της οικογένειας, απειλώντας το με βία ή άλλη παράνομη πράξη ή παράλειψη, τιμωρείται με φυλάκιση.	«Άρθρο 7 Ενδοοικογενειακή παράνομη βία και απειλή 1. Το μέλος της οικογένειας το οποίο εξαναγκάζει άλλο μέλος χρησιμοποιώντας κάθε μορφή βίας ή απειλή με σπουδαίο και άμεσο κίνδυνο σε πράξη, παράλειψη ή ανοχή χωρίς το θύμα να υποχρεούται προς τούτο τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι (6) μηνών, ανεξάρτητα από το αν το απειλούμενο κακό στρέφεται εναντίον του ίδιου του θύματος ή κάποιου από τους οικείους του υπό την έννοια της περίπτωσης β' του άρθρου 13 του Ποινικού Κώδικα. Όποιος τελεί την αξιόποινη πράξη του πρώτου εδαφίου ενώπιον ανηλίκου, τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός (1) έτους. «2. Το μέλος της οικογένειας το οποίο προκαλεί τρόμο ή ανησυχία σε άλλο μέλος της οικογένειας απειλώντας το με κάθε μορφή βίας ή άλλη παράνομη πράξη ή παράλειψη, τιμωρείται με φυλάκιση. Όποιος τελεί την αξιόποινη πράξη του πρώτου εδαφίου ενώπιον ανηλίκου ή τελεί την πράξη του δεύτερου εδαφίου της παρ. 1 ή της παρ. 1Α του άρθρου 333 του Ποινικού Κώδικα, περί απειλής, σε βάρος άλλου μέλους της οικογένειας, τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον έξι (6) μηνών.» *** Η παρ.2 του άρθρου 7,όπως αυτό είχε τροποποιηθεί δυνάμει των άρθρων 121 και 138 παρ.1 Ν.5090/2024, ΦΕΚ Α 30, με έναρξη ισχύος από την 1η.5.2024,συμπληρώθηκε και διαμορφώθηκε ως άνω με το άρθρο 13 Ν.5172/2025,ΦΕΚ Α 10/29.01.2025. *** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Βλ. άρθρο 10 Ν. 5172/2025, ΦΕΚ Α 10/29.01.2025 αναφορικά με τη διαδικασία υποβολής καταγγελίας βίας κατά των γυναικών ή

	εξ οικείων βίας. *** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Βλ. παρ. 1 του άρθρου 227 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας ,όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 34 Ν.5172/2025, ΦΕΚ Α 10, σχετ. με διορισμό και παράσταση πραγματογνώμονα κατά την εξέταση ως μάρτυρα του ανήλικου θύματος των πράξεων του παρόντος άρθρου
Άρθρο 8 Βιασμός και κατάχρηση σε ασέλγεια 1.Η παρ. 1 του άρθρου 336 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται. 2.Η παρ. 1 του άρθρου 338 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται.	*** ΠΡΟΣΟΧΗ: Ο Ποινικός Κώδικας του 1951 καθώς και κάθε διάταξη που τροποποιούσε αυτόν, ΚΑΤΑΡΓΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ 1.7.2019, δυνάμει των άρθρων 460 και 461 του νέου ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΑ, ο οποίος κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν.4619/2019, ΦΕΚ Α 95/11.06.2019. Άρθρο 8 Βιασμός και κατάχρηση σε ασέλγεια 1. Η παρ. 1 του άρθρου 336 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής: "1. Όποιος με σωματική βία ή με απειλή σπουδαίου και άμεσου κινδύνου εξαναγκάζει άλλον σε συνουσία ή σε άλλη ασελγή πράξη ή σε ανοχή της τιμωρείται με κάθειρξη." 2. Η παρ. 1 του άρθρου 338 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής: "1. Όποιος με κατάχρηση της παραφροσύνης άλλου ή της από οποιαδήποτε αιτία προερχόμενης ανικανότητάς του να αντισταθεί, ενεργεί επ' αυτού συνουσία ή άλλη ασελγή πράξη τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών." <u>ΤΟ ΑΡΘΡΟ 336 ΩΣ ΙΣΧΥΕΙ:</u> ΔΕΚΑΤΟ ΕΝΑΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΓΕΝΕΤΗΣΙΑΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΤΗΣ ΓΕΝΕΤΗΣΙΑΣ ΖΩΗΣ «Άρθρο 336 Βιασμός

	1. Όποιος με σωματική βία ή με απειλή σοβαρού και άμεσου κινδύνου ζωής ή σωματικής ακεραιότητας εξαναγκάζει άλλον σε επιχείρηση ή ανοχή γενετήσιας πράξης τιμωρείται με κάθειρξη τουλάχιστον δέκα (10) ετών. 2. Γενετήσια πράξη είναι η συνουσία και οι ίσης βαρύτητας με αυτήν πράξεις. 3. Αν η πράξη της παρ. 1 έγινε από δύο ή περισσότερους δράστες που ενεργούσαν από κοινού ή είχε ως συνέπεια τον θάνατο του παθόντος ή αν ο παθών είναι ανήλικος, επιβάλλεται ισόβια κάθειρξη. 4. Όποιος, εκτός από την περίπτωση της παρ. 1, τελεί γενετήσια πράξη χωρίς τη συναίνεση του παθόντος, τιμωρείται με κάθειρξη έως δέκα (10) έτη.». *** Οι παρ. 3 και 4 τροποποιήθηκαν και το άρθρο 336, όπως είχε αντικατασταθεί με το άρθρο 12 περ.2 Ν.4637/2019, ΦΕΚ Α 180/18.11.2019, διαμορφώθηκε ως άνω με το άρθρο 71 Ν.4855/2021, ΦΕΚ Α' 215/12.11.2021. <u>ΤΟ ΑΡΘΡΟ 338 ΩΣ ΙΣΧΥΕΙ:</u> «Άρθρο 338 Κατάχρηση ανικάνου προς αντίσταση σε γενετήσια πράξη 1. Όποιος με κατάχρηση της διανοητικής ή σωματικής αναπηρίας άλλου ή της από οποιαδήποτε αιτία ανικανότητάς του να αντισταθεί ενεργεί με αυτόν γενετήσια πράξη τιμωρείται με κάθειρξη. 2. Αν η πράξη της προηγούμενης παραγράφου έγινε από δύο ή περισσότερους που ενεργούσαν από κοινού, επιβάλλεται κάθειρξη τουλάχιστον δέκα (10) ετών.». *** Το άρθρο 338 τροποποιήθηκε ως προς την ποινή, ως άνω, με το άρθρο 73 Ν.4855/2021, ΦΕΚ Α' 215/12.11.2021.
--	--

Άρθρο 9 Ενδοοικογενειακή προσβολή της γενετήσιας αξιοπρέπειας 1. Το μέλος της οικογένειας το οποίο προσβάλλει την αξιοπρέπεια άλλου μέλους της, με ιδιαίτερα ταπεινωτικό λόγο ή έργο που ανάγεται στη γενετήσια ζωή του, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο ετών. 2. Με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών μέχρι τριών ετών τιμωρείται η πράξη της προηγούμενης παραγράφου, αν ο παθών είναι ανήλικος. 3. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων εφαρμόζονται αντίστοιχα και όταν ο δράστης εργάζεται σε φορέα παροχής κοινωνικής μέριμνας, η δε πράξη του στρέφεται σε βάρος προσώπου, το οποίο δέχεται τις υπηρεσίες του φορέα αυτού.	«Άρθρο 9 Ενδοοικογενειακή προσβολή της γενετήσιας αξιοπρέπειας 1. Το μέλος της οικογένειας το οποίο προσβάλλει την αξιοπρέπεια άλλου μέλους της, με ιδιαίτερα ταπεινωτικό λόγο ή έργο που ανάγεται στη γενετήσια ζωή του, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο (2) ετών. 2. Με φυλάκιση τουλάχιστον έξι (6) μηνών τιμωρείται η πράξη της παρ. 1, αν ο παθών είναι ανήλικος ή η πράξη τελείται ενώπιόν του. 3. [Καταργείται].» *** Το άρθρο 9 τροποποιήθηκε ως άνω δυνάμει των άρθρων 122 και 138 παρ.1 Ν.5090/2024, ΦΕΚ Α 30/23.02.2024, με έναρξη ισχύος από την 1η.5.2024. *** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Βλ. άρθρο 10 Ν. 5172/2025, ΦΕΚ Α 10/29.01.2025 αναφορικά με τη διαδικασία υποβολής καταγγελίας βίας κατά των γυναικών ή εξ οικείων βίας. *** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Βλ. παρ. 1 του άρθρου 227 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 34 Ν.5172/2025, ΦΕΚ Α 10, σχετ. με διορισμό και παράσταση πραγματογνώμονα κατά την εξέταση ως μάρτυρα του ανήλικου θύματος των πράξεων του παρόντος άρθρου.
Άρθρο 10 Παρακώλυση απονομής της δικαιοσύνης Όποιος σε υπόθεση ενδοοικογενειακής βίας απειλεί μάρτυρα ή μέλος της οικογένειάς του ή ασκεί βία εναντίον του ή τον δωροδοκεί, με σκοπό την παρακώλυση απονομής της δικαιοσύνης, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών μέχρι τριών ετών.	«Άρθρο 10 Παρακώλυση απονομής της δικαιοσύνης Η τέλεση των αξιόποινων πράξεων της παρ. 3 του άρθρου 231 του Ποινικού Κώδικα, σχετικά με εγκλήματα του παρόντος νόμου, συνιστά ιδιαίτερα επιβαρυντική περίπτωση.» *** Το άρθρο 10 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 27 παρ.2 Ν.5172/2025, ΦΕΚ Α 10/29.01.2025.
	ΝΕΟ ΑΡΘΡΟ «Άρθρο 10 Α Ειδικές διατάξεις 1. Αν τα εγκλήματα που αναφέρονται στην παρ. 1 του άρθρου 1 έχουν τελεστεί από υπότροπο, τα όρια της ποινής αυξάνονται σύμφωνα με το άρθρο 82Α του Ποινικού Κώδικα (ν. 4619/2019, Α' 95). Υπότροπος θεωρείται όποιος έχει καταδικαστεί αμετάκλητα σε ποινή φυλάκισης τουλάχιστον έξι (6) μηνών για αδίκημα ενδοοικογενειακής βίας που τέλεσε εντός των προηγούμενων δέκα (10) ετών από τον χρόνο τέλεσης της πράξης.

	2. Στις περιπτώσεις των εγκλημάτων που εμπίπτουν στον παρόντα νόμο, η ανώτερη των δύο (2) ετών στερητική της ελευθερίας ποινή, δεν μετατρέπεται και δεν αναστέλλεται με κανέναν τρόπο, τυχόν δε ασκηθείσα έφεση δεν έχει αναστέλλουσα ισχύ. Περιοριστικοί όροι που αποσκοπούν στην προστασία του θύματος, και ιδίως η απαγόρευση προσέγγισης και κάθε είδους επικοινωνίας με το θύμα και άτομα του συγγενικού του περιβάλλοντος, μπορούν να επιβληθούν από το δικαστήριο και ως παρεπόμενη ποινή με τη δημοσίευση της καταδικαστικής απόφασης, στην οποία καθορίζεται και η διάρκειά τους. Η εκτέλεση της παρεπόμενης ποινής δεν αναστέλλεται. 3. Στα κακουργήματα που τιμωρούνται με ποινή κάθειρξης έως δέκα (10) έτη και σε όλα πλημμελήματα ενδοοικογενειακής βίας προβλέπεται ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός (1) έτους και έχει ασκηθεί ποινική δίωξη με παραγγελία κυρίας ανάκρισης, επιβάλλεται σε εξαιρετικές περιπτώσεις, εφόσον κριθεί αιτιολογημένα ότι δεν επαρκούν οι περιοριστικοί όροι κατά τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (ν. 4620/2019, Α' 96) και τον παρόντα νόμο, κατ' οίκον περιορισμός με ηλεκτρονική επιτήρηση ή, εφόσον κριθεί αιτιολογημένα ότι δεν επαρκεί ούτε αυτός, προσωρινή κράτηση, όταν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του πρώτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 286 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας ή με βάση τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της πράξης και ιδίως όταν η πράξη τελέστηκε με ιδιαίτερη σκληρότητα ή κατά συρροή ή κατ' εξακολούθηση ή καθ' υποτροπή κατά την έννοια του παρόντος νόμου και την εν γένει προσωπικότητα του κατηγορουμένου, κρίνεται αιτιολογημένα ότι αν αφεθεί ελεύθερος είναι πολύ πιθανόν να διαπράξει και άλλα εγκλήματα. Στα πλημμελήματα το ανώτατο όριο των ανωτέρω μέτρων είναι έως έξι (6) μήνες, μη δυνάμενο να παραταθεί, με ενδιάμεσο έλεγχο της διάρκειας αυτών στους τρεις (3) μήνες. Κατά τα λοιπά ισχύουν οι γενικές διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας για την επιβολή των μέτρων αυτών. 4. Για τα αδικήματα του άρθρου 1 ο αρμόδιος εισαγγελέας δύναται, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, μετά την άσκηση της ποινικής δίωξης, να παραγγέλλει στις υπηρεσίες των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης της περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), την κατά προτεραιότητα και κατά παρέκκλιση οποιασδήποτε ειδικής ή γενικής διάταξης, απόσπαση ή μετάθεση του υπαλλήλου - θύματος ενδοοικογενειακής βίας, σε θέση αντίστοιχη, λαμβανομένων υπόψιν των τυπικών προσόντων που απαιτούνται από τον φορέα υποδοχής. Για την αξιολόγηση του αιτήματος λαμβάνονται υπόψη ιδίως
--	--

	τα χαρακτηριστικά της αξιόποινης πράξης, ο κίνδυνος για την ασφάλεια του θύματος, η σωματική και ψυχική υγεία του θύματος και των μελών της οικογένειάς του, οι οικογενειακές και οικονομικές ανάγκες του θύματος, καθώς και η αναγκαιότητα αλλαγής εργασιακού περιβάλλοντος. Για την εφαρμογή της παρούσας απαιτείται προηγούμενη αίτηση του θύματος στην υπηρεσία του, η οποία, αφού επισυναφθεί εισήγηση του φορέα υποδοχής, διαβιβάζεται από αυτή, αμελλητί, στον αρμόδιο εισαγγελέα. Αν ο φορέας υποδοχής δεν αποστέλλει την εισήγηση του εντός σαράντα οκτώ (48) ωρών από τη λήψη του αιτήματος, συνάγεται η συμφωνία του. Η απόσπαση ή μετάθεση του υπαλλήλου που πραγματοποιείται κατόπιν της ανωτέρω εισαγγελικής παραγγελίας υλοποιείται υποχρεωτικά με την έκδοση σχετικής απόφασης από το αρμόδιο όργανο διορισμού των ανωτέρω φορέων, το αργότερο εντός ενός (1) μηνός από την κοινοποίηση της εισαγγελικής παραγγελίας. Η απόσπαση ή μετάθεση ισχύει για χρονικό διάστημα ενός (1) έτους από την εμφάνιση στην υπηρεσία, με δυνατότητα ισόχρονης παράτασης με νεότερη εισαγγελική παραγγελία κατά την ανωτέρω διαδικασία και μέχρι τη συμπλήρωση συνολικά τριών (3) ετών. 5. Η προδικασία για τα αδικήματα του παρόντος διεξάγεται στον απολύτως αναγκαίο χρόνο και η εκδίκασή τους προσδιορίζεται κατ' απόλυτη προτεραιότητα. Η διαδικασία του άρθρου 309 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, περί περάτωσης κύριας ανάκρισης, κατ' εξαίρεση εφαρμόζεται και στις περιπτώσεις κακουργημάτων του παρόντος νόμου, ανεξαρτήτως του καθ' ύλην δικαστηρίου παραπομπής. 6. Σε κάθε περίπτωση αναβολής της εκδίκασης των αδικημάτων του άρθρου 1 στο πλαίσιο της διαδικασίας των άρθρων 417 έως 427 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, αν ο χρόνος αναβολής δεν υπερβαίνει τις τρεις (3) ημέρες, και για λόγους ανωτέρας βίας τις πέντε (5), η κράτηση διατηρείται, εκτός αν το δικαστήριο, αφού ακούσει και το θύμα, κρίνει αιτιολογημένα ότι δεν συντρέχει κίνδυνος τέλεσης νέων αδικημάτων. 7. Το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 135 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, περί μη παραπομπής σε άλλο ισόβαθμο και ομοειδές δικαστήριο για αυτόφωρα εγκλήματα σε βάρος δικαστικών λειτουργών, εφαρμόζεται και για όλα τα εγκλήματα του παρόντος. 8. Ο εισαγγελέας πρωτοδικών που επιλαμβάνεται καταγγελίας για ενδοοικογενειακή βία εξετάζει
--	---

	άμεσα και αυτεπαγγέλτως την περίπτωση εφαρμογής του πέμπτου εδαφίου του άρθρου 1532 του Αστικού Κώδικα, περί συνεπειών κακής άσκησης της γονικής μέριμνας, και, αν κρίνει ότι δεν συντρέχει περίπτωση εφαρμογής του, προβαίνει σε σχετική σημείωση στο σώμα της δικογραφίας.» *** Το άρθρο 10Α προστέθηκε με το άρθρο 14 Ν.5172/2025,ΦΕΚ Α 10/29.01.2025.
--	---

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ

Άρθρο 11 Προϋποθέσεις	«Άρθρο 11 Προϋποθέσεις
1. Στα πλημμελήματα ενδοοικογενειακής βίας ο αρμόδιος για την άσκηση ποινικής δίωξης εισαγγελέας διερευνά τη δυνατότητα διαμεσολάβησης κατά τη διαδικασία των επόμενων άρθρων. 2. Προϋπόθεση για την έναρξη της διαδικασίας ποινικής διαμεσολάβησης είναι η υποβολή ανεπιφύλακτης δήλωσης εκ μέρους του προσώπου στο οποίο αποδίδεται η τέλεση του εγκλήματος, ότι είναι πρόθυμο σωρευτικά: α) να υποσχεθεί ότι δεν θα τελέσει στο μέλλον οποιαδήποτε πράξη ενδοοικογενειακής βίας (λόγος τιμής) και ότι, σε περίπτωση συνοίκησης, δέχεται να μείνει εκτός οικογενειακής κατοικίας για εύλογο χρονικό διάστημα, εάν το προτείνει το θύμα. Για την υπόσχεση αυτή συντάσσεται έκθεση κατά τα άρθρα 148 επ. του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. β) να παρακολουθήσει ειδικό συμβουλευτικό – θεραπευτικό πρόγραμμα για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας σε δημόσιο φορέα, σε όποιον τόπο και για όσο χρονικό διάστημα κρίνεται τούτο αναγκαίο από τους αρμόδιους θεραπευτές. Ο υπεύθυνος του προγράμματος πιστοποιεί την ολοκλήρωση της παρακολούθησής του. Το σχετικό πιστοποιητικό επισυνάπτεται στο φάκελο της δικογραφίας. Αναφέρονται δε σε αυτό, αναλυτικά, το αντικείμενο του συμβουλευτικού – θεραπευτικού προγράμματος και ο αριθμός των συνεδριών που παρακολούθησε ο ενδιαφερόμενος. Σε περίπτωση μη ολοκλήρωσης της παρακολούθησης του προγράμματος εφαρμόζεται η παράγραφος 3 του άρθρου 13. γ) να άρει ή να αποκαταστήσει, εφόσον είναι δυνατόν, αμέσως τις συνέπειες που προκλήθηκαν από την πράξη και να καταβάλει εύλογη	1. Στα πλημμελήματα ενδοοικογενειακής βίας ο αρμόδιος για την άσκηση ποινικής δίωξης εισαγγελέας ή ο αρμόδιος ανακριτικός υπάλληλος, ενεργώντας στο πλαίσιο της παρ. 2 του άρθρου 245 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, διερευνούν τη δυνατότητα διαμεσολάβησης κατά τη Διαδικασία των επόμενων άρθρων. «2. Προϋπόθεση για την έναρξη της Διαδικασίας ποινικής διαμεσολάβησης είναι η υποβολή ανεπιφύλακτης δήλωσης εκ μέρους του προσώπου στο οποίο αποδίδεται η τέλεση του εγκλήματος, ότι είναι πρόθυμο σωρευτικά: α) Να υποσχεθεί ότι δεν θα τελέσει στο μέλλον οποιαδήποτε πράξη ενδοοικογενειακής βίας (λόγος τιμής) και ότι, σε περίπτωση συνοίκησης, δέχεται να μείνει εκτός οικογενειακής κατοικίας για εύλογο χρονικό διάστημα, εάν το προτείνει το θύμα. Για την υπόσχεση αυτή συντάσσεται έκθεση κατά τα άρθρα 148 επ. του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. β) Να παρακολουθήσει ειδικό συμβουλευτικό - θεραπευτικό πρόγραμμα ή πρόγραμμα απεξάρτησης για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας σε δημόσιο φορέα ή σε ιδιωτικό φορέα που εποπτεύεται από τα Υπουργεία Εσωτερικών, Υγείας ή Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, σε όποιον τόπο και για όσο χρονικό διάστημα κρίνεται τούτο αναγκαίο από τους αρμόδιους θεραπευτές. Ο υπεύθυνος του προγράμματος πιστοποιεί την ολοκλήρωση της παρακολούθησής του. Το σχετικό πιστοποιητικό επισυνάπτεται στον φάκελο της δικογραφίας. Αναφέρονται δε σε αυτό, αναλυτικά, το αντικείμενο του συμβουλευτικού - θεραπευτικού προγράμματος ή του προγράμματος απεξάρτησης και ο αριθμός των συνεδριών που παρακολούθησε ο ενδιαφερόμενος. Σε περίπτωση μη ολοκλήρωσης της παρακολούθησης του προγράμματος εφαρμόζεται η παρ. 3 του άρθρου 13.

χρηματική ικανοποίηση στον παθόντα. 3. Αν το θύμα της ενδοοικογενειακής βίας είναι ανήλικος, η ποινική διαμεσολάβηση ενεργείται υπέρ αυτού και από κοινού από τον κατά τόπον αρμόδιο εισαγγελέα ανηλίκων και τον ασκούντα την επιμέλεια, εφόσον αυτός δεν είναι το ίδιο πρόσωπο με τον φερόμενο ως δράστη του εγκλήματος. Αν δεν υπάρξει ομοφωνία, η διαμεσολάβηση δεν είναι δυνατή. Ο ανήλικος που έχει συμπληρώσει το δέκατο τέταρτο έτος της ηλικίας του μπορεί, εφόσον το επιθυμεί, να παρίσταται κατ' αυτήν και να ακούγεται. Τα πρόσωπα του πρώτου εδαφίου αντιπροσωπεύουν τον ανήλικο στη διαδικασία της ποινικής διαμεσολάβησης και για τις αστικές αξιώσεις. 4. Οι σχετικές με την ποινική διαμεσολάβηση διατάξεις του παρόντος νόμου δεν εφαρμόζονται, αν ο φερόμενος ως δράστης της πράξεως ενδοοικογενειακής βίας είναι επίτροπος, δικαστικός συμπαραστάτης ή ανάδοχος γονέας του ανήλικου. 5. Αν την πράξη ενδοοικογενειακής βίας σε βαθμό πλημμελήματος φέρεται να έχει τελέσει ανήλικος, εφαρμόζεται το άρθρο 45Α του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.	γ) Να άρει ή να αποκαταστήσει, εφόσον είναι δυνατόν, αμέσως τις συνέπειες που προκλήθηκαν από την πράξη και να καταβάλει εύλογη χρηματική ικανοποίηση στον παθόντα, καθώς επίσης και αποζημίωση για την κάλυψη των άμεσων αναγκών αυτού. Αν αποδεδειγμένα προκύπτει, πως τόσο το πρόσωπο στο οποίο αποδίδεται η τέλεση του εγκλήματος, όσο και το θύμα βρίσκονται σε πρόδηλη οικονομική αδυναμία, με αποτέλεσμα να αδυνατεί να αποζημιωθεί το θύμα σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο και υφίσταται η ανάγκη μετεγκατάστασης του θύματος και των ανήλικων τέκνων του σε ασφαλές περιβάλλον και κάλυψης βασικών βιοτικών αναγκών τους, προβλέπεται η καταβολή εφάπαξ ποσού αποζημίωσης προς το θύμα, η οποία καταβάλλεται δίχως καθυστέρηση από την Ελληνική Αρχή Αποζημίωσης του άρθρου 1 του ν. 3811/2009 (Α' 231) κατόπιν αίτησης του θύματος με αναλογική εφαρμογή του ανωτέρου νόμου. Η περ. δ' του άρθρου 9 του ν. 3811/2009, περί κατάχρησης δικαιώματος, εφαρμόζεται αναλόγως. Το Ελληνικό Δημόσιο υποκαθίσταται στα δικαιώματα του αποζημιωθέντος θύματος σε βάρος του προσώπου στο οποίο αποδίδεται η τέλεση του εγκλήματος, μέχρι το ύψος του καταβληθέντος ποσού, την είσπραξη του οποίου επιδιώκει σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν. 4978/2022, Α' 190). Η αποζημίωση του θύματος από την Ελληνική Αρχή Αποζημίωσης, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο, δεν θίγει το δικαίωμα αποζημίωσής του από το πρόσωπο στο οποίο αποδίδεται η τέλεση του εγκλήματος, σύμφωνα με τα άρθρα 914 και 932 του Αστικού Κώδικα. δ) Να προβεί σε κάθε άλλη ενέργεια αποκατάστασης ή μεταμέλειας που προτείνει το θύμα.» *** Οι λέξεις «, καθώς επίσης και αποζημίωση για την κάλυψη των άμεσων αναγκών αυτού» της περ. γ' προστέθηκαν και η παρ. 2 διαμορφώθηκε ως άνω με το άρθρο 15 Ν.5172/2025, ΦΕΚ Α 10/29.01.2025. 3. Αν το θύμα της ενδοοικογενειακής βίας είναι ανήλικος, η ποινική διαμεσολάβηση ενεργείται υπέρ αυτού και από κοινού από τον κατά τόπον αρμόδιο εισαγγελέα ανηλίκων και τον ασκούντα την επιμέλεια, εφόσον αυτός δεν είναι το ίδιο πρόσωπο με τον φερόμενο ως δράστη του εγκλήματος. Αν δεν υπάρξει ομοφωνία, η διαμεσολάβηση δεν είναι δυνατή. Ο ανήλικος που έχει συμπληρώσει το δέκατο τέταρτο έτος της ηλικίας του μπορεί, εφόσον το επιθυμεί, να παρίσταται κατ' αυτήν και να ακούγεται. Τα πρόσωπα του πρώτου εδαφίου αντιπροσωπεύουν τον ανήλικο στη Διαδικασία της ποινικής διαμεσολάβησης και για τις αστικές αξιώσεις.
--	--

	4. Οι σχετικές με την ποινική διαμεσολάβηση διατάξεις του παρόντος νόμου δεν εφαρμόζονται, αν ο φερόμενος ως δράστης της πράξεως ενδοοικογενειακής βίας είναι επίτροπος, δικαστικός συμπαραστάτης ή ανάδοχος γονέας του ανηλίκου. 5. Αν την πράξη ενδοοικογενειακής βίας σε βαθμό πλημμελήματος φέρεται να έχει τελέσει ανήλικος, εφαρμόζεται το άρθρο 46 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.» *** Το άρθρο 11 τροποποιήθηκε ως άνω δυνάμει των άρθρων 123 και 138 παρ.1 Ν.5090/2024, ΦΕΚ Α 30/23.02.2024 με έναρξη ισχύος από την 1η.5.2024.
Άρθρο 12 Διαδικασία 1. Αν σε βάρος του υπαιτίου κινηθεί η Διαδικασία των άρθρων 417 επ. του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, ποινική διαμεσολάβηση επιτρέπεται μόνον εφόσον το δικαστήριο αναβάλλει την εκδίκαση της υπόθεσης κατά τις διατάξεις του άρθρου 423 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Στην περίπτωση αυτή, η σχετική διαδικασία χωρεί κατά τις παραγράφους 3 έως 6 του παρόντος άρθρου. Το δικαστήριο που αναβάλλει την εκδίκαση της υπόθεσης, κατά το πρώτο εδάφιο, εξετάζει αυτεπαγγέλτως αν συντρέχει περίπτωση να επιβληθούν στον υπαίτιο Περιοριστικοί όροι κατά το άρθρο 18 του παρόντος νόμου. 2. Αν σε βάρος του φερόμενου ως δράστη ενεργείται προκαταρκτική εξέταση, ο εισαγγελέας, πριν από κάθε άλλη ενέργεια: α) μπορεί να διατάσσει τη διενέργεια ιατρικής πραγματογνωμοσύνης στο φερόμενο ως θύμα, προκειμένου να ερευνηθεί η βασιμότητα της καταγγελίας για την σε βάρος του τέλεση της πράξεως, β) εξετάζει ο ίδιος κάθε μάρτυρα που προτείνεται, καθώς και τα πρόσωπα της οικογένειας ή παραγγέλλει την εξέταση αυτών από τους αρμόδιους ανακριτικούς υπαλλήλους, και γ) καλεί το πρόσωπο στο οποίο αποδίδεται η τέλεση της πράξεως να παράσχει στον ίδιο ή στον αρμόδιο ανακριτικό υπάλληλο εξηγήσεις υπό τους όρους του άρθρου 31 παρ. 2 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. 3. Αν ο παρέχων εξηγήσεις δεν υποβάλει ο ίδιος, ή μέσω του συνηγόρου του, την κατά την παρ. 2 του άρθρου 11 δήλωση περί ποινικής διαμεσολάβησης,	«Άρθρο 12 Διαδικασία 1. Αν σε βάρος του υπαιτίου κινηθεί η Διαδικασία των άρθρων 417 επ. του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, ποινική διαμεσολάβηση επιτρέπεται μόνον εφόσον το δικαστήριο αναβάλλει την εκδίκαση της υπόθεσης κατά τις διατάξεις του άρθρου 424 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Στην περίπτωση αυτή, η σχετική Διαδικασία χωρεί κατά τις παρ. 3 έως 6 του παρόντος άρθρου. Το δικαστήριο που αναβάλλει την εκδίκαση της υπόθεσης, για οποιαδήποτε αιτία, εξετάζει αυτεπαγγέλτως αν συντρέχει περίπτωση να επιβληθούν στον υπαίτιο περιοριστικοί όροι κατά το άρθρο 18 του παρόντος νόμου. 2. Αν σε βάρος του φερόμενου ως δράστη ενεργείται προκαταρκτική εξέταση, ο εισαγγελέας, πριν από κάθε άλλη ενέργεια: α) μπορεί να διατάσσει τη διενέργεια ιατρικής πραγματογνωμοσύνης στο φερόμενο ως θύμα, προκειμένου να ερευνηθεί η βασιμότητα της καταγγελίας για την σε βάρος του τέλεση της πράξεως, β) εξετάζει ο ίδιος κάθε μάρτυρα που προτείνεται, καθώς και τα πρόσωπα της οικογένειας ή παραγγέλλει την εξέταση αυτών από τους αρμόδιους ανακριτικούς υπαλλήλους, και γ) καλεί το πρόσωπο στο οποίο αποδίδεται η τέλεση της πράξεως να παράσχει στον ίδιο ή στον αρμόδιο ανακριτικό υπάλληλο εξηγήσεις υπό τους όρους του άρθρου 31 παρ. 2 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. 3. Αν ο παρέχων εξηγήσεις δεν υποβάλει ο ίδιος, ή μέσω του συνηγόρου του, την κατά την παρ. 2 του άρθρου 11 δήλωση περί ποινικής διαμεσολάβησης,

καλείται, προς τούτο, από τον αρμόδιο εισαγγελέα. Στην περίπτωση αυτή μπορεί να λάβει προθεσμία τριών ημερών για να απαντήσει. 4. Αν η απάντηση του παρέχοντος εξηγήσεις είναι αρνητική ή αυτός δεν απαντήσει, κινείται η ποινική Διαδικασία κατά τις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Αν η απάντηση του παρέχοντος εξηγήσεις είναι θετική, ο εισαγγελέας ενημερώνει τον παθόντα ή τον συνήγορό του για την κατά τα ανωτέρω δήλωση του ενδιαφερομένου και, αν υποβληθεί σχετικό αίτημα, παρέχεται στον παθόντα προθεσμία, το πολύ τριών ημερών, για να δηλώσει αν δέχεται τη διαμεσολάβηση. 5. Αν η απάντηση του παθόντος είναι αρνητική ή αυτός δεν απαντήσει ή δεν επέλθει συμφωνία ως προς τους όρους της περίπτωσης α' της παραγράφου 2 του άρθρου 11, κινείται η ποινική Διαδικασία κατά τις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Αν η απάντηση του παθόντος είναι θετική, ο εισαγγελέας με διάταξή του θέτει τη δικογραφία σε ειδικό αρχείο της εισαγγελίας. Κατά της διατάξεως αυτής δεν χωρεί προσφυγή. 6. Αν τα πρόσωπα στα οποία αποδίδεται η τέλεση της πράξης είναι περισσότερα, για την έναρξη της διαδικασίας ποινικής διαμεσολάβησης απαιτείται μεταξύ τους συμφωνία. Το ίδιο ισχύει και αν η φερόμενη ως τελεσθείσα πράξη αφορά περισσότερα θύματα. Αν δεν επιτευχθεί συμφωνία κατά τα προηγούμενα εδάφια, η διαμεσολάβηση δεν είναι δυνατή. 7. Η συμφωνία των διαδίκων μερών για την κατά την παρ. 2 του άρθρου 11 του παρόντος έναρξη της Διαδικασίας ποινικής διαμεσολάβησης μπορεί να υποβληθεί στον αρμόδιο εισαγγελέα και με σχετικό πρακτικό εκ μέρους των συνηγόρων τους.	καλείται, προς τούτο, από τον αρμόδιο εισαγγελέα. Στην περίπτωση αυτή μπορεί να λάβει προθεσμία τριών (3) ημερών για να απαντήσει. 4. Αν η απάντηση του παρέχοντος εξηγήσεις είναι αρνητική ή αυτός δεν απαντήσει, κινείται η ποινική Διαδικασία κατά τις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Αν η απάντηση του παρέχοντος εξηγήσεις είναι θετική, ο εισαγγελέας ενημερώνει τον παθόντα ή τον συνήγορό του για την κατά τα ανωτέρω δήλωση του ενδιαφερομένου και, αν υποβληθεί σχετικό αίτημα, παρέχεται στον παθόντα προθεσμία, το πολύ τριών (3) ημερών, για να δηλώσει αν δέχεται τη διαμεσολάβηση. «5. Αν η απάντηση του παθόντος είναι αρνητική ή αυτός δεν απαντήσει ή δεν επέλθει συμφωνία ως προς τους όρους της περ. α) της παρ. 2 του άρθρου 11, κινείται η ποινική διαδικασία κατά τις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Αν η απάντηση του παθόντος είναι θετική, ο εισαγγελέας με διάταξή του θέτει τη δικογραφία σε ειδικό αρχείο της εισαγγελίας. Ο εισαγγελέας σε εξαιρετικές περιπτώσεις, ενόψει του συμφέροντος και των αναγκών του θύματος, δύναται να μην δεχθεί τη συμφωνία των μερών για διαμεσολάβηση, με αιτιολογημένη διάταξή του, λαμβάνοντας υπόψη, ιδίως, κριτήρια, όπως η σοβαρότητα, η σκληρότητα τέλεσης και η κατά συρροή ή καθ' υποτροπή τέλεση του εγκλήματος, η εξακολουθητική παραβίαση της σωματικής, ψυχολογικής ή γενετήσιας ακεραιότητας του θύματος, ο βαθμός του ψυχικού τραύματος που του προκλήθηκε, οι ανισορροπίες συσχετισμού δυνάμεων μεταξύ δράστη ή υπόπτου και θύματος, η ηλικία, η ωριμότητα ή η νοητική ικανότητα του τελευταίου, οι κίνδυνοι επανειλημμένης βίας ή σωματικής ή ψυχολογικής βλάβης ή κακοποίησης παιδιών ή χρήσης όπλων, καθώς, επίσης, και η κατάχρηση ναρκωτικών ή αλκοόλ, κατάσταση ψυχικής υγείας ή συμπεριφορά παρενοχλητικής παρακολούθησης από τον δράστη ή τον ύποπτο και εν γένει οποιοδήποτε ισχυροί παράγοντες, που θα μπορούσαν να μειώσουν την ικανότητα του θύματος για συνειδητή επιλογή ή προδικάζουν αρνητικές συνέπειες σε αυτό. Σε κάθε περίπτωση, για τη διαμόρφωση της κρίσης του εισαγγελέα, μπορεί, αν κριθεί σκόπιμο, να διενεργείται προηγούμενη κλήτευση και ακρόαση των μερών, ενώ δύναται να ζητηθεί από αυτόν, συμβουλευτικά, η γνώμη των επιστημόνων που αναφέρονται στην παρ. 3 του άρθρου 18. Το πρόσωπο στο οποίο αποδίδεται η τέλεση της πράξης έχει δικαίωμα προσφυγής κατά της διάταξης του τρίτου εδαφίου στον αρμόδιο εισαγγελέα εφετών με ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 52 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Αν ο εισαγγελέας εφετών, ο οποίος δύναται, αν το κρίνει
--	--

	σκόπιμο, να καλέσει τα μέρη να καταθέσουν έγγραφο υπόμνημα, δεχτεί την προσφυγή, παραγγέλλει τη θέση της δικογραφίας στο ειδικό αρχείο της εισαγγελίας, διαφορετικά την κίνηση της ποινικής διαδικασίας κατά τις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και την καταστροφή του σχετικού υλικού με ανάλογη εφαρμογή της παρ. 5 του άρθρου 302 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.» *** Το τρίτο εδάφιο αντικαταστάθηκε, τα τρία τελευταία εδάφια προστέθηκαν και μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις, η παρ.5 διαμορφώθηκε ως άνω με το άρθρο 16 παρ.1 Ν.5172/2025, ΦΕΚ Α 10/29.01.2025. «5Α. Ο εισαγγελέας δύναται, ύστερα από αίτημα του θύματος ή και αυτεπαγγέλτως και αφού εξετάσει νέα πραγματικά περιστατικά ή στοιχεία κατόπιν κλήτευσης και ακρόασης των μερών, να τροποποιήσει τους όρους της διαμεσολάβησης, τάσσοντας νέους όρους σύμφωνα με τα κριτήρια και τη διαδικασία της παρ. 5.» *** Η παρ.5Α προστέθηκε με το άρθρο 16 παρ.2 Ν.5172/2025,ΦΕΚ Α 10/29.01.2025. «6. Αν τα πρόσωπα στα οποία αποδίδεται η τέλεση της πράξης είναι περισσότερα ή η φερόμενη ως τελεσθείσα πράξη αφορά περισσότερα θύματα, η δικογραφία χωρίζεται για τα μέρη που συναινούν και λαμβάνει αυτοτελή δικονομική πορεία σύμφωνα με τις επιμέρους διακρίσεις των παρ. 5 και 5Α.» *** Οι λέξεις «της παρ. 5» αντικαταστάθηκαν από τις λέξεις «των παρ. 5 και 5Α» και η παρ. 6 διαμορφώθηκε ως άνω με το άρθρο 16 παρ.3 Ν.5172/2025,ΦΕΚ Α 10/29.01.2025. «7. Η συμφωνία των διαδίκων μερών για την κατά την παρ. 2 του άρθρου 11 του παρόντος έναρξη της διαδικασίας ποινικής διαμεσολάβησης μπορεί να υποβληθεί και με σχετικό πρακτικό εκ μέρους των συνηγόρων τους, στον αρμόδιο εισαγγελέα το αργότερο εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από την επίδοση του κλητηρίου θεσπίσματος. Στην τελευταία περίπτωση ο αρμόδιος εισαγγελέας αποσύρει τη δικογραφία από το πινάκιο προκειμένου να λάβουν χώρα οι ενέργειες της παρ. 5 του παρόντος.» *** Οι λέξεις «του δεύτερου εδαφίου» διαγράφηκαν και η παρ. 7 διαμορφώθηκε ως άνω με το άρθρο 16 παρ.4 Ν.5172/2025,ΦΕΚ Α 10/29.01.2025. *** Το άρθρο 12 τροποποιήθηκε ως άνω δυνάμει
--	---

	των άρθρων 124 και 138 παρ.1 Ν.5090/2024, ΦΕΚ Α 30/23.02.2024 με έναρξη ισχύος από την 1η.5.2024.
Άρθρο 13 Ποινικές συνέπειες 1. Η διάταξη του εισαγγελέα που εκδίδεται κατόπιν ποινικής διαμεσολάβησης καταχωρίζεται σε ειδική μερίδα στο δελτίο ποινικού μητρώου και τηρείται για χρονικό διάστημα ίσο προς τον εκ του νόμου προβλεπόμενο χρόνο παραγραφής του εγκλήματος στο οποίο αφορά. 2. Αν ο ενδιαφερόμενος συμμορφωθεί προς τους όρους της ποινικής διαμεσολάβησης για χρονικό διάστημα τριών ετών, τότε η σχετική Διαδικασία ολοκληρώνεται και εξαλείφεται η ποινική αξίωση της πολιτείας για το έγκλημα που αφορά. 3. Η διαπιστούμενη από τον εισαγγελέα υπαίτια μη ολοκλήρωση της ποινικής διαμεσολάβησης διακόπτει τη διαδικασία και προκαλεί την αναδρομική άρση των επελθόντων αποτελεσμάτων. Στην περίπτωση αυτή ο εισαγγελέας ανασύρει τη δικογραφία από το αρχείο, η δε ποινική διαδικασία συνεχίζεται κατά τις οικείες διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, χωρίς να επιτρέπεται πλέον η υποβολή νέου αιτήματος για ποινική διαμεσολάβηση. 4. Ενόσω διαρκεί η Διαδικασία ποινικής διαμεσολάβησης, τελεί σε εκκρεμοδικία η πράξη στην οποία αυτή αφορά. Η άσκηση ποινικής δίωξης για πράξη για την οποία εξαλείφθηκε η ποινική αξίωση της πολιτείας, λόγω ολοκλήρωσεως της διαδικασίας ποινικής διαμεσολάβησης, είναι απαράδεκτη. Η παραγραφή της πράξης αναστέλλεται μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας ποινικής διαμεσολάβησης. 5. Η άρνηση ενός εκ των διαδίκων μερών να δεχθεί τη διαμεσολάβηση ή η αποτυχία ολοκληρώσεώς της, για οποιαδήποτε αιτία, δεν επάγονται σε βάρος αυτών καμία αρνητική ουσιαστική ή δικονομική συνέπεια στην ποινική δίκη που επακολουθεί. 6. Στην παρ. 3 του άρθρου 574 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας προστίθεται στοιχείο γ', το οποίο έχει ως εξής:" γ) η διάταξη του εισαγγελέα που εκδίδεται κατόπιν ποινικής διαμεσολάβησης σε εγκλήματα ενδοοικογενειακής βίας."	Άρθρο 13 Ποινικές συνέπειες 1. Η διάταξη του εισαγγελέα που εκδίδεται κατόπιν ποινικής διαμεσολάβησης καταχωρίζεται σε ειδική μερίδα στο δελτίο ποινικού μητρώου και τηρείται για χρονικό διάστημα ίσο προς τον εκ του νόμου προβλεπόμενο χρόνο Παραγραφής του εγκλήματος στο οποίο αφορά. 2. Αν ο ενδιαφερόμενος συμμορφωθεί προς τους όρους της ποινικής διαμεσολάβησης για χρονικό διάστημα τριών ετών, τότε η σχετική Διαδικασία ολοκληρώνεται και εξαλείφεται η ποινική αξίωση της πολιτείας για το έγκλημα που αφορά. «3. Η διαπιστούμενη από τον εισαγγελέα υπαίτια μη ολοκλήρωση της ποινικής διαμεσολάβησης ή η άσκηση ποινικής δίωξης για αδίκημα του παρόντος που τελέστηκε κατά τη διάρκειά της, διακόπτει τη διαδικασία και προκαλεί την αναδρομική άρση των επελθόντων αποτελεσμάτων. Στην περίπτωση αυτή ο εισαγγελέας ανασύρει τη δικογραφία από το αρχείο, η δε ποινική διαδικασία συνεχίζεται κατά τις οικείες διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, χωρίς να επιτρέπεται πλέον η υποβολή νέου αιτήματος για ποινική διαμεσολάβηση τόσο για την ίδια υπόθεση όσο και για κάθε επόμενη με τον ίδιο δράστη. Το σχετικό υλικό τίθεται σε ειδικό αρχείο ενδοοικογενειακής βίας της εισαγγελίας για χρήση μόνο από εισαγγελικό λειτουργό.» *** Η παρ. 3 συμπληρώθηκε και διαμορφώθηκε ως άνω με το άρθρο 17 Ν.5172/2025, ΦΕΚ Α 10/29.01.2025. 4. Ενόσω διαρκεί η διαδικασία ποινικής διαμεσολάβησης, τελεί σε εκκρεμοδικία η πράξη στην οποία αυτή αφορά. Η άσκηση ποινικής δίωξης για πράξη για την οποία εξαλείφθηκε η ποινική αξίωση της πολιτείας, λόγω ολοκλήρωσεως της διαδικασίας ποινικής διαμεσολάβησης, είναι απαράδεκτη. Η παραγραφή της πράξης αναστέλλεται μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας ποινικής διαμεσολάβησης. 5. Η άρνηση ενός εκ των διαδίκων μερών να δεχθεί τη διαμεσολάβηση ή η αποτυχία ολοκληρώσεώς της, για οποιαδήποτε αιτία, δεν επάγονται σε βάρος αυτών καμία αρνητική ουσιαστική ή δικονομική συνέπεια στην ποινική δίκη που επακολουθεί. 6. Στην παρ. 3 του άρθρου 574 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας προστίθεται στοιχείο γ', το οποίο έχει ως εξής:

	"γ) η διάταξη του εισαγγελέα που εκδίδεται κατόπιν ποινικής διαμεσολάβησης σε εγκλήματα ενδοοικογενειακής βίας."
Άρθρο 14 Αστικές συνέπειες 1. Η συμφωνία των διαδίκων για την έναρξη της διαδικασίας ποινικής διαμεσολάβησης ισχύει ως συμβιβασμός ως προς τις χρηματικές αξιώσεις από το έγκλημα ενδοοικογενειακής βίας. Μόνη η συμφωνία του παθόντος συζύγου για την έναρξη της διαδικασίας δεν εμποδίζει την άσκηση αγωγής διαζυγίου ή την υποβολή αιτήσεως συναινετικής λύσεως του γάμου, την πρόοδο της δίκης και τη λύση του συμφώνου συμβίωσης. 2. Η εντός τριετίας από την αρχειοθέτηση της υπόθεσης μη συμμόρφωση του φερόμενου ως δράστη προς τους όρους της ποινικής διαμεσολάβησης παρέχει στο θύμα του εγκλήματος ενδοοικογενειακής βίας το δικαίωμα να ζητήσει, με αγωγή του, την ανατροπή της συμφωνίας, όσον αφορά στις χρηματικές αξιώσεις. Με την άσκηση της αγωγής ανατροπής αναβιώνουν οι χρηματικές αξιώσεις του παθόντος, τα δε καταβληθέντα λόγω της συμφωνίας αναζητούνται κατά τις διατάξεις περί αδικαιολόγητου πλουτισμού. 3. Μετά την ολοκλήρωση της ποινικής διαμεσολάβησης αποκλείεται η ανατροπή της συμφωνίας, εξ οιουδήποτε λόγου και η αναζήτηση των καταβληθέντων σε συμμόρφωση αυτής. Τα ίδια αποτελέσματα επιφέρει και η λύση του γάμου μεταξύ των συζύγων εντός της τριετίας.	«Άρθρο 14 Αστικές συνέπειες 1. Η συμφωνία των διαδίκων για την έναρξη της διαδικασίας της ποινικής διαμεσολάβησης δεν εμποδίζει την άσκηση αγωγής διαζυγίου ή την υποβολή αιτήσεως συναινετικής λύσης του γάμου, την πρόοδο της δίκης και τη λύση του γάμου ή τη λύση του συμφώνου συμβίωσης. 2. Η μη συμμόρφωση του φερόμενου ως δράστη προς τους όρους της ποινικής διαμεσολάβησης και η μη ολοκλήρωση της διαδικασίας έχει ως αποτέλεσμα την ανατροπή της συμφωνίας, όσον αφορά στις χρηματικές αξιώσεις του θύματος, οι οποίες αναβιώνουν αναδρομικά και μπορούν να αναζητηθούν κατά τις διατάξεις περί αδικοπραξίας. Τα καταβληθέντα, λόγω της συμφωνίας, μπορούν να αναζητηθούν κατά τις διατάξεις περί αδικαιολόγητου πλουτισμού. 3. Μετά την ολοκλήρωση της ποινικής διαμεσολάβησης και τη συμμόρφωση του φερόμενου ως δράστη στους όρους της συμφωνίας, όσον αφορά στις χρηματικές αξιώσεις του θύματος, αποκλείεται η ανατροπή αυτής, εξ οιουδήποτε λόγου και η αναζήτηση των καταβληθέντων σε συμμόρφωση αυτής.» *** Το άρθρο 14 τροποποιήθηκε ως άνω δυνάμει των άρθρων 125 και 138 παρ.1 Ν.5090/2024, ΦΕΚ Α 30/23.02.2024 με έναρξη ισχύος από την 1η.5.2024.
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	
Άρθρο 15 Προσωρινή ρύθμιση της κατάστασης Στο τέλος του άρθρου 735 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προστίθεται εδάφιο, το οποίο έχει ως εξής: “Σε υποθέσεις ενδοοικογενειακής βίας μπορεί να διατάσσεται ιδίως η απομάκρυνση του καθ’ ου από την οικογενειακή κατοικία, η μετοίκησή του, η απαγόρευση να προσεγγίζει τους χώρους κατοικίας ή και εργασίας του αιτούντος, κατοικίες στενών συγγενών του, τα εκπαιδευτήρια των παιδιών και ξενώνες φιλοξενίας.”	Άρθρο 15 Προσωρινή ρύθμιση της κατάστασης Στο τέλος του άρθρου 735 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προστίθεται εδάφιο, το οποίο έχει ως εξής: "Σε υποθέσεις ενδοοικογενειακής βίας μπορεί να διατάσσεται ιδίως η απομάκρυνση του καθ’ ου από την οικογενειακή κατοικία, η μετοίκησή του, η απαγόρευση να προσεγγίζει τους χώρους κατοικίας ή και εργασίας του αιτούντος, κατοικίες στενών συγγενών του, τα εκπαιδευτήρια των παιδιών και ξενώνες φιλοξενίας."
Άρθρο 16 Παραγραφή «Αν οι πράξεις των άρθρων 6, 7 και 9 του	«Άρθρο 16 Παραγραφή Αν οι πράξεις των άρθρων 6, 7 και 9 του παρόντος

παρόντος στρέφονται κατά ανηλίκου, η έναρξη της προθεσμίας παραγραφής αναστέλλεται μέχρι την ενηλικίωση του θύματος και για ένα έτος μετά, εφόσον πρόκειται για πλημμέλημα, και για τρία έτη μετά, εφόσον πρόκειται για κακούργημα.»	στρέφονται κατά ανηλίκου, η έναρξη της προθεσμίας παραγραφής αναστέλλεται κατά τα οριζόμενα στην παρ. 4 του άρθρου 113 του Ποινικού Κώδικα.» *** Το άρθρο 16, όπως είχε αντικατασταθεί με το άρθρο 3 παρ.4 Ν.4531/2018, ΦΕΚ Α 62, τροποποιήθηκε ως άνω δυνάμει των άρθρων 126 και 138 παρ.1 Ν.5090/2024, ΦΕΚ Α 30/23.02.2024 με έναρξη ισχύος από την 1η.5.2024.
Άρθρο 17 Ποινική δίωξη 1. Η ποινική δίωξη για τα εγκλήματα των άρθρων 6, 7, 9 και 10 ασκείται αυτεπαγγέλτως. 2. Σε βάρος του υπαιτίου εφαρμόζεται η Διαδικασία των άρθρων 417 επ. του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.	Άρθρο 17 Ποινική δίωξη 1. Η ποινική δίωξη για τα εγκλήματα των άρθρων 6, 7, 9 και 10 ασκείται αυτεπαγγέλτως. 2. Σε βάρος του υπαιτίου εφαρμόζεται η Διαδικασία των άρθρων 417 επ. του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.
Άρθρο 18 Περιοριστικοί όροι «1. Σε περίπτωση διαπράξεως εγκλήματος ενδοοικογενειακής βίας είναι δυνατόν, αν υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες κρίνεται απαραίτητο για την προστασία της σωματικής και ψυχικής υγείας του θύματος, να επιβληθούν στον κατηγορούμενο από το αρμόδιο ποινικό δικαστήριο στο οποίο παραπέμπεται να δικασθεί ή από τον αρμόδιο ανακριτή ή από το δικαστικό συμβούλιο ή από τον εισαγγελέα που έχει επιληφθεί της υπόθεσης με αιτιολογημένη διάταξή του, κατά της οποίας επιτρέπεται η άσκηση προσφυγής ενώπιον του συμβουλίου πλημμελειοδικών, και για όσο χρονικό διάστημα απαιτείται, περιοριστικοί όροι, όπως ιδίως η απομάκρυνσή του από την οικογενειακή κατοικία, η μετοίκησή του, η απαγόρευση να προσεγγίζει τους χώρους κατοικίας ή και εργασίας του θύματος, κατοικίες στενών συγγενών του, τα εκπαιδευτήρια των παιδιών και ξενώνες φιλοξενίας. Όποιος παραβιάζει τον περιοριστικό όρο που του έχει επιβληθεί τιμωρείται με φυλάκιση.» 2. Ο περιοριστικός όρος που έχει επιβληθεί σύμφωνα με τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου είναι δυνατόν να ανακληθεί, αντικατασταθεί ή τροποποιηθεί από το αρμόδιο δικαστικό όργανο που τον επέβαλε, με αίτηση αυτού στον οποίο επιβλήθηκε ή του θύματος, στην οποία αναφέρονται οι λόγοι για τους οποίους επιβάλλεται η ανάκληση, αντικατάσταση ή τροποποίησή του ή και αυτεπαγγέλτως αν εκλείψουν οι λόγοι επιβολής ή προκύψει λόγος αντικατάστασης του όρου. Το δικαστικό όργανο	«Άρθρο 18 Περιοριστικοί όροι «1. Σε περίπτωση διαπράξεως εγκλήματος ενδοοικογενειακής βίας είναι δυνατόν, αν υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες κρίνεται απαραίτητο για την προστασία της σωματικής και ψυχικής υγείας του θύματος, να επιβληθούν στον κατηγορούμενο από το αρμόδιο ποινικό δικαστήριο στο οποίο παραπέμπεται να δικασθεί ή από τον αρμόδιο ανακριτή, ή από το δικαστικό συμβούλιο ή από τον εισαγγελέα που έχει επιληφθεί σε κάθε δικονομικό στάδιο της υπόθεσης, με αιτιολογημένη διάταξή του, κατά της οποίας επιτρέπεται η άσκηση προσφυγής ενώπιον του συμβουλίου πλημμελειοδικών, και για όσο χρονικό διάστημα απαιτείται, περιοριστικοί όροι, όπως ιδίως η απομάκρυνσή του από την οικογενειακή κατοικία, η μετοίκησή του, η απαγόρευση να προσεγγίζει τους χώρους κατοικίας ή και εργασίας του θύματος, κατοικίες στενών συγγενών του, τα εκπαιδευτήρια των παιδιών και ξενώνες φιλοξενίας, η απαγόρευση κάθε είδους επικοινωνίας με το θύμα, η παράδοση στην οικεία αστυνομική αρχή όπλων που νόμιμα κατέχει, η ηλεκτρονική του επιτήρηση με τη χρήση τεχνολογίας εντοπισμού θέσης και κίνησης, η εμφάνισή του στο οικείο αστυνομικό τμήμα και η παροχή στοιχείων επικοινωνίας διαθέσιμων στις αρχές ανά πάσα στιγμή, η συμμετοχή του σε θεραπευτικά ή συμβουλευτικά προγράμματα ή προγράμματα απεξάρτησης. Για την επιβολή περιοριστικών όρων λαμβάνονται υπόψη ιδίως η βαρύτητα και η συχνότητα της πράξης, τα στοιχεία της προσωπικότητας και η επικινδυνότητα του δράστη και η υποτροπή. Απόσπασμα των ανωτέρω αποφάσεων,

αποφαίνεται αφού ακούσει το θύμα και αυτόν στον οποίο επιβλήθηκε ο περιοριστικός όρος.

3. Το δικαστικό όργανο που είναι αρμόδιο κατά την παράγραφο 1 για την επιβολή, ανάκληση, αντικατάσταση ή τροποποίηση των περιοριστικών όρων, μπορεί να ζητήσει, συμβουλευτικά, τη γνώμη ψυχιάτρων, ψυχολόγων, κοινωνικών λειτουργών και άλλων επιστημόνων με ειδικές γνώσεις σε θέματα ενδοοικογενειακής βίας, εφόσον τα πρόσωπα αυτά εργάζονται σε δημόσιο φορέα υγείας.

βουλευμάτων και διατάξεων, που επιβάλλουν περιοριστικούς όρους διαβιβάζεται αυθημερόν στον αρμόδιο για την εκτέλεσή τους Εισαγγελέα και κοινοποιείται αμελλητί στον καθ' ου, στο θύμα και στις διωκτικές αρχές.»

*** Η παρ.1 τροποποιήθηκε ως άνω με το άρθρο 18 παρ.1 Ν.5172/2025, ΦΕΚ Α 10/29.01.2025.

2. Ο περιοριστικός όρος που έχει επιβληθεί σύμφωνα με τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου είναι δυνατόν να ανακληθεί, αντικατασταθεί ή τροποποιηθεί από το αρμόδιο δικαστικό όργανο που τον επέβαλε, με αίτηση αυτού στον οποίο επιβλήθηκε ή του θύματος, στην οποία αναφέρονται οι λόγοι για τους οποίους επιβάλλεται η ανάκληση, αντικατάσταση ή τροποποίησή του ή και αυτεπαγγέλτως αν εκλείψουν οι λόγοι επιβολής ή προκύψει λόγος αντικατάστασης του όρου. Το δικαστικό όργανο αποφαίνεται αφού ακούσει το θύμα και αυτόν στον οποίο επιβλήθηκε ο περιοριστικός όρος.

3. Το δικαστικό όργανο που είναι αρμόδιο κατά την παρ. 1 για την επιβολή, ανάκληση, αντικατάσταση ή τροποποίηση των περιοριστικών όρων, μπορεί να ζητήσει, συμβουλευτικά, τη γνώμη ψυχιάτρων, ψυχολόγων, κοινωνικών λειτουργών και άλλων επιστημόνων με ειδικές γνώσεις σε θέματα ενδοοικογενειακής βίας, εφόσον τα πρόσωπα αυτά εργάζονται σε δημόσιο φορέα ή σε ιδιωτικό φορέα που εποπτεύεται από τα Υπουργεία Εσωτερικών, Υγείας ή Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας.»

«4. Κατά της διάταξης του εισαγγελέα πρωτοδικών που επιβάλλει περιοριστικούς όρους, ο καθ' ου μπορεί να ασκήσει προσφυγή ενώπιον του συμβουλίου πλημμελειοδικών εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση. Η προθεσμία αυτή και η άσκηση της προσφυγής δεν αναστέλλουν την ισχύ της διάταξης. Στο διατακτικό της τελευταίας μνημονεύονται ειδικά το δικαίωμα και η προθεσμία άσκησης προσφυγής. Όποιος παραβιάζει τον περιοριστικό όρο που του έχει επιβληθεί τιμωρείται με φυλάκιση. Το θύμα ενημερώνεται αμελλητί για την παραβίαση του περιοριστικού όρου της προσέγγισης του θύματος από την αρμόδια αστυνομική αρχή, εφόσον έχει περιέλθει σε γνώση της.»

*** Η παρ. 4 προστέθηκε με το άρθρο 18 παρ. 2

	N.5172/2025, ΦΕΚ Α 10/29.01.2025. *** Το άρθρο 18, όπως είχε τροποποιηθεί με το άρθρο 3 παρ.5 και 6 Ν.4531/2018, ΦΕΚ Α 62, τροποποιήθηκε ως άνω δυνάμει των άρθρων 127 και 138 παρ.1 Ν.5090/2024, ΦΕΚ Α 30/23.02.2024 με έναρξη ισχύος από την 1η.5.2024.
Άρθρο 19 Εξέταση μαρτύρων 1. Σε υποθέσεις ενδοοικογενειακής βίας, μέλη της οικογένειας εξετάζονται ως μάρτυρες χωρίς όρκο. 2. Οι ανήλικοι κατά την εκδίκαση των υποθέσεων της προηγούμενης παραγράφου δεν κλητεύονται ως μάρτυρες στο ακροατήριο, αλλά αναγιγνώσκεται η κατάθεσή τους, εφόσον υπάρχει, εκτός εάν η εξέτασή τους κρίνεται αναγκαία από το δικαστήριο.	Άρθρο 19 Εξέταση μαρτύρων 1. Σε υποθέσεις ενδοοικογενειακής βίας, μέλη της οικογένειας εξετάζονται ως μάρτυρες χωρίς όρκο. 2. Οι ανήλικοι, κατά την εκδίκαση των υποθέσεων της προηγούμενης παραγράφου, δεν κλητεύονται ως μάρτυρες στο ακροατήριο, αλλά αναγιγνώσκεται η κατάθεσή τους, εφόσον υπάρχει, εκτός εάν η εξέτασή τους κρίνεται αναγκαία από το δικαστήριο. Ειδικά για τα ανήλικα θύματα ενδοοικογενειακής βίας εφαρμόζεται το άρθρο 227 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. 3. Το θύμα ενδοοικογενειακής βίας κλητεύεται νόμιμα για μαρτυρία στο δικαστήριο. Αν απουσιάζει το θύμα και το δικαστήριο, κατόπιν σχετικής αίτησής του, κρίνει ότι για λόγους προστασίας της ψυχικής ή σωματικής του υγείας δεν είναι δυνατή η εμφάνισή του, τότε καλείται σε εξέταση με τεχνολογικά μέσα σύμφωνα με το άρθρο 238Α του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας ή αναγιγνώσκεται η κατάθεσή του κατά την προανάκριση, σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 363 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.» *** Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 2 και η παρ. 3 προστέθηκαν και το άρθρο 19 διαμορφώθηκε ως άνω με το άρθρο 19 Ν.5172/2025, ΦΕΚ Α 10/29.01.2025.
Άρθρο 20 Υποχρέωση τήρησης εχεμύθειας 1. Σε περίπτωση διαπράξεως εγκλήματος ενδοοικογενειακής βίας, οι αρμόδιες αστυνομικές αρχές που διενεργούν προανάκριση, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 243 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, απαγορεύεται να ανακοινώνουν με οποιονδήποτε τρόπο το ονοματεπώνυμο του θύματος και του κατηγορουμένου, τη διεύθυνση κατοικίας τους, καθώς και οποιαδήποτε άλλα στοιχεία είναι δυνατόν να αποκαλύψουν την ταυτότητά τους. 2. Οι παραβάτες της διατάξεως αυτής τιμωρούνται με φυλάκιση μέχρι δύο ετών.	«Άρθρο 20 Υποχρέωση τήρησης εχεμύθειας 1. Σε περίπτωση διαπράξεως εγκλήματος ενδοοικογενειακής βίας, οι αρμόδιες αστυνομικές αρχές που διενεργούν προανάκριση, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 245 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, απαγορεύεται να ανακοινώνουν με οποιονδήποτε τρόπο το ονοματεπώνυμο του θύματος και του κατηγορουμένου, τη διεύθυνση κατοικίας τους, καθώς και οποιαδήποτε άλλα στοιχεία είναι δυνατόν να αποκαλύψουν την ταυτότητά τους. 2. Οι παραβάτες της διατάξεως αυτής

	τιμωρούνται με φυλάκιση μέχρι δύο (2) ετών.» *** Το άρθρο 20 τροποποιήθηκε ως άνω δυνάμει των άρθρων 128 και 138 παρ.1 Ν.5090/2024, ΦΕΚ Α 30, με έναρξη ισχύος απο την 1η.5.2024.
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ' ΑΡΩΓΗ ΤΩΝ ΘΥΜΑΤΩΝ	
Άρθρο 21 Κοινωνική συμπαράσταση 1. Τα θύματα ενδοοικογενειακής βίας δικαιούνται ηθικής συμπαράστασης και της αναγκαίας υλικής συνδρομής από νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, που λειτουργούν ειδικά για τους σκοπούς αυτούς υπό την εποπτεία του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, και από κοινωνικές υπηρεσίες των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης. 2. Οι αστυνομικές αρχές που επιλαμβάνονται, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, υποθέσεων ενδοοικογενειακής βίας υποχρεούνται να ενημερώσουν το θύμα, να ενημερώσουν αυτό και τους παραπάνω φορείς, ώστε να παρασχεθεί αμέσως η απαραίτητη, κατά περίπτωση, αρωγή.	«Άρθρο 21 Κοινωνική συμπαράσταση 1. Τα θύματα ενδοοικογενειακής βίας δικαιούνται ηθικής συμπαράστασης και της αναγκαίας υλικής συνδρομής από τα νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου που λειτουργούν ειδικά για τους σκοπούς αυτούς υπό την εποπτεία των Υπουργείων Εσωτερικών, Υγείας ή Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, και από κοινωνικές υπηρεσίες των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης. 2. Οι αστυνομικές αρχές που επιλαμβάνονται, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, υποθέσεων ενδοοικογενειακής βίας υποχρεούνται να ενημερώσουν αμελλητί αυτό και τους παραπάνω φορείς, ώστε να παρασχεθεί αμέσως η απαραίτητη, κατά περίπτωση, αρωγή.» *** Το άρθρο 21 τροποποιήθηκε ως άνω δυνάμει των άρθρων 129 και 138 παρ.1 Ν.5090/2024, ΦΕΚ Α 30/23.02.2024 με έναρξη ισχύος απο την 1η.5.2024. *** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Κατά το άρθρο 11 Ν.5172/2025,ΦΕΚ Α 10/29.01.2025,τα άρθρα 21, 23 και 23^Α του παρόντος νόμου και ο ν. 3811/2009 (Α`231), περί της διαδικασίας αποζημίωσης του θύματος από την Ελληνική Αρχή Αποζημίωσης, εφαρμόζονται αναλόγως για κάθε αδίκημα βίας κατά των γυναικών ή εξ οικείων βίας σύμφωνα με το άρθρο 3 του αυτού νόμου (Ν.5172/2025).
Άρθρο 22 Ευεργέτημα πενίας Στα θύματα ενδοοικογενειακής βίας, τα οποία ζητούν τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων για προσωρινή ρύθμιση της κατάστασης, εξαιτίας του συγκεκριμένου περιστατικού, παρέχεται το ευεργέτημα της πενίας με μόνη την απόδειξη του περιστατικού βίας, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 194 επ. του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, αν αδυνατούν να καταβάλουν, έστω και προσωρινά, τις απαιτούμενες δικαστικές δαπάνες.	Άρθρο 22 Ευεργέτημα πενίας Στα θύματα ενδοοικογενειακής βίας, τα οποία ζητούν τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων για Προσωρινή ρύθμιση της κατάστασης, εξαιτίας του συγκεκριμένου περιστατικού, παρέχεται το ευεργέτημα της πενίας με μόνη την απόδειξη του περιστατικού βίας, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 194 επ. του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, αν αδυνατούν να καταβάλουν, έστω και προσωρινά, τις απαιτούμενες δικαστικές δαπάνες.
Άρθρο 23 Υποχρεώσεις των εκπαιδευτικών 1. Εκπαιδευτικός ή μέλος του Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.) ή του	«Άρθρο 23 Υποχρεώσεις των επαγγελματιών «1. Παιδαγωγός, εκπαιδευτικός, μέλος του ειδικού εκπαιδευτικού προσωπικού ή του ειδικού βοηθητικού

Ειδικού Βοηθητικού Προσωπικού (Ε.Β.Π.) της πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ο οποίος, κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του, με οποιονδήποτε τρόπο πληροφορείται ή διαπιστώνει ότι έχει διαπραχθεί σε βάρος μαθητή έγκλημα ενδοοικογενειακής βίας, ενημερώνει, χωρίς καθυστέρηση, τον διευθυντή της σχολικής μονάδας. Ο διευθυντής της σχολικής μονάδας ανακοινώνει, αμέσως, την αξιόποινη πράξη στον αρμόδιο εισαγγελέα, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 37 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, ή στην πλησιέστερη αστυνομική αρχή. Την ίδια υποχρέωση έχουν οι εκπαιδευτικοί και οι διευθυντές των ιδιωτικών σχολείων, καθώς και οι υπεύθυνοι των πάσης φύσεως Μονάδων Προσχολικής Αγωγής. 2. Κατά την προδικασία και τη διαδικασία στο ακροατήριο, ο διευθυντής της σχολικής μονάδας, ο οποίος ανακοίνωσε την αξιόποινη πράξη στις παραπάνω αρμόδιες αρχές, και ο εκπαιδευτικός, ο οποίος την πληροφορήθηκε ή τη διαπίστωσε, καλούνται να εξετασθούν ως μάρτυρες, μόνο αν η πληροφορία δεν αποδεικνύεται με οποιοδήποτε άλλο αποδεικτικό μέσο. 3. Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται αναλόγως και για τα μέλη του προσωπικού και τους Προϊσταμένους των Κέντρων Εκπαιδευτικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης (Κ.Ε.Σ.Υ.) του άρθρου 6 και της παρ. 3 του άρθρου 18 του ν. 4547/2018 (Α' 102).».	προσωπικού της πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, κοινωνικός λειτουργός, ψυχολόγος, επιμελητής, προπονητής, φυσικοθεραπευτής, φαρμακοποιός ή ιατρός που παρέχει τις υπηρεσίες του σε ανήλικο, ο οποίος κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του πληροφορείται ή διαπιστώνει με οποιονδήποτε τρόπο ενδείξεις διάπραξης σε βάρος ανηλίκου εγκλήματος ενδοοικογενειακής βίας, υποχρεούται να το αναφέρει αμελλητί στις αρμόδιες δικτικές αρχές. Την ίδια υποχρέωση έχει ο φαρμακοποιός ή ο φυσικοθεραπευτής που, κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του, διαπιστώνει ενδείξεις διάπραξης σε βάρος ενήλικου εγκλήματος ενδοοικογενειακής βίας, καθώς, επίσης, και ο ιατρός που διαπιστώνει τέτοιες ενδείξεις, με βάση σοβαρά αντικειμενικά ευρήματα της ιατρικής εξέτασης του ενήλικου. Η υποχρέωση ισχύει ανεξαρτήτως ύπαρξης επαγγελματικού απορρήτου. Η αναφορά υποβάλλεται εγγράφως ή ηλεκτρονικά ή προφορικά και συντάσσεται σχετική έκθεση. Σε κατεπείγουσες περιπτώσεις, μπορεί να υποβληθεί αναφορά τηλεφωνικά, η οποία καταχωρείται σε σχετικό αρχείο της Ελληνικής Αστυνομίας, και ακολούθως υποβάλλεται και κατά το προηγούμενο εδάφιο.» *** Η παρ.1 τροποποιήθηκε ως άνω με το άρθρο 20 Ν.5172/2025, ΦΕΚ Α 10/29.01.2025. 2. Τα πρόσωπα της παρ. 1, που προβαίνουν σε αναφορά εγκλήματος ενδοοικογενειακής βίας δεν εγκαλούνται, δεν ενάγονται, δεν διώκονται πειθαρχικά, δεν απολύονται, ούτε υφίστανται άλλου είδους κυρώσεις ή δυσμενή μεταχείριση, για το περιστατικό που ανέφεραν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, παρά μόνο εάν προέβησαν εν γνώσει τους σε αναληθή αναφορά. 2. Α. Τα πρόσωπα της παρ. 1 καλούνται να εξετασθούν ως μάρτυρες κατά τη διαδικασία στο ακροατήριο, μόνο αν το έγκλημα ενδοοικογενειακής βίας δεν αποδεικνύεται με οποιοδήποτε άλλο αποδεικτικό μέσο. 3. Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται αναλόγως και για τα μέλη του προσωπικού και τους Προϊσταμένους των Κέντρων Εκπαιδευτικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης (Κ.Ε.Σ.Υ.) του άρθρου 6 και της παρ. 3 του άρθρου 18 του ν. 4547/2018 (Α' 102).» *** Το άρθρο 23, όπως είχε τροποποιηθεί με το άρθρο 204 παρ. 7α και 7β Ν.4610/2019, ΦΕΚ Α 70, τροποποιήθηκε ως άνω δυνάμει των άρθρων 130 και 138 παρ.1 Ν.5090/2024, ΦΕΚ Α 30/23.02.2024 με έναρξη ισχύος από την 1η.5.2024.
--	---

	*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Κατά το άρθρο 11 Ν.5172/2025,ΦΕΚ Α 10/29.01.2025,τα άρθρα 21, 23 και 23^Α του παρόντος νόμου και ο ν. 3811/2009 (Α'231), περί της διαδικασίας αποζημίωσης του θύματος από την Ελληνική Αρχή Αποζημίωσης, εφαρμόζονται αναλόγως για κάθε αδίκημα βίας κατά των γυναικών ή εξ οικείων βίας σύμφωνα με το άρθρο 3 του αυτού νόμου (Ν.5172/2025).
	ΝΕΟ ΑΡΘΡΟ «Άρθρο 23Α Ατομική αξιολόγηση των θυμάτων και διαχείριση του κινδύνου επανάληψης της βίας και δευτερογενούς θυματοποίησης 1. Οι υπηρεσίες υποδοχής θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας, όπως οι αστυνομικές αρχές, οι κοινωνικές υπηρεσίες, οι υπηρεσίες υγείας και οι εξειδικευμένες δομές για την υποστήριξη των θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας, και ιδίως των γυναικών, κατά τον λόγο αρμοδιότητάς τους και κατόπιν προηγούμενης ενημέρωσης και σύμφωνης γνώμης του θύματος, προβαίνουν σε: α) ατομική αξιολόγηση του θύματος, με σκοπό την εκτίμηση του κινδύνου να υποστεί επανάληψη της βίας ή δευτερογενή θυματοποίηση και β) διαχείριση του κινδύνου, με τον προσδιορισμό των κατάλληλων μέτρων άμεσης προστασίας του θύματος, προκειμένου να αποτραπούν η επανάληψη της βίας και η δευτερογενής θυματοποίηση. 2. Η ατομική αξιολόγηση και διαχείριση του κινδύνου διενεργείται με τη συμμετοχή του θύματος, λαμβάνοντας κυρίως υπόψη: α) τα προσωπικά χαρακτηριστικά του θύματος, όπως την ηλικία, τη φυλή, τη θρησκεία, την εθνικότητα ή εθνοτική καταγωγή, τον σεξουαλικό προσανατολισμό, την ταυτότητα ή τα χαρακτηριστικά φύλου ή την αναπηρία, το καθεστώς διαμονής ή κατοικία, τη σχέση συγγένειας και τον βαθμό οικονομικής ή άλλης εξάρτησης με τον δράστη, καθώς και το ιστορικό προηγούμενης θυματοποίησης, β) τον βαθμό βλάβης του θύματος, το είδος, τη σοβαρότητα και τη συχνότητα της βίας. γ) παράγοντες επικινδυνότητας ή υποτροπής της βίας, που συντρέχουν στο πρόσωπο του δράστη, όπως ιδίως απειλές για τη ζωή ή τη σωματική ακεραιότητα του θύματος, την κατοχή πυροβόλου όπλου, προηγούμενες καταδίκες για ενδοοικογενειακή βία, εξακολούθητική παρακολούθηση, εξαρτήσεις από αλκοόλ ή άλλες ουσίες, εκδήλωση βίας ή απειλών ενώπιον ανηλίκου,

	δ) άλλες ιδιαίτερες περιστάσεις που συντρέχουν είτε στο πρόσωπο του θύματος είτε στο πρόσωπο του δράστη. 3. Οι διωκτικές, εισαγγελικές και δικαστικές αρχές, ενώπιον των οποίων εκκρεμεί υπόθεση ενδοοικογενειακής βίας, όποτε κρίνεται αναγκαίο, ενημερώνουν και παραπέμπουν το θύμα, κατόπιν αίτησής του, σε κοινωνικές υπηρεσίες ή σε υπηρεσίες υγείας ή σε εξειδικευμένες δομές υποστήριξης θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας, και ιδίως των γυναικών, για τη διενέργεια ατομικής αξιολόγησης, με σκοπό να προσδιοριστούν τα κατάλληλα μέτρα άμεσης προστασίας του. Η ατομική αξιολόγηση επικαιροποιείται καθ' όλη τη διάρκεια της εκκρεμούς ποινικής διαδικασίας, αν ουσιωδώς μεταβάλλονται οι περιστάσεις που αποτέλεσαν τη βάση της. 4. Στο πλαίσιο διαχείρισης του κινδύνου, για τον προσδιορισμό των κατάλληλων μέτρων για την προστασία του θύματος, η υπηρεσία υποδοχής συνεργάζεται με άλλες αρμόδιες, κατά περίπτωση, υπηρεσίες και αρχές και μπορεί να διαβιβάζει προς αυτές ή να λαμβάνει από αυτές τις αναγκαίες πληροφορίες, κατόπιν σύμφωνης γνώμης του θύματος. 5. Ο τελικός προσδιορισμός και η λήψη των κατάλληλων μέτρων προστασίας του θύματος γίνονται με τη σύμφωνη γνώμη του. 6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Εσωτερικών, Προστασίας του Πολίτη, Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, Υγείας και Μετανάστευσης και Ασύλου καθορίζονται όλες οι αναγκαίες λεπτομέρειες και διαδικασίες σχετικά με τη μεθοδολογία και τον τρόπο συνεργασίας των υπηρεσιών και αρχών των προηγούμενων παραγράφων, καθώς και κάθε άλλο ζήτημα για την εφαρμογή του παρόντος.» *** Το άρθρο 23Α προστέθηκε με ισχύ από την 1η.5.2024 δυνάμει των άρθρων 131 και 138 παρ.1 Ν.5090/2024, ΦΕΚ Α 30. *** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Κατά το άρθρο 11 Ν.5172/2025,ΦΕΚ Α 10/29.01.2025,τα άρθρα 21, 23 και 23^Α του παρόντος νόμου και ο ν. 3811/2009 (Α'231), περί της διαδικασίας αποζημίωσης του θύματος από την Ελληνική Αρχή Αποζημίωσης, εφαρμόζονται αναλόγως για κάθε αδίκημα βίας κατά των γυναικών ή εξ οικείων βίας σύμφωνα με το
--	--

	άρθρο 3 του αυτού νόμου (Ν. 5172/2025).
*** ΠΡΟΣΟΧΗ: Ο Ποινικός Κώδικας του 1951 καθώς και κάθε διάταξη που τροποποιούσε αυτόν, ΚΑΤΑΡΓΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ 1.7.2019, δυνάμει των άρθρων 460 και 461 του νέου ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΑ, ο οποίος κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν.4619/2019, ΦΕΚ Α 95/11.06.2019. Άρθρο 24 Το άρθρο 342 του Ποινικού Κώδικα (κατάχρηση ανηλίκων σε ασέλγεια) αντικαθίσταται ως εξής: "Άρθρο 342. Κατάχρηση ανηλίκων σε ασέλγεια 1. Ο ενήλικος ο οποίος ενεργεί ασελγείς πράξεις με ανήλικο, τον οποίον του έχουν εμπιστευθεί για να τον φυλάσσει, έστω και προσωρινά, τιμωρείται ως εξής: α) αν ο παθών δεν συμπλήρωσε τα δεκατέσσερα (14) έτη, με κάθειρξη τουλάχιστον δέκα ετών, β) αν ο παθών συμπλήρωσε τα δεκατέσσερα, όχι όμως και τα δεκαοκτώ έτη, με κάθειρξη. 2. Συνιστά επιβαρυντική περίπτωση η τέλεση της πράξης της πρώτης παραγράφου: α) από οικείο, β) από πρόσωπο που συνοικεί με τον ανήλικο ή διατηρεί φιλικές σχέσεις με τους οικείους του, γ) από εκπαιδευτικό, παιδαγωγό, γυμναστή ή άλλο πρόσωπο που παραδίδει μαθήματα στον ανήλικο, δ) από πρόσωπο που δέχεται τις υπηρεσίες του ανηλίκου, ε) από κληρικό με τον οποίο ο ανήλικος διατηρεί πνευματική σχέση, στ) από ψυχολόγο, ιατρό, νοσοκόμο ή από ειδικό επιστήμονα που παρέχει τις υπηρεσίες του στον ανήλικο. 3. Ο ενήλικος ο οποίος με χειρονομίες, με προτάσεις ή με εξιστόρηση, απεικόνιση ή παρουσίαση πράξεων που αφορούν τη γενετήσια ζωή προσβάλλει την αιδώ ανηλίκου, τον οποίον του έχουν εμπιστευθεί για να τον επιβλέπει ή να τον φυλάσσει, έστω και προσωρινά, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών και αν η πράξη τελείται κατά συνήθεια με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών. Η παράγραφος 2 εφαρμόζεται αναλόγως και στις περιπτώσεις αυτές. 4. Ο ενήλικος, ο οποίος μέσω διαδικτύου ή άλλου μέσου επικοινωνίας, αποκτά επαφή με πρόσωπο	«Άρθρο 342 Κατάχρηση ανηλίκων 1. Ο ενήλικος ο οποίος ενεργεί γενετήσιες πράξεις με ανήλικο, τον οποίον του έχουν εμπιστευθεί για να τον επιβλέπει ή να τον φυλάσσει, έστω και προσωρινά, τιμωρείται ως εξής: α) αν ο παθών δεν συμπλήρωσε τα δεκατέσσερα (14) έτη, με κάθειρξη τουλάχιστον δέκα (10) ετών και χρηματική ποινή, β) αν ο παθών συμπλήρωσε τα δεκατέσσερα (14) έτη, με κάθειρξη και χρηματική ποινή. Συνιστά επιβαρυντική περίπτωση η τέλεση της πράξης της παρ. 1: α) από οικείο, β) από πρόσωπο που συνοικεί με τον ανήλικο ή διατηρεί φιλικές σχέσεις με τους οικείους του, γ) από εκπαιδευτικό, παιδαγωγό, γυμναστή ή άλλο πρόσωπο που παραδίδει μαθήματα στον ανήλικο, δ) από πρόσωπο που δέχεται τις υπηρεσίες του ανηλίκου, ε) από κληρικό με τον οποίο ο ανήλικος διατηρεί πνευματική σχέση, στ) από ψυχολόγο, ιατρό, νοσοκόμο ή από ειδικό επιστήμονα που παρέχει τις υπηρεσίες του στον ανήλικο, ζ) από πρόσωπο που καταχράται τη διανοητική ή σωματική αναπηρία του ανηλίκου. 2. Ο ενήλικος ο οποίος απευθύνει χειρονομίες, προτάσεις ή εξιστορεί ή απεικονίζει ή παρουσιάζει πράξεις γενετήσιου χαρακτήρα σε ανήλικο, τον οποίον του έχουν εμπιστευθεί για να τον επιβλέπει ή να τον φυλάσσει, έστω και προσωρινά, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι (6) μηνών.» *** Η παρ. 1 τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε και το άρθρο 342 διαμορφώθηκε ως άνω με το άρθρο 76 Ν.4855/2021, ΦΕΚ Α΄ 215/12.11.2021.

που δεν συμπλήρωσε τα δεκαέξι έτη και με προτάσεις ή με εξιστόρηση, απεικόνιση ή παρουσίαση πράξεων που αφορούν τη γενετήσια ζωή προσβάλλει την αιδώ του, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και αν η πράξη τελείται κατά συνήθεια με φυλάκιση τουλάχιστον τριών ετών. 5. Η παραγραφή των πράξεων των προηγούμενων παραγράφων αναστέλλεται μέχρι την ενηλικίωση του ανηλίκου."	
---	--

Παράρτημα IV: Πίνακας τροποποιήσεων ΠΚ

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΠΟΙΝΙΚΟ ΚΩΔΙΚΑ (Ν. 4619/2019)

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 5172 ΦΕΚ Α 10/29.01.2025 Αντιμετώπιση νέων μορφών βίας κατά των γυναικών Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1385 Πρόσθετες ρυθμίσεις στον νόμο περί ενδοοικογενειακής βίας Αναδιοργάνωση των ιατροδικαστικών υπηρεσιών Ενίσχυση της λειτουργίας της Eurojust Μέτρα για την προστασία των ανηλίκων και την καταπολέμηση της εγκληματικότητας Δικονομικές διατάξεις αρμοδιότητας των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων και άλλες ρυθμίσεις.	
Ακρωτηριασμός γυναικείων γεννητικών οργάνων <i>Άρθρο 3 της Οδηγίας 2024/1385 (ΕΕ)</i> <i>Άρθρο 5 ν. 5172/2025</i> <i>Αντικατάσταση άρθρου 315 Ποινικού Κώδικα</i>	• Το άρθρο 315 του Ποινικού Κώδικα (ν. 4619/2019, Α' 95) αντικαθίσταται ως εξής: • «Άρθρο 315 Ακρωτηριασμός γυναικείων γεννητικών οργάνων • 1. Όποιος με τη χρήση κάθε μορφής βίας ή απειλής βίας ή άλλων εξαναγκαστικών μέσων ή με επιβολή ή κατάχρηση εξουσίας ή αποσπώντας τη συναίνεση με τη χρήση απατηλών μέσων ή παρασύροντάς την, εκμεταλλευόμενος την ευάλωτη θέση στην οποία βρίσκεται, εξαναγκάζει γυναίκα να υποβληθεί σε εκτομή, αγκητηριασμό ή οποιονδήποτε άλλον ακρωτηριασμό στο σύνολο ή σε μέρος των μεγάλων χειλέων του αιδοίου, των μικρών χειλέων του αιδοίου ή της κλειτορίδας, τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον δύο (2) ετών και χρηματική ποινή αν δεν συντρέχει περίπτωση να τιμωρηθεί αυστηρότερα με άλλη διάταξη. • Αν η πράξη διαπράχθηκε από μέλος της οικογένειας ή από πρόσωπο που συνοικούσε με το θύμα ή από δύο ή περισσότερα πρόσωπα ή με χρήση όπλου ή

	απειλή χρήσης όπλου ή σε βάρος ανήλικης γυναίκας ή από λόγους εκδίκησης, συντρέχει ιδιαίτερα επιβαρυντική περίπτωση. • 2. Αν κάποια από τις πράξεις της παρ. 1 στις οποίες εξαναγκάστηκε το θύμα, είχε ως επακόλουθο τον θάνατο ή προξένησε βαριά σωματική βλάβη, επιβάλλεται κάθειρξη. • 3. Με τις ποινές των παρ. 1 και 2 τιμωρείται και όποιος, για λόγους μη ιατρικούς και υπό τις περιστάσεις της παρ. 1, διενεργεί εκτομή, αγκηριασμό ή οποιονδήποτε άλλον ακρωτηριασμό στο σύνολο ή σε μέρος των μεγάλων χειλέων του αιδοίου, των μικρών χειλέων του αιδοίου ή της κλειτορίδας σε βάρος των προσώπων της παρ. 1.» *** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Βλ. άρθρο 10 Ν.5172/2025 (ΦΕΚ Α 10/29.01.2025) αναφορικά με τη διαδικασία υποβολής καταγγελίας βίας κατά των γυναικών ή εξ οικείων βίας και άρθρο 21 Ν. 5172/2025 για ρυθμίσεις διεθνούς ποινικού δικαίου.
Παράνομη βία Καταναγκασμός σε γάμο <i>Άρθρο 4 της Οδηγίας 2024/1385 (ΕΕ)</i> <i>Άρθρο 6 ν. 5172/2025</i> <i>Προσθήκη παρ. 3 στο άρθρο 330 Ποινικού Κώδικα</i>	• Στο άρθρο 330 του Ποινικού Κώδικα (ν. 4619/2019, Α' 95), περί παράνομης βίας, προστίθεται παρ. 3 και το άρθρο 330 διαμορφώνεται ως εξής: • «Άρθρο 330 Παράνομη βία • 1. Όποιος με σωματική βία ή απειλή σωματικής βίας ή άλλης παράνομης πράξης ή παράλειψης εξαναγκάζει άλλον σε πράξη, παράλειψη ή ανοχή για τις οποίες ο παθών δεν έχει υποχρέωση, τιμωρείται με φυλάκιση έως δύο έτη ή χρηματική ποινή, ανεξάρτητα αν το απειλούμενο κακό στρέφεται εναντίον εκείνου που απειλείται ή κάποιου από τους οικείους του. • 2. Με την επιφύλαξη διατάξεων ειδικών ποινικών νόμων, αν η πράξη της παρ. 1 τελείται σε βάρος ανηλίκου ή προσώπου που δεν μπορεί να υπερασπίσει τον εαυτό του, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον έξι (6) μηνών. • 3. Όποιος με τη χρήση οποιασδήποτε μορφής βίας ή απειλής βίας ή άλλων εξαναγκαστικών μέσων ή με επιβολή ή κατάχρηση εξουσίας, ή αποσπώντας τη συναίνεση με τη χρήση απατηλών μέσων ή παρασύροντάς τον, εκμεταλλευόμενος την ευάλωτη θέση στην οποία βρίσκεται, εξαναγκάζει ή δελεάζει άλλον να συνάψει γάμο ή σύμφωνο συμβίωσης, τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον δύο (2) ετών και χρηματική ποινή. Αν η πράξη αφορά στη σύναψη γάμου ή συμφώνου συμβίωσης στο έδαφος κράτους άλλου από εκείνο στο οποίο διαμένει ο εξαναγκαζόμενος ή αν η

	πράξη διαπράχθηκε από μέλος της οικογένειας ή από πρόσωπο που συνοικούσε με το θύμα ή από δύο ή περισσότερα πρόσωπα ή με τη χρήση όπλου ή απειλή χρήσης όπλου, συντρέχει ιδιαίτερα επιβαρυντική περίπτωση.» *** Η παρ. 3 προστέθηκε και το άρθρο 330, όπως είχε τροποποιηθεί με τα άρθρα 48 και 138 παρ.1 Ν.5090/2024,ΦΕΚ Α' 30, διαμορφώθηκε ως άνω με το άρθρο 6 Ν.5172/2025, ΦΕΚ Α 10/29.01.2025. *** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Βλ. άρθρο 10 Ν.5172/2025 (ΦΕΚ Α 10/29.01.2025) αναφορικά με τη διαδικασία υποβολής καταγγελίας βίας κατά των γυναικών ή εξ οικείων βίας και άρθρο 21 Ν. 5172/2025 για ρυθμίσεις διεθνούς ποινικού δικαίου.
Παρενοχλητική κυβερνοπαρακολούθηση <i>Άρθρο 6 της Οδηγίας 2024/1385 (ΕΕ)</i> <i>Άρθρο 7 ν. 5172/2025</i> <i>Τροποποίηση άρθρου 333 Ποινικού Κώδικα</i>	- Στο άρθρο 333 του Ποινικού Κώδικα (ν. 4619/2019, Α' 95), περί απειλής, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις και μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις το άρθρο 333 διαμορφώνεται ως εξής: «Άρθρο 333 Απειλή 1. Όποιος προκαλεί σε άλλον τρόμο ή ανησυχία, απειλώντας αυτόν με βία ή άλλη παράνομη πράξη ή παράλειψη, τιμωρείται με φυλάκιση έως ένα (1) έτος ή χρηματική ποινή. Όποιος προκαλεί σε άλλον τρόμο ή ανησυχία με συνεχή συμπεριφορά του πρώτου εδαφίου ή με την επίμονη καταδίωξη ή παρακολούθηση των κινήσεων και των δραστηριοτήτων του, όπως ιδίως με επανειλημμένες επισκέψεις στο οικογενειακό, κοινωνικό ή εργασιακό περιβάλλον αυτού, παρά την εκφρασμένη αντίθετη βούλησή του τιμωρείται με ποινή φυλάκισης έως δύο (2) έτη. 1Α. Όποιος θέτει άλλον υπό παρακολούθηση, συνεχή ή κατ' επανάληψη, με τη χρήση της τεχνολογίας των πληροφοριών και επικοινωνιών, με σκοπό την ιχνηλάτηση ή την επιτήρηση των κινήσεων και των δραστηριοτήτων του, προκαλώντας σε αυτόν τρόμο ή ανησυχία, τιμωρείται με ποινή φυλάκισης έως δύο (2) έτη. 2. Με την επιφύλαξη διατάξεων ειδικών ποινικών νόμων, αν οι πράξεις των παρ. 1 και 1Α τελούνται σε βάρος ανηλίκου ή προσώπου που δεν μπορεί να υπερασπίσει τον εαυτό του επιβάλλεται φυλάκιση έως τρία (3) έτη. 3. Για την ποινική δίωξη των πράξεων των παρ. 1 και 1Α απαιτείται έγκληση.» *** Το άρθρο 333, όπως είχε τροποποιηθεί με τα άρθρα 49 και 138 παρ.1 Ν.5090/2024, ΦΕΚ Α' 30, διαμορφώθηκε ως άνω με το άρθρο 7

	N.5172/2025,ΦΕΚ Α 10/29.01.2025. *** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Βλ. άρθρο 10 Ν.5172/2025 (ΦΕΚ Α 10/29.01.2025) αναφορικά με τη διαδικασία υποβολής καταγγελίας βίας κατά των γυναικών ή εξ οικείων βίας, άρθρο 12 Ν. 5172/2025 σχετικά με μέτρα για αφαίρεση παράνομου περιεχομένου διαδικτυακού υλικού από ιστοσελίδα και άρθρο 21 Ν. 5172/2025 για ρυθμίσεις διεθνούς ποινικού δικαίου.
Κυβερνοπαρενόχληση <i>Άρθρο 7 , περ. γ' της Οδηγίας 2024/1385 (ΕΕ)</i> <i>Άρθρο 8 ν. 5172/2025</i> <i>Προσθήκη παρ. 5 στο άρθρο 337 Ποινικού Κώδικα</i>	• Στο άρθρο 337 του Ποινικού Κώδικα (ν. 4619/2019, Α' 95), περί προσβολής της γενετήσιας αξιοπρέπειας, προστίθεται παρ. 5 και το άρθρο 337 διαμορφώνεται ως εξής: • «Άρθρο 337 Προσβολή της γενετήσιας αξιοπρέπειας • 1. Όποιος με χειρονομίες γενετήσιου χαρακτήρα, με προτάσεις που αφορούν γενετήσιες πράξεις, με γενετήσιες πράξεις που τελούνται ενώπιον άλλου ή με επίδειξη των γεννητικών του οργάνων, προσβάλλει βάνανυσα την τιμή άλλου, τιμωρείται με φυλάκιση έως ένα (1) έτος ή χρηματική ποινή. Για την ποινική δίωξη απαιτείται έγκληση, εκτός αν ο παθών είναι ανήλικος. • 2. Με φυλάκιση έως δύο (2) έτη ή χρηματική ποινή τιμωρείται η πράξη της προηγούμενης παραγράφου, αν ο παθών είναι νεότερος των δώδεκα (12) ετών. • 3. Ενήλικος, ο οποίος μέσω διαδικτύου ή άλλων μέσων ή τεχνολογιών πληροφορικής αποκτά επαφή με πρόσωπο που δεν συμπλήρωσε τα δεκαπέντε (15) έτη και με χειρονομίες ή προτάσεις, προσβάλλει την τιμή του ανηλίκου στο πεδίο της γενετήσιας ζωής του, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο (2) ετών. Αν επακολούθησε συνάντηση ο ενήλικος τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) ετών. • 3. Ενήλικος, ο οποίος μέσω διαδικτύου ή άλλων μέσων ή τεχνολογιών πληροφορικής αποκτά επαφή με πρόσωπο που δεν συμπλήρωσε τα δεκαπέντε (15) έτη και με χειρονομίες ή προτάσεις, προσβάλλει την τιμή του ανηλίκου στο πεδίο της γενετήσιας ζωής του, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο (2) ετών. Αν επακολούθησε συνάντηση ο ενήλικος τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) ετών. • 4. Όποιος προβαίνει σε χειρονομίες γενετήσιου χαρακτήρα ή διατυπώνει προτάσεις για τέλεση γενετήσιων πράξεων σε πρόσωπο που εξαρτάται εργασιακά από αυτόν ή εκμεταλλευόμενος τη θέση προσώπου που έχει ενταχθεί σε διαδικασία

	αναζήτησης θέσης εργασίας, τιμωρείται με φυλάκιση έως τρία (3) έτη. • 5. Όποιος κοινοποιεί ή αποστέλλει σε άλλον, χωρίς τη συναίνεσή του, με οποιονδήποτε τρόπο ή με τη χρήση της τεχνολογίας των πληροφοριών και επικοινωνιών, πραγματική ή σχεδιασμένη εικόνα ή οπτικό ή οπτικοακουστικό υλικό αποτυπωμένο σε ηλεκτρονικό ή άλλο υλικό φορέα, που απεικονίζει γεννητικά όργανα, κατά τρόπο που δύναται να προκαλέσει φόβο, ανησυχία ή σοβαρή ψυχολογική βλάβη στο πρόσωπο που λαμβάνει το υλικό αυτό, τιμωρείται με φυλάκιση έως τρία (3) έτη. Αν το αδίκημα του προηγούμενου εδαφίου διαπράχθηκε κατά ανηλίκου ή προσώπου που φέρει την ιδιότητα δημόσιου εκπροσώπου, δημοσιογράφου ή υπερασπιστή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ή ο δράστης τελεί σε ιεραρχική σχέση ή σχέση εξάρτησης με το θύμα, συντρέχει ιδιαίτερα επιβαρυντική περίπτωση.»
Διέγερση σε διάπραξη εγκλημάτων, βιαιοπραγίες ή διχόνοια <i>Άρθρο 7, περ. δ της Οδηγίας 2024/1385 (ΕΕ)</i> <i>Άρθρο 9 ν. 5172/2025</i> <i>Προσθήκη παρ. 2Α στο άρθρο 184 Ποινικού Κώδικα</i>	Στο άρθρο 184 του Ποινικού Κώδικα (ν. 4619/2019 Α' 95), περί διέγερσης σε διάπραξη εγκλημάτων, βιαιοπραγίες ή διχόνοια, μετά την παρ. 2, προστίθεται παρ. 2Α ως εξής: • «2Α. Όποιος με τη χρήση της τεχνολογίας των πληροφοριών και επικοινωνιών διαθέτει στο κοινό υλικό που περιέχει δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα άλλου προσώπου, χωρίς τη συγκατάθεσή του, με σκοπό την υποκίνηση άλλων ατόμων να του προκαλέσουν σωματική ή ψυχολογική βλάβη τιμωρείται με ποινή φυλάκισης έως τριών (3) ετών, αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα από άλλη διάταξη.»
Συμπερίληψη της παρακολούθησης γενετήσιας πράξης μεταξύ άλλων μέσω χρήσης της τεχνολογίας των πληροφοριών και επικοινωνιών στις περιπτώσεις γενετήσιων πράξεων ενώπιον ανηλίκων <i>Άρθρο 30 ν. 5172/2025</i> <i>Τροποποίηση παρ. 3 άρθρου 339 Ποινικού Κώδικα</i>	Στην παρ. 3 του άρθρου 339 του Ποινικού Κώδικα (ν. 4619/2019, Α' 95), περί γενετήσιων πράξεων με ανηλίκους ή ενώπιόν τους, προστίθενται οι λέξεις «να παρακολουθεί μέσω χρήσης της τεχνολογίας των πληροφοριών και επικοινωνιών ή» και η παρ. 3 διαμορφώνεται ως εξής: «3. Όποιος εξωθεί ή παρασύρει ανήλικο, που δεν συμπλήρωσε τα δεκαπέντε (15) έτη, να παρακολουθεί μέσω χρήσης της τεχνολογίας των πληροφοριών και επικοινωνιών ή να παρίσταται σε γενετήσια πράξη μεταξύ άλλων, χωρίς να συμμετέχει σε αυτήν, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο (2) ετών και χρηματική ποινή αν ο ανήλικος είναι μικρότερος των δεκατεσσάρων (14) ετών και με φυλάκιση έως τρία (3) έτη ή χρηματική ποινή αν έχει συμπληρώσει το δέκατο τέταρτο (14ο) έτος της ηλικίας του.»

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4855/2021 (ΦΕΚ Α'215/12.11.2021) Τροποποιήσεις του Ποινικού Κώδικα, του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και άλλες επείγουσες διατάξεις

<i>Άρθρο 63 ν. 4855/2021 Ανθρωποκτονία με δόλο - Πλαίσιο ποινής</i> <i>Τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 299 ΠΚ</i>	Η παρ. 1 του άρθρου 299 ΠΚ, τροποποιείται ως προς την ποινή και το άρθρο 299 διαμορφώνεται ως εξής: «Άρθρο 299 Ανθρωποκτονία με δόλο 1. Όποιος σκότωσε άλλον τιμωρείται με ισόβια κάθειρξη. 2. Αν η πράξη αποφασίστηκε και εκτελέστηκε σε βρασμό νυχτικής ορμής, επιβάλλεται κάθειρξη.».
<i>Άρθρο 64 ν. 4851/2021 Σωματική βλάβη</i> <i>Τροποποίηση των παρ. 1 και 2 του άρθρου 308 ΠΚ</i>	Στο άρθρο 308 ΠΚ: α) τροποποιείται το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 ως προς το πλαίσιο της ποινής, β) τροποποιείται η παρ. 2 ως προς την ιδιότητα του παθόντος και το άρθρο 308 διαμορφώνεται ως εξής: «Άρθρο 308 Σωματική βλάβη 1. Όποιος προξενεί σε άλλον σωματική κάκωση ή βλάβη της υγείας του τιμωρείται με φυλάκιση έως δύο (2) έτη ή χρηματική ποινή. Αν η κάκωση ή βλάβη της υγείας που του προξένησε είναι εντελώς ελαφρά, τιμωρείται με χρηματική ποινή ή παροχή κοινωφελούς εργασίας. 2. Για τη δίωξη της πράξης της προηγούμενης παραγράφου απαιτείται έγκληση, εκτός αν ο παθών είναι υπάλληλος και η πράξη τελέστηκε κατά την εκτέλεση της υπηρεσίας του ή για λόγους σχετικούς με την εκτέλεσή της ή υπάλληλος του πλειστηριασμού κατά τη διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης και η πράξη τελέστηκε με αφορμή τον πλειστηριασμό, οπότε η δίωξη είναι αυτεπάγγελτη. 3. Η σωματική βλάβη της παρ. 1 δεν είναι άδικη, όταν επιχειρείται με τη συναίνεση του παθόντος και δεν προσκρούει στα χρηστά ήθη. 4. Ο υπαίτιος της πράξης της παρ. 1 είναι δυνατό να απαλλαγεί από κάθε ποινή αν παρασύρθηκε στην πράξη από δικαιολογημένη αγανάκτηση, εξαιτίας μιας αμέσως προηγούμενης πράξης που τέλεσε ο παθών εναντίον του ή ενώπιόν του και που ήταν ιδιαίτερα σκληρή ή βάνανυση.».
<i>Άρθρο 65 ν. 4851/2021 Επικίνδυνη σωματική βλάβη - Πλαίσιο ποινής</i> <i>Τροποποίηση του άρθρου 309 ΠΚ</i>	Το άρθρο 309 ΠΚ τροποποιείται ως προς την ποινή και το άρθρο 309 διαμορφώνεται ως εξής: «Άρθρο 309 Επικίνδυνη σωματική βλάβη Αν η πράξη του προηγούμενου άρθρου τελέστηκε με τρόπο που μπορούσε να προκαλέσει στον παθόντα κίνδυνο ζωής ή βαριά σωματική βλάβη, επιβάλλεται φυλάκιση έως τρία (3) έτη.».

<i>Άρθρο 66 Βαριά σωματική βλάβη</i> <i>Αντικατάσταση του άρθρου 310 ΠΚ</i>	Το άρθρο 310 ΠΚ, αντικαθίσταται ως εξής: «Άρθρο 310 Βαριά σωματική βλάβη 1. Αν η πράξη του άρθρου 308 είχε ως επακόλουθο τη βαριά σωματική βλάβη επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους. 2. Όποιος προκαλεί σε άλλον βαριά σωματική βλάβη τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο (2) ετών. Αν επιδίωκε την πρόκληση της βαριάς σωματικής βλάβης, τιμωρείται με κάθειρξη. 3. Βαριά σωματική βλάβη υπάρχει ιδίως αν η πράξη προξένησε στον παθόντα κίνδυνο ζωής ή βαριά και μακροχρόνια αρρώστια ή σοβαρό ακρωτηριασμό ή αναπηρία ή μόνιμη παραμόρφωση ή αν τον εμπόδισε σημαντικά και για πολύ χρόνο να χρησιμοποιεί το σώμα ή τη διάνοιά του.».
<i>Άρθρο 69</i> <i>Εμπορία ανθρώπων</i> <i>Τροποποίηση των παρ. 1, 2 και 3 του άρθρου 323Α ΠΚ</i>	Στις παρ. 1 και 3 του άρθρου 323Α ΠΚ, τροποποιείται το πλαίσιο ποινής και το άρθρο 323Α διαμορφώνεται ως εξής: «Άρθρο 323Α Εμπορία ανθρώπων 1. Όποιος με τη χρήση βίας, απειλής βίας ή άλλων εξαναγκαστικών μέσων ή με επιβολή ή κατάχρηση εξουσίας, στρατολογεί, απάγει, μεταφέρει, κατακρατεί παράνομα, υποθάλλει, παραδίδει ή παραλαμβάνει άλλον με σκοπό την εκμετάλλευσή του, τιμωρείται με κάθειρξη και χρηματική ποινή. 2. Με την ίδια ποινή τιμωρείται ο υπαίτιος και αν, για να επιτύχει τον ίδιο σκοπό, τελεί τις πράξεις της προηγούμενης παραγράφου αποσπώντας τη συναίνεση άλλου με τη χρήση απατηλών μέσων ή παρασύροντάς τον εκμεταλλεύομενος την ευάλωτη θέση στην οποία βρίσκεται. 3. Με κάθειρξη τουλάχιστον δέκα (10) ετών και χρηματική ποινή τιμωρείται η πράξη των προηγούμενων παραγράφων όταν: α) τελείται κατ' επάγγελμα, β) τελείται από υπάλληλο ο οποίος κατά την άσκηση της υπηρεσίας του ή επωφελούμενος από την ιδιότητά του αυτή διαπράττει ή συμμετέχει με οποιονδήποτε τρόπο στην πράξη, γ) συνδέεται με την παράνομη είσοδο, παραμονή ή έξοδο του παθόντος από τη χώρα ή δ) είχε ως αποτέλεσμα τη βαριά σωματική βλάβη του παθόντος. Επιβάλλεται ισόβια κάθειρξη, αν η πράξη είχε ως αποτέλεσμα το θάνατο. 4. Με τις ποινές της προηγούμενης παραγράφου τιμωρείται η πράξη των παρ. 1 και 2 όταν στρέφεται κατά ανηλίκου, ακόμα κι όταν τελείται χωρίς τη χρήση των μέσων που αναφέρονται σε αυτές. Με τις ίδιες ποινές τιμωρείται και όποιος, με τα μέσα των παρ. 1 και 2 στρατολογεί ανήλικο με σκοπό τη χρησιμοποίησή του σε ένοπλες επιχειρήσεις.

	5. Η έννοια της εκμετάλλευσης στις προηγούμενες παραγράφους περιλαμβάνει τον πορισμό παράνομου περιουσιακού οφέλους από: α) την υπαγωγή του σε καθεστώς δουλείας ή σε παρεμφερείς προς τη δουλεία πρακτικές, β) την υπαγωγή του σε καθεστώς ειλωτείας, γ) την εργασία ή την επαιτεία του θύματος (εργασιακή εκμετάλλευση), δ) την τέλεση εγκληματικών πράξεων από αυτό, ε) την αφαίρεση κυττάρων, ιστών ή οργάνων του σώματός του, στ) την τέλεση από αυτό γενετήσιων πράξεων, πραγματικών ή προσποιητών, ή την παροχή εργασίας ή υπηρεσιών που έχουν ως αποκλειστικό σκοπό τη γενετήσια διέγερση (γενετήσια εκμετάλλευση) ή ζ) τον εξαναγκασμό του σε τέλεση γάμου. 6. Με φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) ετών και χρηματική ποινή τιμωρείται όποιος εν γνώσει, χωρίς να χρησιμοποιεί τα μέσα των παρ. 1 και 2, προσλαμβάνει στην εργασία του πρόσωπο που είναι θύμα εμπορίας, δέχεται τις υπηρεσίες του προσώπου αυτού, τελεί μαζί του γενετήσια πράξη ή δέχεται τα έσοδα από την εκμετάλλευσή του. 7. Τιμωρείται με φυλάκιση και χρηματική ποινή όποιος, χωρίς να χρησιμοποιεί τα μέσα των παρ. 1 και 2, εξωθεί σε επαιτεία ανηλίκους, με σκοπό την εκμετάλλευση των εσόδων τους. 8. Για όποιον καταγγέλλει αξιόποινες πράξεις που τελέστηκαν σε βάρος του από υπαιτίους των πράξεων των προηγούμενων παραγράφων, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών μπορεί, εφόσον η καταγγελία πιθανολογείται βάσιμη, ύστερα από έγκριση του εισαγγελέα εφετών, να απόσχει προσωρινά από την ποινική δίωξη για παραβάσεις του νόμου περί αλλοδαπών και περί εκδιδομένων με αμοιβή προσώπων, καθώς και για παραβάσεις λόγω συμμετοχής τους σε εγκληματικές δραστηριότητες, εφόσον η συμμετοχή αυτή ήταν άμεση συνέπεια του γεγονότος ότι ήταν παθόντες των αδικημάτων των προηγούμενων παραγράφων, ώσπου να εκδοθεί αμετάκλητη απόφαση για τις πράξεις που καταγγέλθηκαν. Αν η καταγγελία αποδειχθεί βάσιμη, η αποχή από την ποινική δίωξη γίνεται οριστική.» *** Οι παράγραφοι 1 και 3 τροποποιήθηκαν ως προς το πλαίσιο ποινής και το άρθρο 323^A διαμορφώθηκε ως άνω με το άρθρο 69 Ν.4855/2021, ΦΕΚ Α` 215/12.11.2021. *** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Κατά το άρθρο 4 του Ν.4557/2018 (Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2015/849/ΕΕ) κλπ ΦΕΚ Α 139, όπως αυτό τροποποιήθηκε με το άρθρο 3 Ν.4734/2020, ΦΕΚ Α 196 (περ. α` παρ. 2 άρθρου 1 Οδηγίας (ΕΕ) 2018/843) " Για τους σκοπούς του παρόντος, ως «βασικά αδικήματα» νοούνται τα ακόλουθα: α)... β) στ) η εμπορία ανθρώπων, όπως ορίζεται στο άρθρο 323α ΠΚ,"
<i>Άρθρο 71 Βιασμός</i> <i>Τροποποίηση των παρ. 3 και 4 του</i>	Στο άρθρο 336 ΠΚ: α) τροποποιείται η παρ. 3 με την προσθήκη της περίπτωσης του ανήλικου θύματος και ως προς το πλαίσιο ποινής, β) στην παρ. 4 η λέξη «επιχειρεί»

<i>άρθρου 336 ΠΚ</i>	αντικαθίσταται από τη λέξη «τελεί» και το άρθρο 336 διαμορφώνεται ως εξής: «Άρθρο 336 Βιασμός 1. Όποιος με σωματική βία ή με απειλή σοβαρού και άμεσου κινδύνου ζωής ή σωματικής ακεραιότητας εξαναγκάζει άλλον σε επιχείρηση ή ανοχή γενετήσιας πράξης τιμωρείται με κάθειρξη τουλάχιστον δέκα (10) ετών. 2. Γενετήσια πράξη είναι η συνουσία και οι ίσης βαρύτητας με αυτήν πράξεις. 3. Αν η πράξη της παρ. 1 έγινε από δύο ή περισσότερους δράστες που ενεργούσαν από κοινού ή είχε ως συνέπεια τον θάνατο του παθόντος ή αν ο παθών είναι ανήλικος, επιβάλλεται ισόβια κάθειρξη. 4. Όποιος, εκτός από την περίπτωση της παρ. 1, τελεί γενετήσια πράξη χωρίς τη συναίνεση του παθόντος, τιμωρείται με κάθειρξη έως δέκα (10) έτη.».
<i>Άρθρο 72 Προσβολή της γενετήσιας αξιοπρέπειας</i> <i>Τροποποίηση των παρ. 1 και 4 του άρθρου 337 ΠΚ</i>	Στο άρθρο 337 ΠΚ: α) τροποποιείται το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 με την προσθήκη της περίπτωσης του ανήλικου παθόντος, β) τροποποιείται η παρ. 4 ως προς τον αποδέκτη των πράξεων και το πλαίσιο ποινής και διαγράφεται το τελευταίο εδάφιο και το άρθρο 337 διαμορφώνεται ως εξής: «Άρθρο 337 Προσβολή της γενετήσιας αξιοπρέπειας 1. Όποιος με χειρονομίες γενετήσιου χαρακτήρα, με προτάσεις που αφορούν γενετήσιες πράξεις, με γενετήσιες πράξεις που τελούνται ενώπιον άλλου ή με επίδειξη των γεννητικών του οργάνων, προσβάλλει βάνανυσα την τιμή άλλου, τιμωρείται με φυλάκιση έως ένα (1) έτος ή χρηματική ποινή. Για την ποινική δίωξη απαιτείται έγκληση, εκτός αν ο παθών είναι ανήλικος. 2. Με φυλάκιση έως δύο (2) έτη ή χρηματική ποινή τιμωρείται η πράξη της προηγούμενης παραγράφου, αν ο παθών είναι νεότερος των δώδεκα (12) ετών. 3. Ενήλικος, ο οποίος μέσω διαδικτύου ή άλλων μέσων ή τεχνολογιών πληροφορικής αποκτά επαφή με πρόσωπο που δεν συμπλήρωσε τα δέκα πέντε (15) έτη και με χειρονομίες ή προτάσεις, προσβάλλει την τιμή του ανήλικου στο πεδίο της γενετήσιας ζωής του, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο (2) ετών. Αν επακολούθησε συνάντηση ο ενήλικος τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) ετών. 4. Όποιος προβαίνει σε χειρονομίες γενετήσιου χαρακτήρα ή διατυπώνει προτάσεις για τέλεση γενετήσιων πράξεων σε πρόσωπο που εξαρτάται εργασιακά από αυτόν ή εκμεταλλεζόμενος τη θέση προσώπου που έχει ενταχθεί σε διαδικασία αναζήτησης θέσης εργασίας, τιμωρείται με φυλάκιση έως τρία (3) έτη.».

<i>Άρθρο 73 Κατάχρηση ανικάνου προς αντίσταση σε γενετήσια πράξη</i> <i>Τροποποίηση των παρ. 1 και 2 του άρθρου 338 ΠΚ</i>	Οι παρ. 1 και 2 του άρθρου 338 ΠΚ, τροποποιούνται ως προς την ποινή και το άρθρο 338 διαμορφώνεται ως εξής: «Άρθρο 338 Κατάχρηση ανικάνου προς αντίσταση σε γενετήσια πράξη 1. Όποιος με κατάχρηση της διανοητικής ή σωματικής αναπηρίας άλλου ή της από οποιαδήποτε αιτία ανικανότητάς του να αντισταθεί ενεργεί με αυτόν γενετήσια πράξη τιμωρείται με κάθειρξη. 2. Αν η πράξη της προηγούμενης παραγράφου έγινε από δύο ή περισσότερους που ενεργούσαν από κοινού, επιβάλλεται κάθειρξη τουλάχιστον δέκα (10) ετών.».
<i>Άρθρο 75 Γενική διάταξη για τα άρθρα 338 και 339 ΠΚ -</i> <i>Προσθήκη άρθρου 340 ΠΚ</i>	Προστίθεται άρθρο 340 ΠΚ ως εξής: «Άρθρο 340 Γενική διάταξη Αν κάποια από τις πράξεις των άρθρων 338 και 339 είχε ως συνέπεια τον θάνατο του παθόντος επιβάλλεται ισόβια κάθειρξη.».
<i>Άρθρο 76 Κατάχρηση ανηλίκων</i> <i>Τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 342 ΠΚ</i>	Στην παρ. 1 του άρθρου 342 ΠΚ: α) στο πρώτο εδάφιο: αα) τροποποιούνται οι περ. α' και β' ως προς την αναπροσαρμογή των ηλικιακών ορίων και ως προς την επιβαλλόμενη ποινή, αβ) διαγράφεται η περ. γ', β) προστίθεται δεύτερο εδάφιο και το άρθρο 342 διαμορφώνεται ως εξής: «Άρθρο 342 Κατάχρηση ανηλίκων 1. Ο ενήλικος ο οποίος ενεργεί γενετήσιες πράξεις με ανήλικο, τον οποίον του έχουν εμπιστευθεί για να τον επιβλέπει ή να τον φυλάσσει, έστω και προσωρινά, τιμωρείται ως εξής: α) αν ο παθών δεν συμπλήρωσε τα δεκατέσσερα (14) έτη, με κάθειρξη τουλάχιστον δέκα (10) ετών και χρηματική ποινή, β) αν ο παθών συμπλήρωσε τα δεκατέσσερα (14) έτη, με κάθειρξη και χρηματική ποινή. Συνιστά επιβαρυντική περίπτωση η τέλεση της πράξης της παρ. 1: α) από οικείο, β) από πρόσωπο που συνοικεί με τον ανήλικο ή διατηρεί φιλικές σχέσεις με τους οικείους του, γ) από εκπαιδευτικό, παιδαγωγό, γυμναστή ή άλλο πρόσωπο που παραδίδει μαθήματα στον ανήλικο, δ) από πρόσωπο που δέχεται τις υπηρεσίες του ανηλίκου, ε) από κληρικό με τον οποίο ο ανήλικος διατηρεί πνευματική σχέση, στ) από ψυχολόγο, ιατρό, νοσοκόμο ή από ειδικό επιστήμονα που παρέχει τις υπηρεσίες του στον ανήλικο, ζ) από πρόσωπο που καταχράται τη διανοητική ή σωματική αναπηρία του ανηλίκου. 2. Ο ενήλικος ο οποίος απευθύνει χειρονομίες, προτάσεις ή εξιστορεί ή απεικονίζει ή παρουσιάζει πράξεις γενετήσιου

	χαρακτήρα σε ανήλικο, τον οποίον του έχουν εμπιστευθεί για να τον επιβλέπει ή να τον φυλάσσει, έστω και προσωρινά, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι (6) μηνών.».
<i>Άρθρο 77 Κατάχρηση σε γενετήσια πράξη προσώπου που αναζητά εργασία</i> <i>Αντικατάσταση της περ. β' άρθρου 343 ΠΚ</i>	Η περ. β' του άρθρου 343 ΠΚ αντικαθίσταται και το άρθρο 343 διαμορφώνεται ως εξής: «Άρθρο 343 Κατάχρηση σε γενετήσια πράξη Με φυλάκιση τουλάχιστον δύο (2) ετών και χρηματική ποινή τιμωρούνται: α) όποιος υποχρεώνει άλλον σε επιχείρηση ή ανοχή γενετήσιας πράξης, με κατάχρηση σχέσης εργασιακής εξάρτησης οποιασδήποτε φύσης, β) όποιος υποχρεώνει άλλον σε επιχείρηση ή ανοχή γενετήσιας πράξης, εκμεταλλευόμενος την θέση του παθόντος, ως προσώπου, το οποίο αναζητά εργασία, γ) οι διορισμένοι ή οπωσδήποτε εργαζόμενοι σε φυλακές ή άλλα κρατητήρια, σε αστυνομικές υπηρεσίες, σε σχολές, παιδαγωγικά ιδρύματα, νοσοκομεία, κλινικές ή κάθε είδους θεραπευτικά καταστήματα ή σε άλλα ιδρύματα προορισμένα να περιθάλπουν πρόσωπα που έχουν ανάγκη από βοήθεια αν, με κατάχρηση της θέσης τους, υποχρεώσουν σε γενετήσια πράξη πρόσωπο που έχει εισαχθεί σε αυτά τα ιδρύματα.».
<i>Άρθρο 78 Έγκληση</i> <i>Τροποποίηση του άρθρου 344 ΠΚ</i>	Το άρθρο 344 ΠΚ, τροποποιείται ως προς την παραπομπή σε άρθρο του ΠΚ, στο τέλος του άρθρου προστίθεται η φράση «εκτιμώντας τη δήλωση του θύματος ότι η δημοσιότητα από την ποινική δίωξη θα έχει συνέπεια τον σοβαρό ψυχικό τραυματισμό του» και το άρθρο 344 διαμορφώνεται ως εξής: «Άρθρο 344 Έγκληση Στην περίπτωση του άρθρου 336 η ποινική δίωξη ασκείται αυτεπαγγέλτως, αλλά αν ο παθών δηλώσει ότι δεν επιθυμεί την ποινική δίωξη, ο εισαγγελέας μπορεί να απόσχει οριστικά από την ποινική δίωξη ή, αν αυτή έχει ασκηθεί, να εισαγάγει την υπόθεση στο αρμόδιο δικαστικό συμβούλιο, το οποίο μπορεί να παύσει οριστικά την ποινική δίωξη εκτιμώντας τη δήλωση του θύματος ότι η δημοσιότητα από την ποινική δίωξη θα έχει συνέπεια τον σοβαρό ψυχικό τραυματισμό του.».
<i>Άρθρο 79</i> <i>Γενετήσια πράξη μεταξύ συγγενών - Πλαίσιο ποινής</i> <i>Τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 345 ΠΚ</i>	Η παρ. 1 του άρθρου 345 ΠΚ, τροποποιείται ως προς την ποινή και το άρθρο 345 διαμορφώνεται ως εξής: «Άρθρο 345 Γενετήσια πράξη μεταξύ συγγενών 1. Η γενετήσια πράξη μεταξύ συγγενών εξ αίματος ή από υιοθεσία, ανιούσας και κατιούσας γραμμής και μεταξύ αμφιθαλών ή ετεροθαλών αδελφών τιμωρείται: α) ως προς τους ανιόντες με κάθειρξη έως δέκα (10) ετών, β) ως προς τους κατιόντες με φυλάκιση και γ) μεταξύ αδελφών με φυλάκιση έως δύο (2) έτη. 2. Συγγενείς κατιούσας γραμμής ή αδελφοί μπορούν να απαλλαγούν από κάθε ποινή, αν κατά τον χρόνο της πράξης

	δεν είχαν συμπληρώσει το δέκατο όγδοο (18ο) έτος.».
<i>Άρθρο 80 Πορνογραφία ανηλίκων - Πλαίσιο ποινής</i> <i>Τροποποίηση της παρ. 4 του άρθρου 348Α ΠΚ</i>	Η παρ. 4 και το δεύτερο εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου 348Α ΠΚ, τροποποιούνται ως προς τις επιβαλλόμενες ποινές και το άρθρο 348Α διαμορφώνεται ως εξής: «Άρθρο 348Α Πορνογραφία ανηλίκων 1. Όποιος με πρόθεση παράγει, διανέμει, δημοσιεύει, επιδεικνύει, εισάγει στην Επικράτεια ή εξάγει από αυτήν, μεταφέρει, προσφέρει, πωλεί ή με άλλον τρόπο διαθέτει, αγοράζει, προμηθεύεται, αποκτά ή κατέχει υλικό παιδικής πορνογραφίας ή διαδίδει ή μεταδίδει πληροφορίες σχετικά με την τέλεση των παραπάνω πράξεων, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους και χρηματική ποινή. 2. Όποιος με πρόθεση παράγει, προσφέρει, πωλεί ή με οποιονδήποτε τρόπο διαθέτει, διανέμει, διαβιβάζει, αγοράζει, προμηθεύεται ή κατέχει υλικό παιδικής πορνογραφίας ή διαδίδει πληροφορίες σχετικά με την τέλεση των παραπάνω πράξεων, μέσω πληροφοριακών συστημάτων, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο (2) ετών και χρηματική ποινή. 3. Υλικό παιδικής πορνογραφίας, κατά την έννοια των προηγούμενων παραγράφων συνιστά η αναπαράσταση ή η πραγματική ή η εικονική αποτύπωση σε ηλεκτρονικό ή άλλο υλικό φορέα των γεννητικών οργάνων ή του σώματος εν γένει του ανηλίκου, κατά τρόπο που προδήλως προκαλεί γενετήσια διέγερση, καθώς και της πραγματικής ή εικονικής γενετήσιας πράξης που διενεργείται από ή με ανήλικο. 4. Οι πράξεις των παρ. 1 και 2 τιμωρούνται με κάθειρξη και χρηματική ποινή: α. αν τελέσθηκαν κατ' επάγγελμα, β. αν η παραγωγή του υλικού της παιδικής πορνογραφίας συνδέεται με την εκμετάλλευση της ανάγκης, της ψυχικής ή της διανοητικής ασθένειας ή της σωματικής δυσλειτουργίας, λόγω οργανικής νόσου ανηλίκου ή με την άσκηση ή απειλή χρήσης βίας ανηλίκου ή με τη χρησιμοποίηση ανηλίκου που δεν έχει συμπληρώσει το δέκατο πέμπτο έτος ή αν η παραγωγή του υλικού της παιδικής πορνογραφίας εξέθεσε τη ζωή του ανηλίκου σε σοβαρό κίνδυνο και γ. αν δράστης της παραγωγής του υλικού παιδικής πορνογραφίας είναι πρόσωπο στο οποίο έχουν εμπιστευθεί ανήλικο για να τον επιβλέπει ή να τον φυλάσσει, έστω και προσωρινά. 5. Αν η παραγωγή του υλικού της παιδικής πορνογραφίας συνδέεται με τη χρησιμοποίηση ανηλίκου που δεν έχει συμπληρώσει το δωδέκατο έτος της ηλικίας του, επιβάλλεται κάθειρξη τουλάχιστον δέκα (10) ετών και χρηματική ποινή. Η ίδια ποινή επιβάλλεται αν η πράξη των περ. β' και γ' της

	προηγούμενης παραγράφου είχε ως αποτέλεσμα τη βαριά σωματική βλάβη του παθόντος, αν δε αυτή είχε ως αποτέλεσμα το θάνατο, επιβάλλεται ισόβια κάθειρξη. 6. Όποιος εν γνώσει αποκτά πρόσβαση σε υλικό παιδικής πορνογραφίας μέσω πληροφοριακών συστημάτων, τιμωρείται με φυλάκιση έως τρία (3) έτη ή χρηματική ποινή.».
<i>Άρθρο 81 Μαστροπεία</i> <i>Τροποποίηση του άρθρου 349 ΠΚ</i>	Στο άρθρο 349 ΠΚ, προστίθεται παρ. 3 και το άρθρο 349 διαμορφώνεται ως εξής: «Άρθρο 349 Μαστροπεία 1. Όποιος, για να εξυπηρετήσει την ακολασία άλλων, προάγει ή εξωθεί στην πορνεία ανήλικο ή υποθάλλει ή εξαναγκάζει ή διευκολύνει ή συμμετέχει στην πορνεία ανηλίκων, τιμωρείται με κάθειρξη έως δέκα (10) έτη και χρηματική ποινή. 2. Με κάθειρξη και χρηματική ποινή τιμωρείται ο υπαίτιος αν το έγκλημα τελέστηκε: α) εναντίον προσώπου νεότερου των δεκαπέντε (15) ετών, β) με απατηλά μέσα, γ) από τον ανιόντα συγγενή εξ αίματος ή εξ αγχιστείας ή από θετό γονέα, σύζυγο, επίτροπο ή από άλλον στον οποίο έχουν εμπιστευθεί τον ανήλικο για ανατροφή, διδασκαλία επίβλεψη ή φύλαξη, έστω και προσωρινή, δ) από υπάλληλο ο οποίος κατά την άσκηση της υπηρεσίας του ή επωφελούμενος από την ιδιότητά του αυτή διαπράττει ή συμμετέχει με οποιονδήποτε τρόπο στην πράξη, ε) με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας, στ) με προσφορά ή υπόσχεση πληρωμής χρημάτων ή οποιουδήποτε άλλου ανταλλάγματος. 3. Εκτός των περιπτώσεων του άρθρου 323Α, όποιος κατ' επάγγελμα ή από κερδοσκοπία προάγει ή εξωθεί ή εξαναγκάζει άλλον στην πορνεία ή εκμεταλλεύεται τα έσοδα από την πορνεία άλλου τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δεκαοκτώ (18) μηνών και με χρηματική ποινή. Η τέλεση της πράξης από υπάλληλο, ο οποίος κατά την άσκηση της υπηρεσίας του ή επωφελούμενος από την ιδιότητά του αυτή διαπράττει ή συμμετέχει με οποιονδήποτε τρόπο στην πράξη, συνιστά επιβαρυντική περίπτωση.»
<i>Άρθρο 82 Γενετήσια πράξη με ανήλικο έναντι αμοιβής</i> <i>Τροποποίηση του άρθρου 351Α ΠΚ</i>	Στο άρθρο 351Α ΠΚ: α) τροποποιούνται οι περ. β' και γ' της παρ. 1 ως προς τα ηλικιακά όρια, β) τροποποιείται η παρ. 2 ως προς το πλαίσιο ποινής και το άρθρο 351Α διαμορφώνεται ως εξής: «Άρθρο 351Α Γενετήσια πράξη με ανήλικο έναντι αμοιβής 1. Η γενετήσια πράξη με ανήλικο που τελείται από ενήλικο με αμοιβή ή με άλλα υλικά ανταλλάγματα ή η γενετήσια πράξη μεταξύ ανηλίκων που προκαλείται από ενήλικο με τον ίδιο τρόπο και τελείται ενώπιον αυτού ή άλλου ενηλίκου τιμωρείται: α) αν ο παθών δεν συμπλήρωσε τα δώδεκα (12) έτη, με κάθειρξη τουλάχιστον δέκα (10) ετών και χρηματική ποινή,

	β) αν ο παθών συμπλήρωσε τα δώδεκα (12), όχι όμως και τα δεκαπέντε (15) έτη, με κάθειρξη και χρηματική ποινή και γ) αν συμπλήρωσε τα δεκαπέντε (15) έτη, με φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) ετών και χρηματική ποινή. 2. Αν η πράξη της πρώτης παραγράφου είχε ως αποτέλεσμα τον θάνατο του παθόντος επιβάλλεται ισόβια κάθειρξη.».
ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4947/2022 (ΦΕΚ Α/124/23.6.2022) Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/713 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Απριλίου 2019 για την καταπολέμηση της απάτης και της πλαστογραφίας μέσω πληρωμής πλην των μετρητών και την αντικατάσταση της απόφασης-πλαίσιο 2001/413/ΔΕΥ του Συμβουλίου (L 123) και λοιπές επείγουσες διατάξεις.	
<i>Άρθρο 38 Εκδικητική πορνογραφία</i> <i>Προσθήκη άρθρου 346 ΠΚ</i>	Στον ΠΚ προστίθεται άρθρο 346 ως εξής: «Άρθρο 346 Εκδικητική πορνογραφία 1. Όποιος χωρίς δικαίωμα κοινολογεί σε τρίτο πρόσωπο ή αναρτά σε κοινή θέα, πραγματική, αλλοιωμένη ή σχεδιασμένη εικόνα ή κάθε είδους οπτικό ή οπτικοακουστικό υλικό, στο οποίο αποτυπώνεται μη δημόσια πράξη άλλου που αφορά στη γενετήσια ζωή του, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) ετών και χρηματική ποινή. 2. Όποιος απειλεί άλλον ότι θα τελέσει τις πράξεις της παρ. 1 τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός (1) έτους. Αν ο υπαίτιος της πράξης του προηγούμενου εδαφίου εξαναγκάζει άλλον σε πράξη ή παράλειψη ή ανοχή για την οποία αυτός δεν έχει υποχρέωση, τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον δύο (2) ετών. 3. Με κάθειρξη έως οκτώ (8) έτη και χρηματική ποινή τιμωρείται η πράξη της παρ. 1 αν τελείται: α) με ανάρτηση στο διαδίκτυο ή σε μέσο κοινωνικής δικτύωσης με αόριστο αριθμό αποδεκτών, β) από ενήλικο και αφορά σε ανήλικο, γ) σε βάρος νυν ή πρώην συζύγου ή συντρόφου του υπαιτίου ή σε βάρος προσώπου που συνικεύει με αυτόν ή έχει μαζί του σχέση εργασίας ή υπηρεσίας ή βρίσκεται υπό την επιμέλεια ή την προστασία του ή δεν μπορεί να υπερασπίσει τον εαυτό του, δ) με σκοπό να προσπορίσει ο υπαίτιος στον εαυτό του ή σε άλλον περιουσιακό όφελος. 4. Αν κάποια από τις πράξεις των προηγούμενων παραγράφων οδήγησε το θύμα σε απόπειρα αυτοκτονίας επιβάλλεται κάθειρξη και χρηματική ποινή. Αν η πράξη του προηγούμενου εδαφίου οδήγησε στο θάνατο επιβάλλεται κάθειρξη

	τουλάχιστον δέκα (10) ετών και χρηματική ποινή.» *** Το νέο άρθρο 346 προστέθηκε με το άρθρο 38 Ν.4947/2022,ΦΕΚ Α 124/23.06.2022. *** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Βλ. άρθρο 10 Ν.5172/2025 (ΦΕΚ Α 10/29.01.2025) αναφορικά με τη διαδικασία υποβολής καταγγελίας βίας κατά των γυναικών ή εξ οικείων βίας, άρθρο 12 Ν. 5172/2025 σχετικά με μέτρα για αφαίρεση παράνομου περιεχομένου διαδικτυακού υλικού από ιστοσελίδα και άρθρο 21 Ν. 5172/2025 για ρυθμίσεις διεθνούς ποινικού δικαίου.
--	--